

MOPR

Lublin

SPRAWOZDANIE
z realizacji zadań
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Lublinie za 2024 rok

Lublin, kwiecień 2025 roku

Opracowanie:
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest jednostką organizacyjną miasta Lublin, przy pomocy której Prezydent wykonuje zadania samorządu gminnego i powiatowego z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, świadczeń rodzinnych, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, określone ustawą o pomocy społecznej, ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz innymi ustawami. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych miasta oraz ze środków budżetu państwa.

Ośrodek, zgodnie ze statutem, realizuje zadania własne i zlecone gminie, zadania własne i zlecone powiatowi, określone ustawami. Ponadto Ośrodek realizuje zadania wynikające z uchwał Rady Miasta Lublin, z porozumień i umów zawartych przez Miasto Lublin z innymi podmiotami oraz z zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin.

Zadania Ośrodka określają w szczególności: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o Karcie Polaka, ustawa o rachunkowości, ustawa o finansach publicznych.

W związku z wybuchem konfliktu zbrojnego na Ukrainie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2024 roku realizował dodatkowo zadania ujęte w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W 2024 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował realizację szerokiego spektrum działań ukierunkowanych na zmianę wizerunku pomocy społecznej oraz na promowanie i realizowanie projektów stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców.

Zadania realizowane przez Ośrodek wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030, przyjętą uchwałą nr 776/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.

Spis treści

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	6
1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA	6
1.1. Obszar działania Wydziału pomocy środowiskowej	7
1.2. Obszar działania Wydziału wsparcia społecznego.....	9
1.3. Obszar działania Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny.....	10
1.4. Obszar działania Wydziału świadczeń socjalnych.....	11
1.5. Obszar funkcjonowania działów, sekcji oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorowi MOPR.....	12
2. KADRA REALIZUJĄCA ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ	13
II. DOCHODY I WYDATKI	15
1. DOCHODY	15
2. WYDATKI	16
2.1. Wydatki ze względu na rodzaj zadania	16
2.2. Wydatki bieżące zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie 2024 roku z podziałem na formy wsparcia	18
III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH	22
1. WYWIADY ŚRODOWISKOWE	22
2. DECYZJE ADMINISTRACYJNE	23
IV. POMOC ŚRODOWISKOWA	25
1. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ	27
1.1. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń pieniężnych	27
1.2. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń niepieniężnych	29
2. RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY	31
2.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy	31
2.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin	32
3. POWODY PRYZNANIA POMOCY	33
4. ZADANIA WŁASNE I ZLECONE GMINY	34
5. POMOC W FORMIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH, SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH I SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	35
6. KONTRAKTY SOCJALNE	36
7. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW	37
8. WIELOLETNI PROGRAM „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”	39
9. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY	41
9.1. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego	47
10. CENTRUM AKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ	49
11. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI	52
12. UCZESTNICTWO W POROZUMIENIACH	55
13. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW I INICJATYW	60
V. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	64
1. WSPIERANIE RODZINY	64
1.1. Poradnictwo specjalistyczne	64
1.2. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin	64
1.3. Poradnictwo w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej	66
1.2. Asystenci rodziny	66
1.3. Placówki wsparcia dziennego	68
1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny	71
1.4.1. Rodziny wspierające	71
1.4.2. Grupa wsparcia adresowana do rodziców mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	71
1.4.3. Spotkania rodzin naturalnych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej	71

2. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	71
2.1. Rodzinna piecza zastępcza.....	72
2.1.1. Świadczenia dla lubelskich rodzin zastępczych.....	73
2.1.2. Pozostałe formy wsparcia rodzin zastępczych i działania na rzecz rozwoju systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin.....	79
2.1.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.....	84
2.1.4. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach.....	84
2.2. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	86
2.2.1. Placówki opiekuńczo–wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin.....	87
2.2.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.....	90
2.2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach.....	92
3. USAMODZIELNIENIA.....	93
VI. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA.....	97
1. SYSTEM FUNKCJONUJĄCYCH W MIEŚCIE LUBLIN DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKÓW WSPARCIA.....	97
2. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	98
2.1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Lublin.....	98
2.2. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do domów pomocy społecznej w innych powiatach.....	100
2.3. Kluby Seniora przy Domach Pomocy Społecznej.....	100
3. OŚRODKI WSPARCIA.....	101
3.1. Ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin.....	101
3.2. Rozwój sieci ośrodków wsparcia na terenie Miasta Lublin.....	111
3.3. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do ośrodków wsparcia zlokalizowanych poza Lublinem.....	112
VII. MIESZKANIA TRENINGOWE.....	113
1. MIESZKANIA TRENINGOWE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE, FIZYCZNIE, Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ORAZ W PODESZŁYM WIEKU W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ IM. ŚW. JANA PAWŁA II PRZY UL. AMETYSTOWEJ W LUBLINIE.....	113
2. MIESZKANIA TRENINGOWE DLA CUDZOZIEMCÓW, KTÓRZY UZYSKALI W RP STATUS UCHODŹCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ.....	113
3. MIESZKANIA TRENINGOWE DLA USAMODZIELNIAJĄCYCH SIĘ WYCHOWANKÓW.....	114
VIII. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH.....	117
1. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH.....	117
1.1. Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń.....	118
1.2. Rodziny objęte pomocą.....	121
1.3. Zasiłek dla opiekuna.....	122
1.4. Realizacja Ustawy „Za życiem”.....	123
1.5. Realizacja programu „RODZINA 500+”.....	123
2. POSTĘPOWANIE Z ZAKRESU NIENALEŻNIE POBRANYCH ŚWIADCZEŃ.....	124
3. POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH.....	126
4. WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ NA POTRZEBY PROGRAMU „CZyste Powietrze”.....	128
5. WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ NA POTRZEBY LUBELSKIEJ KARTY MIEJSKIEJ.....	129
6. REALIZACJA USTAWY O DODATKU OSŁONOWYM.....	129
7. REALIZACJI USTAWY O BONIE ENERGETYCZNYM.....	129
IX. POMOC OBYWATELOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA.....	131
1. MIEJSKIE PUNKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA.....	131
2. ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU ZAPEWNIENIA ZAKWATEROWANIA I WYŻYWIENIA OBYWATELOM UKRAINY.....	132
3. ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE.....	133
4. ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPŁATY ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH.....	133
4.1 Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń.....	133
4.2 Rodziny objęte pomocą.....	135
5. DZIAŁANIA Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	136
5.1 Sprawowanie opieki nad małoletnimi obywatelami Ukrainy przez opiekunów tymczasowych.....	136
5.2 Pobyt w pieczy zastępczej dzieci będących obywatelami Ukrainy.....	138
X. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	140

1. REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH ŚRODKÓW PFRON	140
2. REALIZACJA ZADAŃ SKIEROWANYCH BEZPOŚREDNIO DO INDYWIDUALNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	141
3. REALIZACJA ZADAŃ SKIEROWANYCH DO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZA POŚREDNICTWEM OSÓB PRAWNYCH I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH NIE POSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ.....	144
XI. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2021 – 2030.....	146
XII. PROJEKTY DOFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW POZABUDŻETOWYCH	148
XIII. NADZÓR I KONTROLE	153

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

1. Struktura organizacyjna

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2024 roku funkcjonował na podstawie statutu przyjętego Uchwałą nr 1193/XLV/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 16 października 2014r. w sprawie Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego poz. 3378 z dnia 27 października 2014 r.) oraz regulaminu organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem nr 198/6/2024 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 28 czerwca 2024 roku.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest jednostką organizacyjną Miasta Lublin realizującą w sposób zintegrowany zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej i powiatowego centrum pomocy rodzinie, realizuje zadania własne gminy i powiatu oraz zadania zlecone gminie i powiatowi z zakresu administracji rządowej określone przepisami prawa. Ponadto realizuje zadania wynikające z uchwał Rady Miasta Lublin, porozumień i umów zawartych przez Miasto Lublin z innymi podmiotami oraz zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin.

Ośrodkiem kieruje Dyrektor MOPR. Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizowane są w ramach czterech wydziałów:

- **Wydział pomocy środowiskowej** zajmuje się w szczególności systematyzowaniem realizacji pomocy w formie przyznawania świadczeń i pracy socjalnej osobom i rodzinom, organizowaniem, nadzorowaniem i koordynowaniem pracy Filii Ośrodka, działaniami na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej, pozyskiwaniem i realizacją projektów finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka, realizacją zadań określonych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zadań z zakresu integracji cudzoziemców w Polsce, prowadzenia mieszkań treningowych i kierowania do nich oraz zadań zleconych Prezydentowi Miasta Lublin z zakresu administracji rządowej określone w Karcie Polaka oraz inne zadania z zakresu pomocy środowiskowej. Pracą Wydziału pomocy środowiskowej kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. pomocy środowiskowej.
- **Wydział wsparcia społecznego** zajmuje się w szczególności realizacją zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej z zakresu przyznawania świadczeń pobytu i usług w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych, z wyjątkiem mieszkań treningowych dla cudzoziemców i dla osób usamodzielniających się, zadania powiatowego centrum pomocy rodzinie z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Pracą Wydziału wsparcia społecznego kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. wsparcia społecznego.
- **Wydział pieczy zastępczej i wspierania rodziny** realizuje zadania gminy i powiatu oraz powiatowego centrum pomocy rodzinie określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadania określone ustawą o wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem” w zakresie dotyczącym asystenta rodziny, zadania z zakresu pomocy dla

osób usamodzielnianych, prowadzenia dla nich mieszkań treningowych i kierowania do nich, zadania: organizatora pracy z rodziną, zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, oraz prowadzenie specjalistycznego poradnictwa. Pracą Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. pieczy zastępczej i wspierania rodziny.

- **Wydział świadczeń socjalnych** realizuje zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych, ustawie o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawie o pomocy państwa o wychowaniu dzieci, ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Pracą Wydziału świadczeń socjalnych kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. świadczeń socjalnych.

Zadania MOPR realizują również¹:

- Dział ds. finansowo – księgowych,
- Dział ds. organizacyjnych,
- Dział ds. kontroli,
- Sekcja ds. analiz i sprawozdawczości,
- Sekcja obsługi prawnej.

Ponadto w Ośrodku funkcjonują bezpośrednio podległe Dyrektorowi: stanowisko pracy Inspektor ochrony danych, stanowisko pracy ds. BHP, stanowisko pracy ds. komunikacji społecznej, wieloosobowe stanowisko pracy ds. kancelaryjno - biurowych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. pracowniczych.

1.1. Obszar działania Wydziału pomocy środowiskowej

W ramach Wydziału pomocy środowiskowej funkcjonują:

- **Dział ds. pomocy środowiskowej** w ramach, którego funkcjonują:
 - **Sekcja ds. pomocy środowiskowej**, która w szczególności realizuje zadania dotyczące koordynacji pracy poszczególnych Filii Ośrodka w zakresie wdrażania nowych inicjatyw oraz realizacji kierunków działań, prowadzenie postępowań wyjaśniających w sprawach interwencyjnych, w zakresie właściwym dla Wydziału pomocy środowiskowej zw. dalej Wydziałem, koordynacja działań związanych z realizacją prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Lublin, przygotowanie i przeprowadzanie postępowań konkursowych na realizację zadań publicznych na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie obowiązków ustawowych i statutowych Wydziału, przygotowanie wniosków oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia niezbędnych do ogłoszenia postępowania przetargowego na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych w zakresie obowiązków Wydziału. Ponadto dokonuje analiz i sporządza sprawozdania dotyczące zadań wykonywanych przez Wydział.

¹ Opis zadań wymienionych poniżej komórek organizacyjnych Ośrodka znajdują się na stronach nr 11 i 12.

- **Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy domowej.** Ww. komórkę organizacyjną tworzy wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego oraz stanowisko pracy ds. obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego. Sekcja realizuje zadania określone ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym: diagnozowanie problemów przemocy domowej i podejmowanie działań środowiskach zagrożonych przemocą domową, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, realizacja procedury „Niebieskie karty”.
- **Sekcja ds. projektów** realizuje zadania z zakresu opracowania wniosków celem pozyskania środków pozabudżetowych oraz wdrażania projektów na rzecz świadczeniobiorców Ośrodka, w tym monitorowania i pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania zadań ośrodka, w tym w szczególności z budżetu Unii Europejskiej i budżetu państwa. Ww. komórkę organizacyjną tworzy kierownik sekcji oraz wieloosobowe stanowisko pracy ds. projektów.
- **Filie,** realizują w obszarze swojego działania zadania własne gminy i zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone ustawą o pomocy społecznej, ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej określone ustawą o ochronie zdrowia psychicznego. Filie realizują pomoc w formie przyznawania i wypłaty świadczeń społecznych oraz udzielają świadczeń w postaci pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin. Organizują i aktywizują społeczności lokalne. Filie są komórkami organizacyjnymi Ośrodka, usytuowanymi w poszczególnych dzielnicach miasta:
 - Filia Nr 1, przy ul. Kowalskiej 5,
 - **Sekcja ds. pomocy cudzoziemcom, przy ul. Unii Lubelskiej 15** udziela pomocy na rzecz cudzoziemców przebywających na terenie miasta Lublin posiadających uprawnienia w ramach ustawy o pomocy społecznej, ponadto realizuje zadania z zakresu realizacji programów integracyjnych dla cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, prowadzi mieszkania treningowe dla cudzoziemców, wykonuje zadania z zakresu wypłaty świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej. W Sekcji ds. pomocy cudzoziemcom funkcjonuje:
 - wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego ds. pomocy cudzoziemcom,
 - wieloosobowe stanowisko pracy ds. świadczeń dla cudzoziemców;
 - Filia Nr 2, przy ul. Hutniczej 1 A,
 - **Centrum Aktywności Środowiskowej** (status działu) przy ul. A. Grygowej 4B realizuje zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. W Centrum Aktywności Środowiskowej funkcjonuje:
 - wieloosobowe stanowisko pracy pedagoga, które realizuje zadania edukacyjne i szkoleniowe;

- wieloosobowe stanowisko pracy psycholog, które realizuje zadania terapeutyczno-rozwijające;
- wieloosobowe stanowisko pracy wychowawca, które realizuje zadania opiekuńczo-wychowawcze;
- wieloosobowe stanowisko pracy instruktor ds. kulturalno-oświatowych, które realizuje zadania z zakresu organizacji środowiskowych spotkań i imprez kulturalnych;
- wieloosobowe stanowisko pracy instruktor terapii zajęciowej, które realizuje w szczególności zadania z zakresu integracji i aktywizacji lokalnego środowiska;
- Filia Nr 3, przy ul. Mieszka I – 4,
- Filia Nr 4, przy al. Kompozytorów Polskich 8,
- Filia Nr 5, przy ul. Nałkowskich 114.

W skład Filii Nr 1 - Nr 5, które podlegają bezpośrednio zastępcy Dyrektora ds. pomocy środowiskowej, wchodzi: Dział świadczeń społecznych, Dział pomocy środowiskowej (w tym: wieloosobowe stanowiska pracy ds. wsparcia merytorycznego oraz Sekcje pracy socjalnej²), wieloosobowe stanowiska pracy ds. kancelaryjno-biurowych, wieloosobowe stanowiska pracy ds. analiz i sprawozdawczości.

1.2. Obszar działania Wydziału wsparcia społecznego

W ramach Wydziału wsparcia społecznego funkcjonują:

- **Dział ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia**, w którego ramach funkcjonują:
 - **Sekcja ds. domów pomocy społecznej** realizująca w szczególności zadania z zakresu kierowania, umieszczania i ustalania opłat za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania i ustalania opłat za pobyt w mieszkaniach treningowych prowadzonych przez inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, a także realizacją porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie domów pomocy społecznej
 - **Sekcja ds. ośrodków wsparcia** realizująca w szczególności zadania z zakresu kierowania i ustalania opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia, a także realizacją umów zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie ośrodków wsparcia i innych placówek.
- **Dział ds. osób niepełnosprawnych** zajmuje się realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. W ramach Działu funkcjonują:
 - **Wieloosobowe stanowisko pracy ds. osób niepełnosprawnych** realizująca w szczególności zadania z zakresu: dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na

² wskazane w rozdziale „IV. Pomoc Środowiskowa” str. nr 26

podstawie odrębnych przepisów oraz doradztwa w zakresie praw osób niepełnosprawnych.

- **Sekcja ds. integracji i rehabilitacji osób niepełnosprawnych** realizująca w szczególności zadania z zakresu dofinansowania: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, rehabilitacji dzieci i młodzieży, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej oraz sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Sekcja zleca również zadania fundacjom i organizacjom pozarządowym oraz realizuje programy na rzecz osób niepełnosprawnych.

1.3. Obszar działania Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny

W ramach Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny funkcjonują:

- **Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej**, w ramach którego funkcjonują:
 - **Sekcja ds. asysty rodzinnej** realizująca w szczególności: zadania organizatora pracy z rodziną określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie ustalonym dla asystenta rodziny oraz zadania asystenta rodziny określone w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
 - **Sekcja ds. wsparcia rodzin zastępczych** realizująca w szczególności zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotyczące współpracy z rodzinami zastępczymi nieobjętymi opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
 - **Sekcja ds. świadczeń dla rodzin zastępczych** realizująca w szczególności zadania z zakresu: przyznawania świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych oraz ustalania opłat za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, realizacji umów zawartych z zawodowymi rodzinami zastępczymi, rodzinami pomocowymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka, osobami zatrudnionymi do pomocy rodzinie zastępczej oraz realizacji porozumień miasta Lublin z innymi powiatami dotyczącymi umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

W skład Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej wchodzi również, wieloosobowe stanowisko pracy pedagog, wieloosobowe stanowisko pracy psycholog oraz stanowisko pracy ds. kancelaryjno-biurowych.

- **Dział ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych, wsparcia dziennego i usamodzielnienia**, w którego ramach funkcjonują:
 - **Sekcja ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego** realizująca w szczególności zadania z zakresu: wydawania zezwoleń na prowadzenie placówek wsparcia dziennego, kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych i ustalania opłat za ich pobyt, sprawowania bieżącego nadzoru nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, realizacją

umów i porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi i innymi powiatami.

- **Sekcja ds. pomocy osobom usamodzielnianym** realizująca w szczególności zadania z zakresu pomocy wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą lub placówki dla dzieci i młodzieży poprzez przyznawania osobom usamodzielnianym pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie, prowadzenia mieszkań treningowych dla osób usamodzielniających się, przyznawania pobytu w mieszkaniach treningowych dla osób usamodzielniających się oraz ustalania opłat za ten pobyt oraz prowadzenia pracy socjalnej z osobami usamodzielniającymi się.
- **Dział - Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin** (status działu) realizuje zadania z zakresu poradnictwa rodzinnego, działań profilaktycznych i wspomagających rozwój dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie umiejętności społecznych oraz udzielania rodzinie pomocy psychologicznej, w tym prowadzenia terapii.
- Wieloosobowe stanowisko pracy ds. rejestrów realizujące w szczególności zadania dotyczące prowadzenia rejestru: dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, osób posiadających pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rodzin zastępczych z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe, rodzinnych domów dziecka, placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, osób usamodzielnianych.

1.4. Obszar działania Wydziału świadczeń socjalnych

W ramach Wydziału świadczeń socjalnych funkcjonują:

- **Dział ds. świadczeń socjalnych** zajmujący się w szczególności ustalaniem, przyznawaniem i wypłatą świadczeń określonych ustawą o: świadczeniach rodzinnych, ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, weryfikacją uprawnień i opłacaniem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz zdrowotne świadczeniobiorców będących opiekunami. W skład Działu wchodzi: Kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi bazy danych oraz Sekcja ds. świadczeń socjalnych Nr 1 – Nr 4.
- **Dział ds. osób zobowiązanych**, zajmujący się zadaniami z zakresu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych realizuje zadania wierzyciela miasta Lublin w postępowaniu egzekucyjnym i prowadzenia postępowań w sprawach nienależnie pobranych świadczeń socjalnych. W skład Działu wchodzi: Kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. zwrotu świadczeń, wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi bazy danych oraz Sekcja ds. funduszu alimentacyjnego.

Ponadto w Wydziale funkcjonują wieloosobowe stanowiska pracy: ds. kancelaryjno-biurowych oraz ds. analiz i sprawozdawczości.

1.5. Obszar funkcjonowania działów, sekcji oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorowi MOPR

- **Dział ds. finansowo-księgowych**, który realizuje zadania z zakresu spraw związanych z budżetem Ośrodka, prowadzenia ksiąg rachunkowych Ośrodka, ewidencji księgowej wydatków, należności, zobowiązań, dochodów i kosztów, rozliczania projektów i dotacji udzielanych na realizację zadań, obsługi bankowej i kasowej płatności Ośrodka. W jego skład wchodzi: Główny Księgowy MOPR, Zastępca Głównego Księgowego MOPR, Sekcja ds. budżetu i płac, Sekcja ds. sprawozdawczości, Sekcja ds. dochodów oraz Sekcja ds. wydatków.
- **Dział ds. organizacyjnych**, który realizuje zadania z zakresu obsługi organizacyjnej, administracyjnej i informatycznej Ośrodka. Dział tworzy: Kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. zamówień publicznych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. majątkowych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. archiwum zakładowego, wieloosobowe stanowisko pracy kierowca; wieloosobowe stanowisko pracy konserwator, wieloosobowe stanowisko pracy ds. administracyjnych oraz Sekcja informatyczna.
- **Sekcja obsługi prawnej**, która realizuje w szczególności zadania z zakresu koordynacji obsługi prawnej poszczególnych komórek organizacyjnych i świadczenia pomocy prawnej.
- **Dział ds. kontroli** realizuje w szczególności zadania z zakresu przeprowadzania postępowań kontrolnych oraz wyjaśniających w: komórkach organizacyjnych Ośrodka, jednostkach organizacyjnych Miasta Lublin nadzorowanych przez MOPR, podmiotach, którym Miasto Lublin zleciło realizację zadań publicznych oraz rodzinach zastępczych.
- **Sekcja ds. analiz i sprawozdawczości** realizuje zadania z zakresu sporządzania sprawozdań Ośrodka z wykonywanych zadań, oceny zasobów pomocy społecznej Miasta Lublin, rocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz aktualizacji i koordynacji realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Lublin.
- **Stanowiskami bezpośrednio podległymi Dyrektorowi są:**
 - stanowisko pracy Inspektor ochrony danych wykonuje w szczególności zadania określone przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych;
 - stanowisko pracy ds. BHP, które wykonuje w szczególności zadania z zakresu prowadzenia szkoleń dla pracowników dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej i nadzoru nad ich przestrzeganiem;
 - stanowisko pracy ds. komunikacji społecznej, które wykonuje w szczególności zadania z zakresu upowszechniania informacji o zadaniach realizowanych przez MOPR, przygotowania projektów odpowiedzi na zapytania dziennikarzy, prowadzenia bieżącego monitoringu mediów, koordynowanie serwisu internetowego MOPR, udostępnianie informacji publicznej;

- wieloosobowe stanowisko pracy ds. kancelaryjno-biurowych, które realizuje zadania z zakresu prowadzenia obsługi kancelaryjnej, biurowej i sekretarskiej Ośrodka;
- wieloosobowe stanowisko pracy ds. pracowniczych, które realizuje w szczególności zadania z zakresu prowadzenia spraw kadrowych pracowników Ośrodka.

2. Kadra realizująca zadania pomocy społecznej

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku, w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zatrudnionych było **1 523 osoby**³. W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie zatrudniono 506 osób, w Domach Pomocy Społecznej 517 osób, a w ośrodkach wsparcia 428 osób.

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin

	Liczba pracowników	% w stosunku do ogółu
MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE, w tym:	506	33,22
<i>Filie Ośrodka</i>	<i>234</i>	<i>x</i>
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	517	33,95
OŚRODKI WSPARCIA	428	28,10
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	72	4,73

Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdania MRiPS-06 za 2024 rok oraz danych własnych

Kadrę pomocy społecznej w MOPR realizującą zadania w ramach ustawy o pomocy społecznej tworzą przede wszystkim pracownicy socjalni (w tym m.in. starsi pracownicy socjalni, specjaliści pracy socjalnej, starsi specjaliści pracy socjalnej oraz główni specjaliści pracy socjalnej). W 2024 roku zatrudnionych było 171⁴ pracowników socjalnych, co stanowiło 33,79% ogółu pracowników jednostki. Wśród nich 166 osób świadczyło pracę socjalną w środowisku, przeprowadzało rodzinne wywiady środowiskowe i zgodnie z art.121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywało comiesięczny dodatek do wynagrodzenia.

Zgodnie z zapisem ustawowym (art.110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej) w ośrodku pomocy społecznej powinien być spełniony wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców.

Według danych Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin⁵, liczba mieszkańców Lublina wynosiła **313 291 osób** (w tym: **306 123** osób zameldowanych na pobyt stały oraz **7 168** osób zameldowane na pobyt czasowy, wg stanu na dzień 31 XII 2024 r.). Biorąc pod uwagę wymogi określone ustawą MOPR powinien zatrudniać, co najmniej 157

³ Dane na podstawie sprawozdania MRiPS-06 „Wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej” za 2024 rok oraz danych własnych.

⁴ Biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych osób, były one zatrudnione odpowiednio: w Filiach Ośrodka – 154 osoby, w Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 11 osób, w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej - 5 osób oraz w Dziale ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych, wsparcia dziennego i usamodzielnienia – 1 osoba.

⁵ <https://bip.lublin.eu/urzed-miasta-lublin/dane-demograficzne/dane-demograficzne-stan-na-dzien-31-12-2024-r-,155,22886,2.html>

pracowników socjalnych wykonujących pracę socjalną w środowisku. Wymóg dotyczący liczby zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców był w okresie sprawozdawczym spełniony.

Pracownicy MOPR posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe: 87,75% pracowników legitymuje się wykształceniem wyższym magisterskim, 12,05% posiada wykształcenie wyższe zawodowe.

Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2024 roku

Wykształcenie pracowników	Liczba osób	udział %
Wyższe	444	87,75
Średnie	61	12,05
Inne	1	0,2
RAZEM	506	x

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Spośród 171 osób zatrudnionych na stanowisku pracownika socjalnego, 22 osoby posiadają specjalizację I stopnia, natomiast 19 osób posiada specjalizację II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

II. DOCHODY I WYDATKI

1. Dochody

W 2024 roku dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublin wyniosły łącznie: **17 957 944,73 zł.**

Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2024 roku, według źródeł pozyskania (w zł)

Tytuł uzyskania dochodów	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1. Zadania własne gminy	5 721 230,00	5 183 257,40
w tym:		
rozliczane z budżetem państwa	1 227 810,00	1 118 264,22
2. Zadania własne powiatu	469 241,00	775 936,11
w tym:		
rozliczane z budżetem państwa	33 241,00	32 271,35
3. Zadania zlecone	5 919 000,00	8 478 556,94
4. Dotacje celowe i inne środki na realizację zadań przejętych od innych jednostek samorządu terytorialnego w drodze umów i porozumień	4 353 388,00	3 520 194,28
Razem:	16 462 859,00	17 957 944,73

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2024 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych gminy pochodziły głównie z tytułu:

- odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone mieszkańcom z terenu miasta Lublin w wysokości 3 821 750,00 zł;
- odpłatności za pobyt bezdomnych z schroniskach i noclegowniach w wysokości 126 368,10 zł;
- zwrotu kosztów pobytu osób z innych gmin w schroniskach na terenie miasta Lublin opłaconego przez GOPS-y w wysokości 34 127,34 zł
- wpłat należności za świadczenia nienależnie pobrane, w tym m. in.:
 - świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego w wysokości 858 229,78 zł (z odsetkami);
 - świadczeń wychowawczych w wysokości 95 022,25 zł (z odsetkami);
 - zasiłków stałych w wysokości 94 044,58 zł;
 - zasiłków okresowych w wysokości 26 225,78 zł;
 - zasiłków w ramach dożywiania w wysokości 10 844,23 zł;
 - składki zdrowotne w wysokości 4 833,39 zł;

2. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2024 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych powiatu pochodziły głównie z tytułu:

- opłat za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w wysokości 536 065,00 zł;
- zwrotu nadpłat za pobyt osób w domach pomocy społecznej w wysokości 106 149,66 zł
- odpłatności za pobyt w mieszkaniach treningowych dla usamodzielniających się wychowanków w wysokości 51 455,37 zł;
- odpłatności za pobyt w mieszkaniach treningowych dla cudzoziemców w wysokości 19 160,71 zł;

- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pieczy zastępczej oraz nienależnie pobrane świadczenia przez usamodzielniających się wychowanków opuszczających rodziny zastępcze w wysokości 5 566,56 zł;
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo–wychowawcze w wysokości 233,21 zł.

3. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2024 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań zleconych, pochodziły głównie z tytułu:

- zaliczki alimentacyjnej w wysokości 583 110,05 zł;
- funduszu alimentacyjnego w wysokości 4 109 225,86 zł;
- odsetek od funduszu alimentacyjnego w wysokości 3 629 297,54 zł;
- kosztów zastępstwa prawnego w wysokości 117 564,82 zł;
- odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w wysokości 38 628,12zł.

4. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2024 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań przejętych od innych jednostek samorządu terytorialnego w drodze umów i porozumień, pochodziły głównie z tytułu:

- umieszczenia dzieci z innych powiatów w placówkach opiekuńczo–wychowawczych na terenie miasta Lublin w wysokości 2 424 803,30 zł (z odsetkami);
- umieszczenia dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie miasta Lublin w wysokości 1 095 390,98 zł (z odsetkami).

2. Wydatki

2.1. Wydatki ze względu na rodzaj zadania

W 2024 r. wydatki bieżące Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wyniosły **295 318 343,32 zł.**

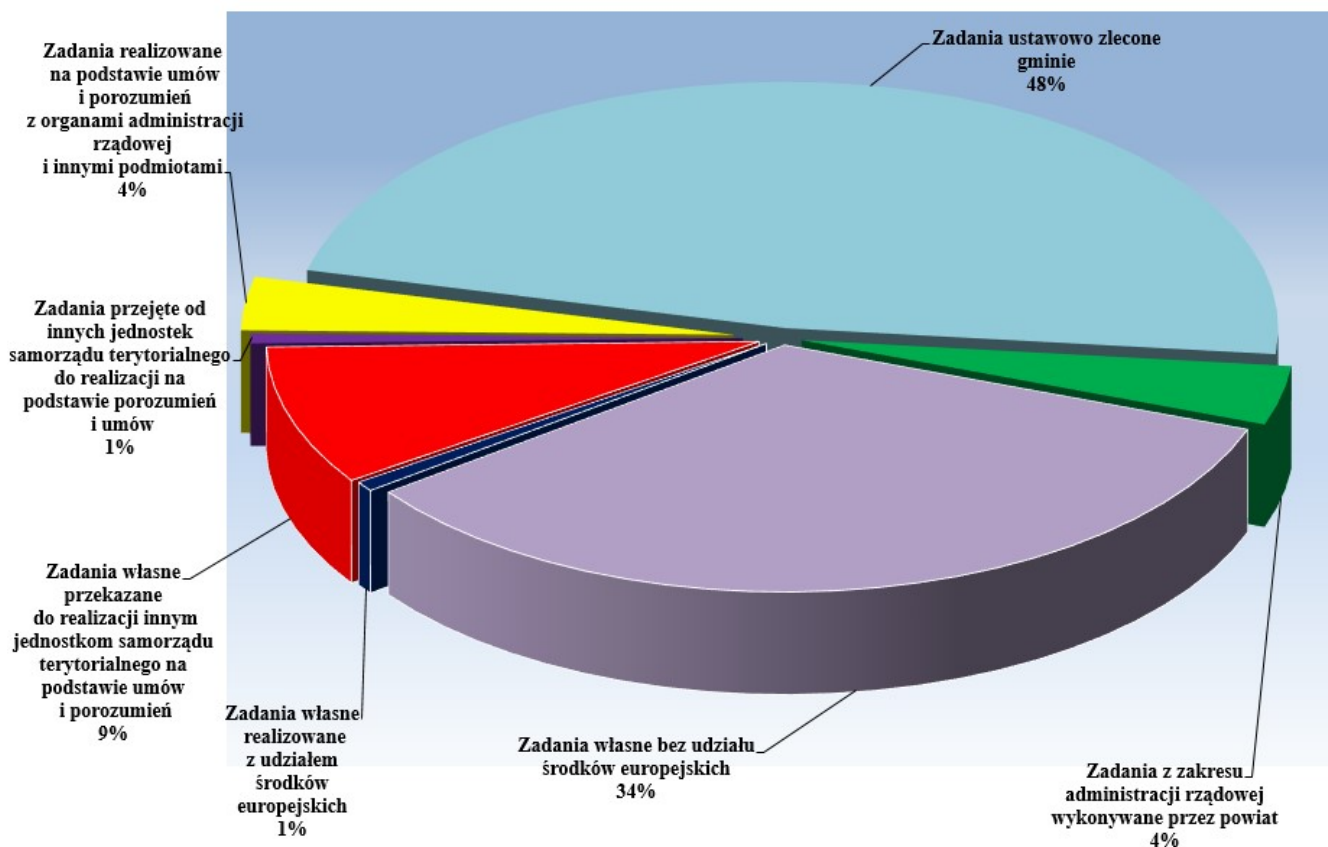
Tabela 4. Wydatki MOPR w 2024 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1	Zadania własne bez udziału środków europejskich	103 699 811,79	101 262 766,49
2	Zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich	1 907 500,00	1 906 628,00
3	Zadania własne przekazane do realizacji innym jednostkom samorządu terytorialnego na podstawie umów i porozumień	27 102 500,00	27 024 808,59
4	Zadania przejęte od innych jednostek samorządu terytorialnego do realizacji na podstawie porozumień i umów	2 239 388,00	1 912 072,31
5	Zadania realizowane na podstawie umów i porozumień z organami administracji rządowej i innymi podmiotami	10 335 210,78	10 318 662,40
6	Zadania ustawowo zlecone gminie	141 827 049,33	141 456 391,28
7	Zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat	11 494 291,31	11 437 014,25
Razem		298 605 751,21	295 318 343,32

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Największy udział w dokonanych wydatkach miały zadania ustawowo zlecone gminie. Stanowiły one ok. 48% ogółu wydatków. Natomiast zadania własne bez udziału środków europejskich stanowiły ok. 34% ogółu wydatków.

Wykres 1. Wydatki bieżące MOPR w 2024 roku, ze względu na przeznaczenie środków

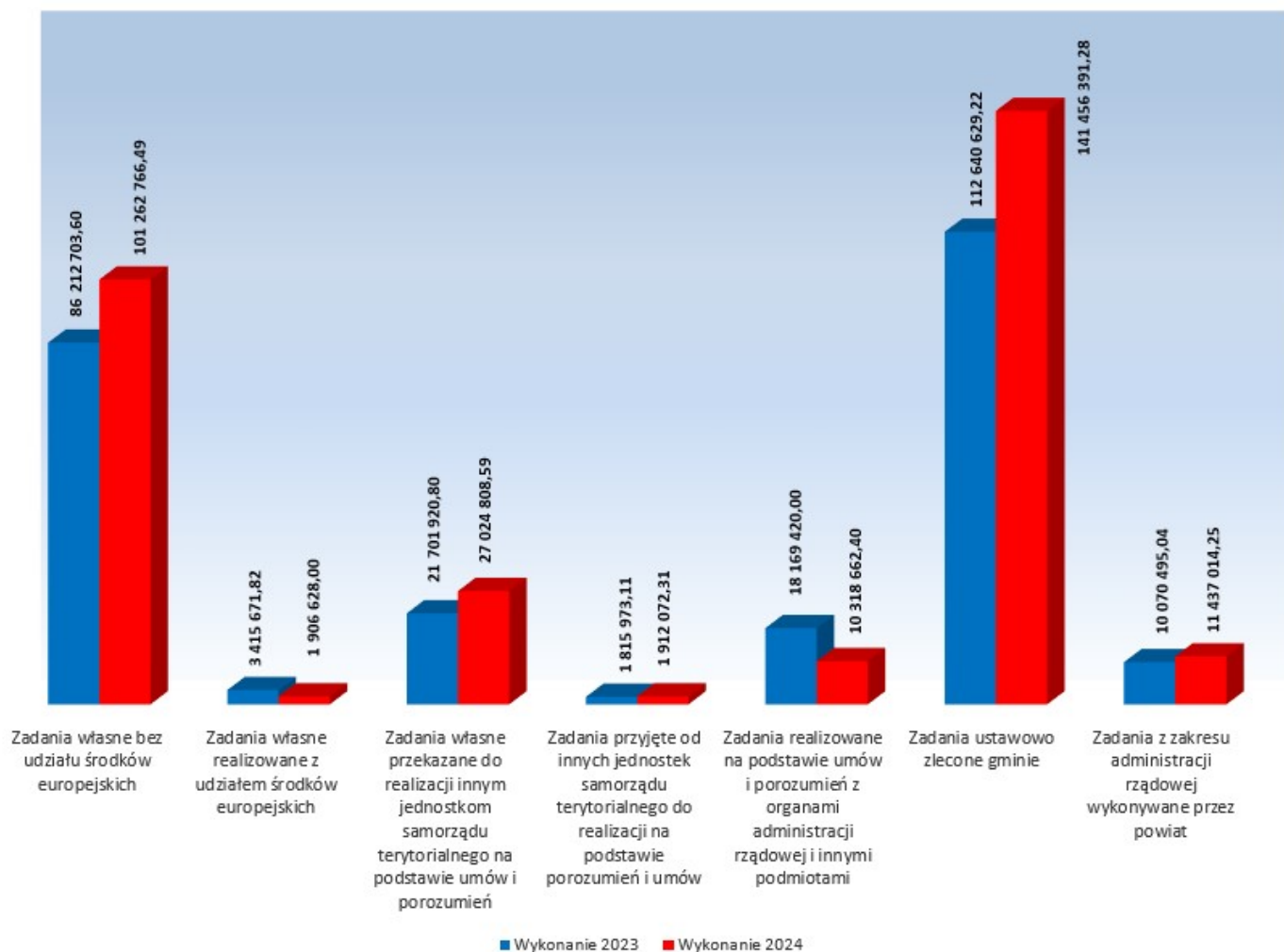
Źródło: Opracowanie własne MOPR

W odniesieniu do roku 2023 w ramach wszystkich realizowanych zadań nastąpił wzrost wydatków o kwotę 41 291 529,73 zł.

Największy spadek wydatków w stosunku do 2023 roku odnotowano w ramach zadania realizowanego na podstawie umów i porozumień z organami administracji rządowej i innymi podmiotami i wyniósł on 7 850 757,60 zł. Wydatki wyższe, niż w roku 2023, poniesiono m.in. w ramach zadań ustawowo zleconych gminie o 28 815 762,06 zł oraz zadań własnych bez udziału środków europejskich o 15 050 062,89 zł.

Poziomy wydatków w obrębie poszczególnych zadań dla lat 2023 i 2024 przedstawia wykres nr 2.

Wykres 2. Wydatki bieżące MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2023-2024

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

2.2. Wydatki bieżące zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie 2024 roku z podziałem na formy wsparcia

Tabela 5. Wydatki bieżące zrealizowane przez MOPR w 2024 roku z podziałem na formy wsparcia

L.P.	Wyszczególnienie	Wartość (zł)
1	Wydatki na domy pomocy społecznej oraz niepubliczne ośrodki wsparcia w tym:	35 300 516,90
1.1	Dotacja dla Prawosławnego Domu Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko - Chełmskiej	1 302 000,00
1.2	Opłaty za pobyt osób skierowanych do DPS poza miasto Lublin	21 686 679,64
1.3	Dotacje dla OW dla osób bezdomnych, ofiar przemocy oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	2 790 540,00
1.4	Dotacje dla OW dla osób z zaburzeniami psychicznymi	8 855 802,26
1.5	Dotacja dla Specjalistycznego OW dla ofiar przemocy w rodzinie	660 000,00
1.6	Opłaty za pobyt osób bezdomnych w OW poza miastem Lublin	5 495,00

2	Wydatki na placówki opiekuńczo-wychowawcze i placówki wsparcia dziennego w tym:	6 163 075,03
2.1	Dotacje dla całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych	1 988 019,98
2.2	Wydatki na utrzymanie dzieci skierowanych do placówek opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów	3 275 055,05
2.3	Dotacje dla placówek wsparcia dziennego	900 000,00
3	Usługi pomocy społecznej	15 487 531,00
3.1	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	15 036 528,00
3.2	Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	451 003,00
4	Zasiłki pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez programu "Posilek w szkole i w domu")	16 439 048,14
5	Program "Posilek w szkole i w domu"	3 807 362,83
6	Pomoc na rzecz cudzoziemców	417 000,39
6.1	Świadczenia dla cudzoziemców, którzy uzyskali zgodę na pobyt humanitarny	32 400,00
6.2	Pomoc dla cudzoziemców w zakresie indywidualnego programu integracji - świadczenia i składki zdrowotne	285 544,13
6.3	Utrzymanie mieszkań treningowych dla cudzoziemców	99 056,26
7	Rodziny zastępcze (wydatki na świadczenia)	9 739 699,99
8	Usamodzielnienia	1 208 854,04
8.1	Świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków	1 055 792,00
8.2	Utrzymanie mieszkań treningowych dla usamodzielniających się wychowanków	153 062,04
9	Świadczenia rodzinne oraz dodatki, świadczenia opiekuńcze, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego	130 202 262,84
10	Świadczenie wychowawcze	37 446,79
11	Świadczenia wynikające z ustawy o Karcie Polaka	1 138 335,00
12	Wydatki realizowane z udziałem środków europejskich, w tym: 1.749.200 zł - usługi opiekuńcze	1 906 628,00
13	Utrzymanie MOPR w tym:	50 015 534,05
13.1	Utrzymanie MOPR (85219)	39 564 472,39
13.2	Centrum Aktywności Środowiskowej	909 496,20
13.3	Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin	1 009 079,42

13.4	Asystenci rodzin, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i inni specjaliści (m.in. pedagodzy, psychologzy) zatrudnieni w dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej	2 057 367,12
13.5	Obsługa wypłaty świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz kosztami obsługi programu "Za życiem"	6 450 352,22
13.6	Obsługa wypłaty świadczenia wychowawczego i dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego	2 000,00
13.7	Obsługa wypłaty świadczeń wynikających z Karty Polaka	22 766,70
14	Dodatki osłonowe	2 378 461,85
15	Bon energetyczny	4 312 204,62
16	Działania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi i partycypacji społecznej - dotacja	10 560,00
17	Wydatki związane z programem wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej	147 270,00
18	Utrzymanie i rozwój systemu teleinformatycznego POMOST	33 624,00
19	Pozostała działalność	1 244 203,79
19.1	"Przyjazne Patrole"	26 999,73
19.2	"Zespół Interdyscyplinarny"	18 115,77
19.4	Prowadzenie taniego żywienia w formie kuchni społecznej	40 000,00
19.5	Zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta (Rada Dzielnicy Hajdów Zadębie)	10 499,29
19.6	Świadczenia dla bezrobotnych za wykonywanie prac społecznie użytecznych	43 488,52
19.7	Programy wsparcia i aktywizacji seniorów - dotacja	32 000,00
19.9	Dni Rodzicielstwa Zastępczego	1 051,93
19.10	Utrzymanie mieszkań dla zawodowych rodzin zastępczych	2 176,92
19.11	Wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	74 689,16
19.12	Sprawowanie opieki przez opiekunów wskazanych przez sąd	78 499,31
19.13	Wydatki związane z obsługą wypłaty dodatków osłonowych	43 442,70
19.14	Wydatki związane z obsługą wypłaty bonów energetycznych	123 240,46
19.15	Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - dotacja	750 000,00
19.16	Wydatki związane z realizacją Programu "Opieka wychowawcza" - dotacja	80 000,00
19.17	Wydatki związane z kryzysem uchodźczym	10 843 250,78
19.18	Wydatki związane z wypłatą dodatków motywacyjnych/wyrównawczych	4 405 473,28
	RAZEM:	295 318 343,32

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Największy odsetek wydatków stanowiły wydatki poniesione na świadczenia rodzinne oraz dodatki, świadczenia opiekuńcze, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego w 2024 roku wyniosły ogółem 130 202 262,84 zł, co stanowiło 44,09 % ogółu wydatków MOPR.

Koszty utrzymania Ośrodka i jego komórek organizacyjnych w roku sprawozdawczym wyniosły 50 015 534,05 zł.

Wydatki poniesione na zasiłki i usługi pomocy społecznej wyniosły ogółem 36 150 942,36 zł, stanowiąc 12,24% wydatków MOPR. W tej kwocie:

- 45,47% stanowiły wydatki na zasiłki pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez Programu „Posiłek w szkole i w domu”) w kwocie 16 439 048,14 zł,
- 42,84% stanowiły wydatki na usługi pomocy społecznej w kwocie 15 487 531,00 zł,
- 10,53% stanowiły wydatki na Program „Posiłek w szkole i w domu”, które wyniosły 3 807 362,83 zł,
- 1,15% stanowiły wydatki na rzecz cudzoziemców w kwocie 417 000,39 zł.

Ogółem poziom wydatków na zasiłki i usługi pomocy społecznej w 2024 roku w stosunku do 2023 roku był wyższy o 4 877 253,63 zł.

Wydatki na domy pomocy społecznej oraz ośrodki wsparcia w 2024 roku stanowiły 11,95% ogółu wydatków i wyniosły 35 300 516,90 zł, natomiast związane z udzieleniem dotacji na prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego – 2,09 % wydatków MOPR i osiągnęły poziom 6 163 075,03 zł.

Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń dla rodzin zastępczych oraz osób usamodzielniających się lub kontynuujących naukę wychowanków wyniosły 3,71%, tj. łącznie 10 948 554,03 zł.

W roku 2024 poniesiono wydatki w związku z kryzysem uchodźczym, na ten cel wydatkowano 10 843 250,78 zł (tj. 3,67%) m.in. z przeznaczeniem na utworzenie i prowadzenie miejsc zakwaterowania dla obywateli Ukrainy, na wypłatę świadczeń pieniężnych z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, jednorazowych świadczeń pieniężnych, świadczeń rodzinnych.

Łączne wydatki Ośrodka w roku 2024 wyniosły 295 318 343,32 zł.

III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH

1. Wywiady środowiskowe

Dla przyznania świadczenia z pomocy społecznej niezbędne jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Sposób przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wzór kwestionariusza określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. 2021 poz. 893).

Rozporządzenie określa sposób i terminy przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wzory dokumentów (kwestionariusza wywiadów, oświadczenia o stanie majątkowym, oświadczenia, o którym mowa w art. 107 ust. 5g ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, legitymacji pracownika socjalnego).

Wywiad przeprowadza się w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie udzielenia pomocy. W sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji ośrodka pomocy społecznej, wywiad przeprowadza się w terminie do 2 dni od dnia otrzymania wiadomości o potrzebie przyznania wsparcia. Pracownik socjalny jest zobowiązany do sprawdzenia każdego zgłoszenia o konieczności udzielenia pomocy, może również wszcząć postępowanie z urzędu. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby bądź rodziny. Pracownik socjalny przeprowadzając wywiad, bierze pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie, które mogą mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznanego wsparcia.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2024 sporządzili łącznie 17 179 kwestionariuszy wywiadów środowiskowych, ich liczbę z podziałem na rodzaje przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2024 roku

Pomoc środowiskowa		
1	CZĘŚĆ I - dotyczy osób ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej	2 063
2	CZĘŚĆ II - dotyczy małżonka, zstępnych lub wstępnych, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	818
3	CZĘŚĆ III - dotyczy małżonka, zstępnych lub wstępnych, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu)	14
4	CZĘŚĆ IV - dotyczy osób ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu)	11 427
5	CZĘŚĆ VII - dotyczy osób/rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego	9
Pomoc instytucjonalna		
6	dotyczy osób ubiegających się o pomoc pieniężną na usamodzielnienie, pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki (cz. IV, V wywiadu)	0

7	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w domu pomocy społecznej (cz. I i IV wywiadu)		486
8	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w domu pomocy społecznej (cz. II i III wywiadu-dotyczy osób, o których mowa w art.103 ustawy o pomocy społecznej)		394
9	wywiady środowiskowe dotyczące osób ubiegających się/korzystających z ośrodków wsparcia (cz. I i IV wywiadu)		1 158
10	wywiady środowiskowe dotyczące osób, które ubiegają się o przyznanie pobytu w mieszkaniu treningowym (cz. I i IV wywiadu)		13
11	dotyczy cudzoziemców, o których mowa w art. 91 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (cz. VI wywiadu)		41
12	wywiady sporządzone dla potrzeb pionu ds. świadczeń socjalnych	wywiady środowiskowe przeprowadzone u dłużników alimentacyjnych	3
13		dotyczy wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust 4E ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo aktualizacji wywiadu na podstawie art.23 4F tej ustawy (cz. VIII wywiadu)	63
14		dotyczy wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust 4AA lub 4B ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo art. 15 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (cz. IX wywiadu)	97
15	wywiady inne, nie wymienione powyżej		593
liczba wywiadów ogółem:			17 179

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

2. Decyzje administracyjne

W sprawach dotyczących realizacji zadań ustawowych w roku 2024 wydano **75 070** decyzji administracyjnych i rozstrzygnięć. Dotyczyły one m.in. przyznawania świadczeń, naliczania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, naliczania odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz przyznawania innego typu usług i odpłatności, ustalania nienależnie pobranych świadczeń.

Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2024 roku

Wyszczególnienie	Liczba decyzji
Wydział pomocy środowiskowej	26 284
Wydział pieczy zastępczej i wspierania rodziny	1 512
Wydział wsparcia społecznego	7 162
Wydział świadczeń socjalnych ⁶	40 112
RAZEM	75 070

Źródło: Opracowanie własne MOPR

⁶ Ujęto 15 641 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, zasiłku dla opiekuna, świadczeń rodzicielskich, funduszu alimentacyjnego, jednorazowego świadczenia „Za Życiem” (w tym 642 decyzje o nienależnie pobranych świadczeniach) oraz 24 471 rozstrzygnięć i decyzji administracyjnych w sprawach dodatku osłonowego, bonu energetycznego, świadczenia za zakwaterowanie obywateli Ukrainy i świadczeń rodzinnych i opiekuńczych dla obywateli Ukrainy.

W ramach zadań realizowanych ze środków PFRON, pracownicy MOPR w Lublinie rozpatrzyli ponadto 7 520 wniosków osób niepełnosprawnych, przygotowując pisemną informację o sposobie rozpatrzenia sprawy, bez wydawania decyzji administracyjnej.

IV. POMOC ŚRODOWISKOWA

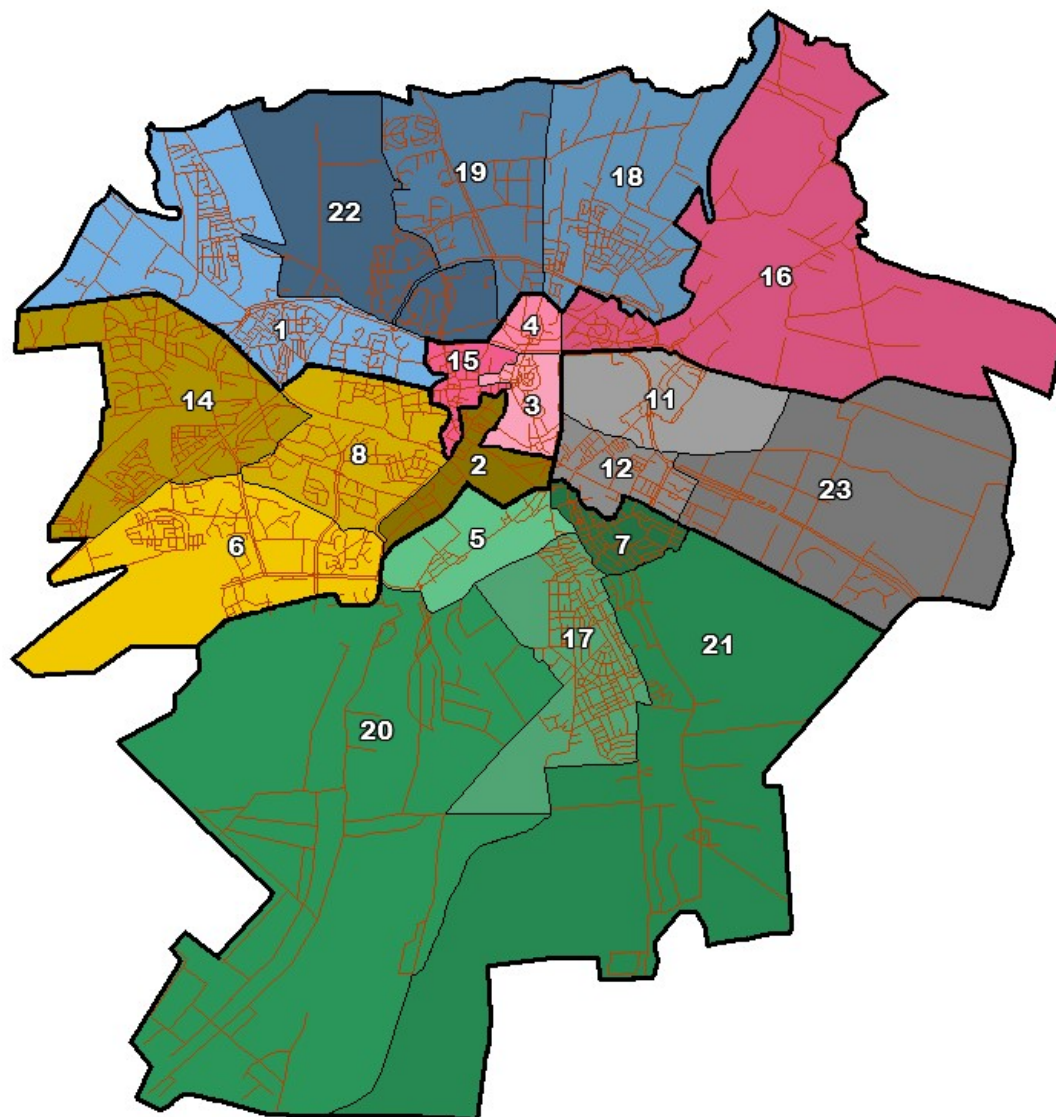
Priorytetowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest poprzez pracę socjalną, która jest fundamentalnym świadczeniem pomocy społecznej oraz w formie wypłaty świadczeń finansowych. Działania pracowników Wydziału pomocy środowiskowej koncentrują się na modyfikacji sposobu funkcjonowania osób, ich otoczenia, wzmacnianiu potencjału osób i rodzin do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej oraz wsparciu w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Powyższe założenia są spełniane poprzez podejmowane przez pracowników socjalnych działania zaprojektowane w oparciu o sporządzoną ocenę sytuacji i zmierzające do realizacji ustalonych celów. Skuteczne oddziaływanie na jednostkę odbywa się po dogłębnym rozpoznaniu (diagnozie) sytuacji w jakiej się znajduje, jej zasobów, deficytów, po określeniu w jakich obszarach jej funkcjonowania występują trudności i jakie są ich przyczyny. Zebrane informacje umożliwiają pracownikom socjalnym zaplanowanie działań, które są adekwatne do potrzeb, a w konsekwencji służą rodzinie w rozwiązaniu sytuacji problemowych, z jakimi się boryka. Zaprojektowane działania są realizowane zarówno przez osobę czy rodzinę, jak i pracownika socjalnego.

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 5 Filii, które swoim zasięgiem obejmują wszystkie dzielnice Lublina. W strukturach Filii MOPR w roku 2024 funkcjonowało ogółem 20 Sekcji pracy socjalnej, których pracownicy zajmują się pracą z klientem bezpośrednio w jego środowisku. Obszary działania Filii i Sekcji pracy socjalnej obrazuje mapa nr 1.

W Wydziale pomocy środowiskowej funkcjonuje również:

- Dział ds. pomocy środowiskowej
 - Sekcja ds. pomocy środowiskowej
 - Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Sekcja ds. projektów
- Sekcja ds. pomocy cudzoziemcom, znajdująca się w strukturze Filii Nr 1

Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania Sekcji pracy socjalnej w 2024 roku

Filia Nr 1 - ul. Kowalska 5

Sekcja pracy socjalnej Nr 3 – ul. Kowalska 5
 Sekcja pracy socjalnej Nr 4 – ul. Lubartowska 6-8
 Sekcja pracy socjalnej Nr 15 – ul. Gabriela Narutowicza 74a
 Sekcja pracy socjalnej Nr 16 – ul. Towarowa 19

Filia Nr 2 - ul. Hutnicza 1a

Sekcja pracy socjalnej Nr 11 – ul. Hutnicza 1a
 Sekcja pracy socjalnej Nr 12 – ul. Startowa 11
 Sekcja pracy socjalnej Nr 23 – ul. Władysława Jagiełły 10

Filia Nr 3 - ul. Mieszka I – 4

Sekcja pracy socjalnej Nr 2 – Głęboka 11
 Sekcja pracy socjalnej Nr 6 – Jutrzenki 6
 Sekcja pracy socjalnej Nr 8 – Mieszka I – 4
 Sekcja pracy socjalnej Nr 14 – ul. Tomasza Zana 38 (piętro V)

Filia Nr 4 - al. Kompozytorów Polskich 8

Sekcja pracy socjalnej Nr 1 – ul. Bartosza Głowackiego 35
 Sekcja pracy socjalnej Nr 18 – Marii Koryznowej 2b
 Sekcja pracy socjalnej Nr 19 – Kompozytorów Polskich 8
 Sekcja pracy socjalnej Nr 22 – ul. Niccolò Paganiniego 12

Filia Nr 5 - ul. Nałkowskich 114

Sekcja pracy socjalnej Nr 5 – Nałkowskich 114
 Sekcja pracy socjalnej Nr 7 – ul. Startowa 11
 Sekcja pracy socjalnej Nr 17 – Róży Wiatrów 1
 Sekcja pracy socjalnej Nr 20 – Nałkowskich 114
 Sekcja pracy socjalnej Nr 21 – Zdrowa 14

1. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej⁷

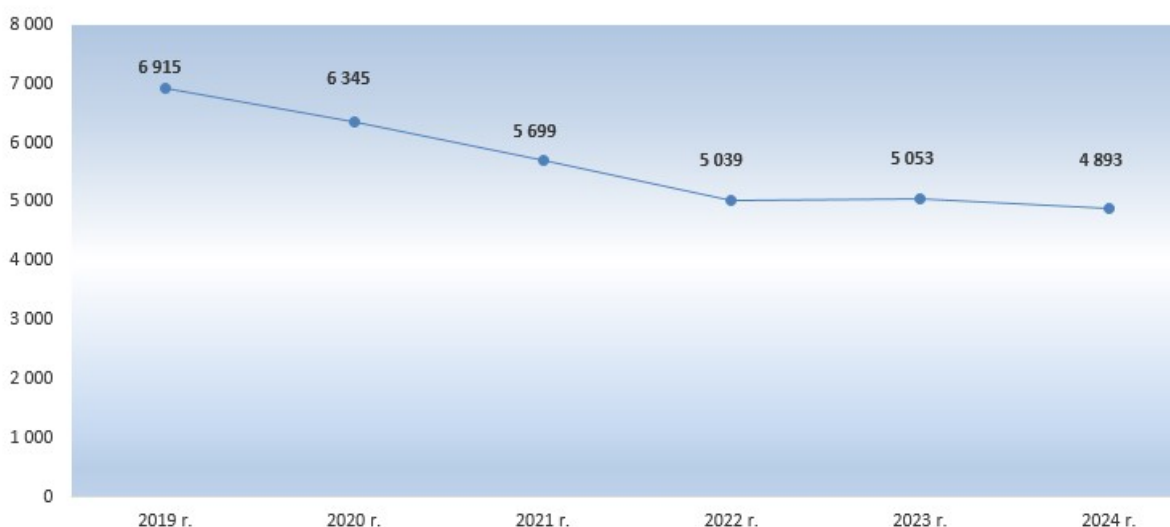
Świadczenia pomocy społecznej przyznawane i wypłacane przez MOPR, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, adresowane są do osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Celem działań realizowanych przez MOPR jest udzielanie osobom i rodzinom wsparcia, umożliwiającego przezwyciężenie tych trudności. Rodzaj, forma i rozmiary świadczenia powinny być adekwatne do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, odpowiadać celom i mieścić się w możliwościach pomocy społecznej.

W 2024 roku w ramach ustawy o pomocy społecznej z pomocy Ośrodka skorzystało **12 652** osoby, co stanowi 4,04% mieszkańców miasta Lublin.⁸

W 2024 roku decyzją przyznano świadczenia (pieniężne i niepieniężne) **4 893** osobom (z 4 728 rodzin liczących ogółem 6 417 osób). Jest to o 160 osób mniej niż w 2023 roku.

Jak obrazuje wykres nr 3 liczba świadczeniobiorców na przestrzeni ostatnich 5 lat zmniejszyła się o 22,88%.

Wykres 3. Liczba świadczeniobiorców w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2019-2024

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1.1. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń pieniężnych

Prawo do bezzwrotnych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom/rodzinom, które spełniają jednocześnie dwie przesłanki wymienione w ustawie, tj.:

- dochód osoby/rodziny nieprzekraczający kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej,
- występowanie, co najmniej jednej z dysfunkcji zaburzających funkcjonowanie rodziny.

W 2024 roku, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2024 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych

⁷ Dane na podstawie sprawozdania rocznego z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usług MRiPS – 03 za 2024 r.

⁸ Dane dotyczą pomocy z zakresu zadań własnych i zleconych gminie, zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanej przez powiat, zadań realizowanych na podstawie porozumień i umów. Liczba mieszkańców wg Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin w dniu 31 XII 2024 r. wynosiła: **313 291** osób (w tym: **306 123** osób zameldowanych na pobyt stały oraz **7 168** osób zameldowane na pobyt czasowy).

z pomocy społecznej (Dz.U. 2024 poz. 1044), maksymalna wysokość dochodu uprawniająca do bezzwrotnych świadczeń z pomocy społecznej wynosi:

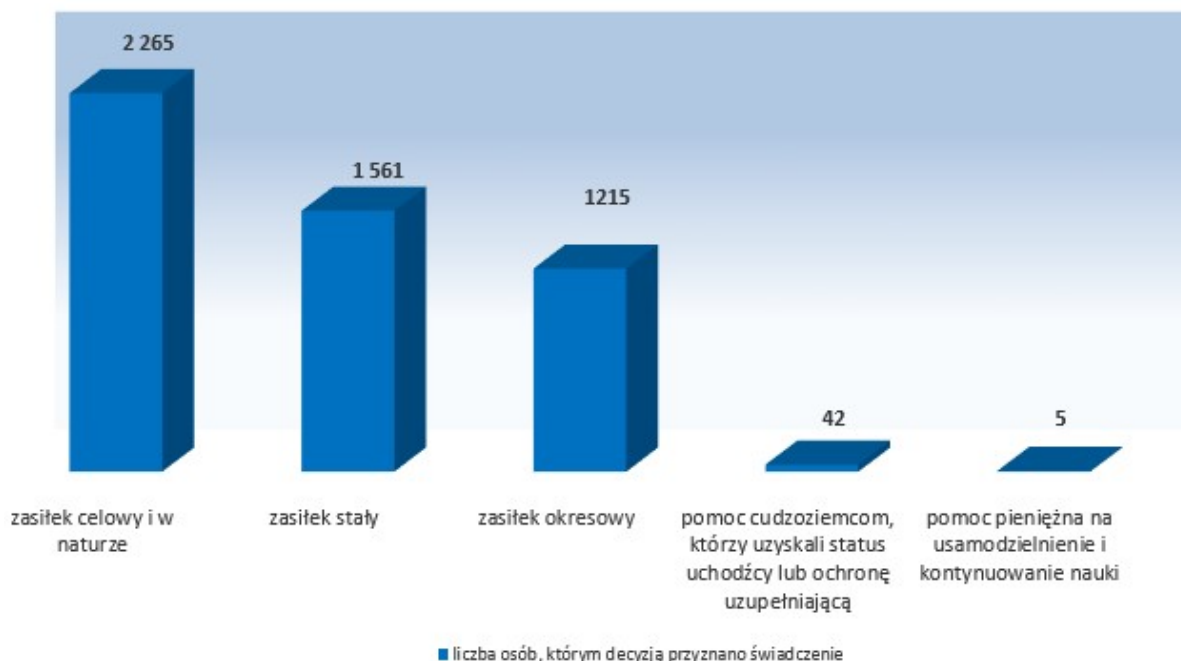
- dla osoby samotnie gospodarującej – 1 010 zł,
- dla osoby w rodzinie - 823 zł.

Konieczność wsparcia rodziny w ramach systemu pomocy społecznej wynikać może z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, alkoholizmu, narkomani, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznana pomoc na zasadach zwrotu części lub całości przyznanego świadczenia lub pomoc w formie zasiłku celowego specjalnego.

W ramach zadań własnych i zleconych pomoc w formie świadczeń pieniężnych przyznano decyzją łącznie 3 054 osobom (z 3 003 rodzin). Liczba osób w tych rodzinach wynosiła 4 438.

Wykres 4. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2024 r.

Zdecydowanie największa liczba osób korzystała z zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych – taką formę pomocy przyznano 2 265 osobom.

Znaczna była również liczba korzystających z zasiłków stałych i wyniosła 1 561 osób, przy czym 1 456 świadczeniobiorców z tej grupy stanowiły osoby samotnie gospodarujące. Średnia miesięczna wysokość zasiłku stałego wyniosła 858,51 zł. W przypadku 1 391 osób objętych

pomocą w formie zasiłku stałego w 2024 roku zostały także opłacone składki zdrowotne. W 2024 roku przyznano 1 215 osobom zasiłki okresowe. Wśród świadczeniobiorców pobierających ww. świadczenie najliczniejszą grupę stanowiły osoby dotknięte problemem bezrobocia – 750 osób. Kolejną grupę stanowiło 346 osób, którym przyznano świadczenie z powodu długotrwałej choroby. Natomiast z powodu niepełnosprawności zasiłkiem okresowym objęto 184 osoby, a 4 osoby z powodu możliwości otrzymania i nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła 397,16 zł.

W 2024 roku w stosunku do 2023 roku odnotowano spadek liczby świadczeniobiorców zasiłków:

- celowych i w naturze o 452 osoby,
- okresowych o 404 osoby.

W przypadku zasiłków stałych w 2024 roku odnotowano wzrost liczby świadczeniobiorców w stosunku do 2023 roku o 15 osób.

1.2. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń niepieniężnych

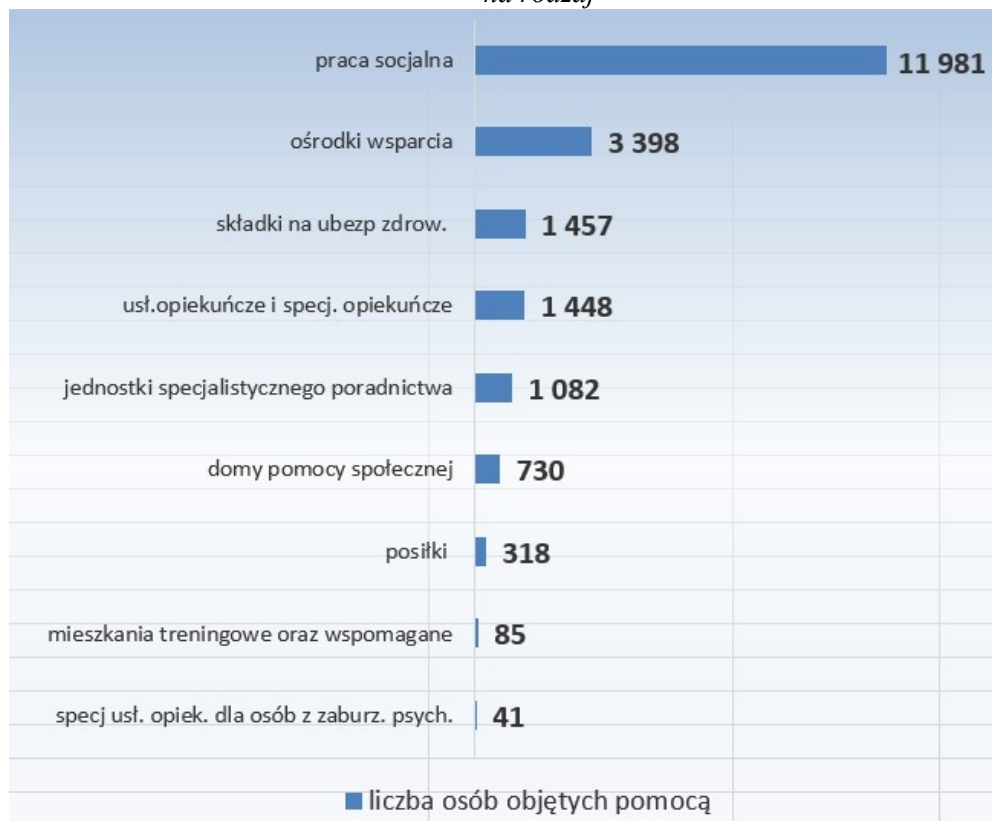
Pomocą niepieniężną są wszystkie te świadczenia pomocy społecznej, których najogólniej ujmując, osoba wspierana nie otrzymuje w formie pieniężnej – m. in. praca socjalna, gorący posiłek, usługi opiekuńcze, schronienie, pomoc rzeczowa.

Skuteczne pomaganie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, pozostającym w trudnych sytuacjach życiowych wymaga indywidualnego podejścia, które wykorzystuje metody adekwatne do zdiagnozowanego problemu.

Jedną z form pomagania jest praca socjalna, którą należy rozumieć, jako zespół umiejętności powiązanych ze sobą i zaplanowanych działań prowadzonych przez wykształconych pracowników socjalnych we współpracy z osobą wspieraną. Służyć ma rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. Praca socjalna to działalność profesjonalna polegająca na udzielaniu pomocy jednostkom, grupom lub społecznościom we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Zadaniem pracy socjalnej jest także podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie i niwelowanie skutków marginalizacji społecznej osób oraz rodzin i jest świadczona bez względu na posiadany dochód. W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni podejmują działania polegające m.in. na: wsparciu, towarzyszeniu, poradnictwie, rozszerzaniu kontaktów społecznych, budowaniu sieci wsparcia społecznego, edukacji. W 2024 roku 94,70% ogółu świadczeniobiorców w ramach ustawy o pomocy społecznej tj. 11 981 osób było objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej. Pozostałe 639 przypadków, to osoby, którym m.in. sprawiono pochówek, lub mieszkańcy Miasta Lublin objęci wsparciem innych OPS-ów, bądź mieszkańcy DPS korzystających z pomocy finansowej. W roku 2024 odnotowano wzrost liczby środowisk objętych wyłącznie pracą socjalną. Tą formą wsparcia objęto 6 235 osób. Pomoc w postaci wyłącznie pracy socjalnej otrzymało 49,28 % ogółu osób objętych wsparciem w 2024 roku. Główny cel pracy socjalnej, czyli usamodzielnienie osób i rodzin w 2024, roku osiągnięto w 100 przypadkach.

W ramach zadań własnych i zleconych pomoc w formie świadczeń niepieniężnych przyznano decyzją łącznie 2 112 osobom (z 2 074 rodzin). Liczba osób w tych rodzinach wynosi 2 559.

Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2024 roku, z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 oraz MRiPS 06 za 2024 r.

Z pomocy w ośrodkach wsparcia w 2024 roku skorzystało ogółem 3 398 osób, w tym 1 744 osób korzystało z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 654 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Kolejną formą pomocy niepieniężnej oferowanej klientom jest opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne. W 2024 roku przyznano decyzją ww. świadczenie dla 1457osób, a kwotę **1 066 248** zł. Główną grupę świadczeniobiorców stanowiło 1 391 osób pobierających zasiłek stały. Ponadto składkę zdrowotną przyznano 57 osobom objętym indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej „Nadzieja” ul. Franciszka Mireckiego 29-31, 20-460 Lublin oraz 9 osobom, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, objętych indywidualnym programem integracji.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie świadczył również wsparcie w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osobom, które z powodu wieku lub niepełnosprawności nie były w stanie zaspokoić niezbędnych życiowych potrzeb. Z usług opiekuńczych oraz ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 1 448 osób z 1 627 rodzin. W 2024 r. przyznano 520 931 świadczeń (1 świadczenie oznacza 1 godzinę usług opiekuńczych).

Średniomiesięcznie na jednego świadczeniobiorcę usług opiekuńczych w roku 2024 przypadło 30 godzin usług, co w skali roku stanowi 360 godzin.

Szczególną formę wsparcia stanowią specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wymiar i zakres usług dostosowany jest do indywidualnie określanych potrzeb klienta. Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi najczęściej polega na pomocy i asystowaniu w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz trenowaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego zaspokajania potrzeb bytowych, wspólnym organizowaniu i spędzaniu czasu, korzystaniu z usług różnych instytucji, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy i wspieraniu w uzyskaniu zatrudnienia, wsparciu i interwencji psychospołecznej. W 2024 roku tym rodzajem wsparcia objęto łącznie 41 osób z 41 rodzin. Dla ww. osób przyznano 11 755 świadczeń (godzin usług opiekuńczych), tj. średniomiesięcznie 24 godziny usług na świadczeniobiorcę, co w skali roku stanowi 287 godzin.

Pomocą w formie posiłków (przyznanych decyzją administracyjną) objęto 318 osób, w tym 141 dzieci i młodzieży.

Pomoc w formie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie świadczy Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin. Z pomocy Poradni w 2024 roku skorzystało 555 rodzin. Ogółem wsparciem objęto 832 osoby, w tym 761 osób skorzystało z terapii.

W roku 2024 udzielana była również pomoc niepieniężna w postaci: umieszczenia osób w domu pomocy społecznej, udzielenia schronienia, pobytu w mieszkaniu treningowym, sprawienia pogrzebu.

2. Rodziny korzystające z pomocy

2.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy

W ramach ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2024 roku udzielił pomocy 12 652 osobom z 7 567 rodzin.

Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2022 – 2024

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2022	7 241	12 591
2023	7 373	12 644
2024	7 567	12 652

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za lata 2022-2024

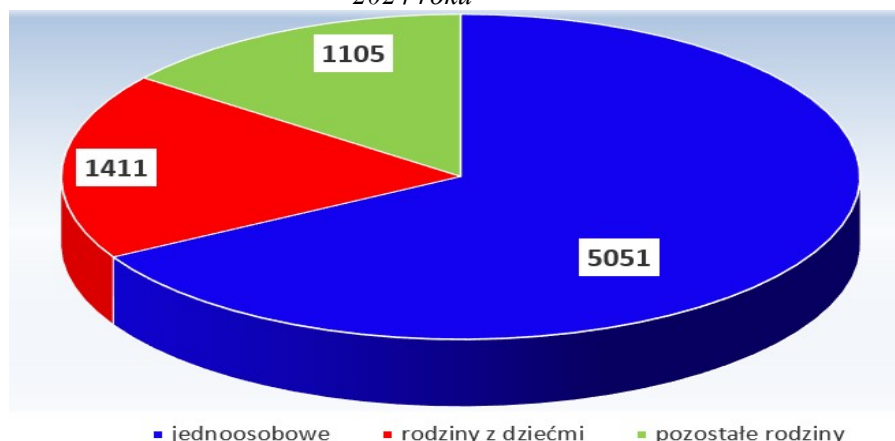
Środowiska, których jedynym źródłem utrzymania były zasiłki wypłacane na podstawie ustawy o pomocy społecznej stanowiły 17,50% wszystkich rodzin korzystających z pomocy w 2024 roku.

W 2024 roku po raz pierwszy z wnioskiem o udzielenie pomocy wystąpiło 1 534 osób lub rodzin (20%), natomiast środowiska długotrwale korzystające z pomocy (powyżej 3 lat kalendarzowych) w liczbie 3 226 stanowiły 42,63% wszystkich rodzin korzystających ze wsparcia.

2.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin

Spośród 7 567 rodzin, jakie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie objął pomocą w 2024 roku 66,75% stanowiły jednoosobowe gospodarstwa domowe, 18,65% stanowiły rodziny z dziećmi, a 14,60 % pozostałe rodziny.

Wykres 6. Struktura rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 2024 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2024 r.

W 2024 roku z pomocy skorzystało ogółem o 194 rodzin więcej niż w roku 2023. Stanowi to wzrost o 2,63%. Wzrost liczby rodzin o 270 odnotowano w przypadku jednoosobowych gospodarstw domowych. Natomiast w rodzinach z dziećmi w roku 2024 odnotowano spadek o 40 rodzin w stosunku do 2023 roku. W pozostałych rodzinach również odnotowano spadek w porównaniu do 2023 roku o 36 rodzin.

Wśród **1 411 rodzin z dziećmi**, odnotowano 608 rodzin wychowujących jedno dziecko, 497 rodzin wychowujących dwoje dzieci oraz 306 rodzin wychowujących troje i więcej dzieci. Wśród rodzin z dziećmi 480 to rodziny niepełne w tym 99 rodzin niepełnych wychowujących troje i więcej dzieci.

Liczną grupę społeczną wśród klientów Ośrodka stanowili emeryci i renciści. Spośród 7 567 rodzin objętych pomocą MOPR w Lublinie, emeryci i renciści tworzyli 1 821 rodzin, z czego 1 458 znajdowało się w grupie osób stanowiących jednoosobowe gospodarstwo domowe. Liczba rodzin emerytów i rencistów wśród wszystkich rodzin objętych pomocą stanowiła w 2024 roku 24,06%.

Tabela 9. Liczba rodzin objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2021 – 2024 z podziałem na typy

ROK	2 021	2 022	2023	2024
liczba rodzin korzystających z pomocy OGÓŁEM	7 681	7 241	7 373	7 567
w tym liczba rodzin z dziećmi	1 547	1 437	1 451	1 411
stos. % liczby rodzin z dziećmi do liczby rodzin ogółem	20%	20%	20%	19%
w tym liczba rodzin emerytów i rencistów	2 202	1 936	1 860	1 821
stos % liczby rodzin emerytów i rencistów do liczby rodzin ogółem	29%	27%	25%	24%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za lata 2021-2024

3. Powody przyznania pomocy

Ustawa o pomocy społecznej wyszczególnia powody będące podstawą udzielenia wsparcia. Powody korzystania z pomocy MOPR w 2024 roku przedstawiono na wykresie nr 7. Należy jednakże zaznaczyć, że niejednokrotnie powody te współistnieją przy jednym dominującym lub są jego konsekwencją.

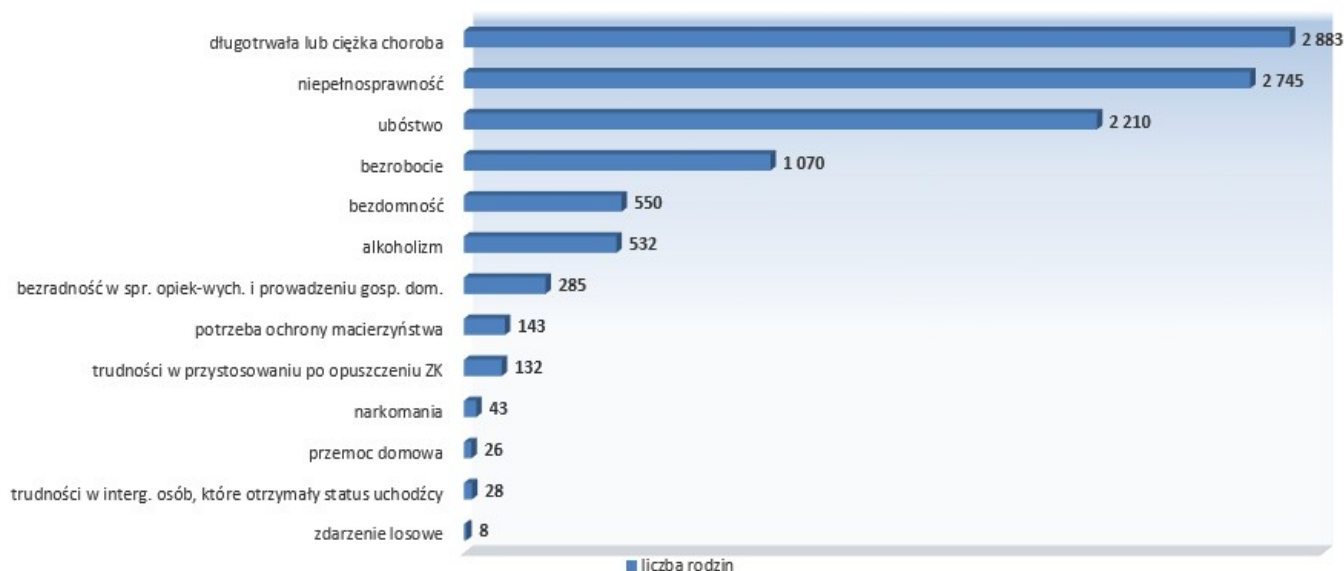
Głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez MOPR była długotrwała lub ciężka choroba. Pomoc z tego tytułu otrzymały 2 883 rodziny liczące 3 780 osób. Problem ten dotyczył 38,10% liczby rodzin objętych pomocą.

Drugim problemem pod względem częstotliwości występowania była niepełnosprawność dotykająca 2 745 rodzin liczących 3 458 osób. Problem ten dotyczył 36,27 % liczby rodzin objętych pomocą.

Na trzecim miejscu odnotowano problem ubóstwa, który stał się przesłanką do korzystania z pomocy przez 2 210 rodzin liczących 3 140 osób (29,20% liczby rodzin objętych pomocą). W przypadku problemu ubóstwa należy wskazać, że mimo iż występuje ono, jako dominujący problem, to jednak nie jest głównym zagadnieniem, wobec którego ukierunkowane są działania socjalne. Praca socjalna jest w pierwszej kolejności inicjowana na dysfunkcję, której konsekwencją jest problem ubóstwa

Na kolejnym miejscu notuje się problem bezrobocia, który dotyczył 1 070 rodzin. Bezrobotni korzystający z pomocy Ośrodka stanowią 14,14% ogółu beneficjentów. W znacznej części są to osoby bez kwalifikacji lub których kwalifikacje są zdezaktualizowane, co w efekcie utrudnia im powrót na rynek pracy. Należy też uwzględnić fakt, iż w przypadku części podopiecznych bezrobocie jest problemem wtórnym, współistniejącym z innymi (m.in. z alkoholizmem).

Wykres 7. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2024 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2024 r.

W 2024 roku liczba rodzin dotkniętych problemem bezdomności wynosiła 550. Problem ten dotyczył 7,27% liczby rodzin objętych pomocą. Ww. powód jest problemem wieloaspektowym, współistnieje z innymi problemami takimi jak: uzależnienie od alkoholu

i narkotyków, bezrobocie, choroba psychiczna, problem w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, brak możliwości zapewnienia sobie własnym staraniem mieszkania przez osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W 2024 roku liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu wynosiła 532. Problem ten dotyczył 7,03% liczby rodzin objętych pomocą. Liczba osób w rodzinach ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową wynosiła 674.

Tabela 10. Dominujące powody przyznania pomocy

Powód przyznania pomocy	Rok 2023		Rok 2024		% wzrostu/spadku w odniesieniu do roku 2023	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	2 925	3 958	2 883	3 780	-1,44	-4,50
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	2 736	3 504	2 745	3 458	0,33	-1,31
UBÓSTWO	2 551	3 889	2 210	3 140	-13,37	-19,26
BEZROBOCIE	1 291	2 516	1 070	1 951	-17,12	-22,46
ALKOHOLIZM	543	713	532	674	-2,03	-5,47
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	406	1 043	285	787	-29,80	-24,54

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2023 i 2024r.

4. Zadania własne i zlecone gminy

Ze świadczeń pomocy społecznej, przyznanych decyzją administracyjną w 2024 roku skorzystały 4 893⁹ osoby z 4 728 rodzin, w tym: w ramach zadań własnych świadczenia przyznano 4 834 osobom, a w ramach zadań zleconych 83.

W stosunku do roku 2024, odnotowano spadek osób (o 3,17%) i rodzin (o 1,79%), którym przyznano świadczenia.

Tabela 11. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2024 r. (w zł).

Zadania własne gminy	Zasiłki celowe i w naturze	3 215 192
	Zasiłki okresowe	2 436 970
	Zasiłki stałe	12 819 377
	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	14 504 874 ¹⁰
	Posiłki	890 064 ¹¹

⁹ Łączna liczba osób objętych pomocą w ramach zadań własnych i zleconych nie jest sumą matematyczną, ponieważ osoby korzystały jednocześnie z obu rodzajów świadczeń.

¹⁰ Wartość usług liczona jest na podstawie podjętych decyzji i nie jest korygowana faktycznymi wydatkami ośrodka, jest natomiast pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta określoną w decyzji (na podstawie objaśnień do sporządzenia sprawozdania z udzielonych świadczeń pomocy społecznej)

¹¹ W tym koszt posiłków finansowanych poza programem „Posiłek w szkole i w domu”

	Schronienie	1 664 547
Zdania zlecone gminie	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	457 523

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2024 r.

5. Pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W ramach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w dniu 27 grudnia 2023 roku Miasto Lublin zawarło umowy na powierzenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na podstawie ww. umów na rok 2024 przekazano realizację usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi Lubelskiemu Oddziałowi Okręgowemu oraz udzielono dotacji przyjmując stawkę za 1 godzinę usług:

1. w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r.
 - usługi opiekuńcze – 36,00 zł brutto/godzina,
 - specjalistyczne usługi opiekuńcze – 38,00 zł brutto/godzina
 - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 42,00 zł brutto/godzina.
2. w okresie od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.
 - usługi opiekuńcze – 37,00 zł brutto/godzina,
 - specjalistyczne usługi opiekuńcze – 39,00 zł brutto/godzina
 - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 43,00 zł brutto/godzina.

Tabela 12. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2024 roku

Forma usług	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wartość przyznanych świadczeń pomniejszona o odpłatność klienta ¹² (w zł)
1. Usługi opiekuńcze - ogółem, w tym:	1 448	1 416	520 931	14 504 874
1.1. specjalistyczne usługi opiekuńcze	33	30	13 951	478 917
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	41	41	11 755	457 523

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2024 r.

¹² Wartość usług opiekuńczych liczona jest na podstawie wydanych decyzji i pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta, jeśli taka odpłatność jest określona w decyzji. Faktyczne wydatki poniesione przez Ośrodek to kwota 13 190 009 zł - usługi opiekuńcze, i specjalistyczne usługi opiekuńcze, 444 406 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

6. Kontrakty socjalne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie podejmuje wiele działań aktywizujących klientów pomocy społecznej do podejmowania działań w kierunku usamodzielnienia życiowego. Jedną z form aktywizacji jest praca socjalna z zastosowaniem kontraktu socjalnego.

Kontrakt socjalny jest zindywidualizowaną, pisemną umową zawartą pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą ubiegającą się o pomoc. Określa uprawnienia i zobowiązania obu stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań, zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny i powinien uwzględniać indywidualne potrzeby i predyspozycje klienta. Kontrakt socjalny jest jednym z głównych narzędzi aktywizacji klientów pomocy społecznej. Umożliwia uaktywnienie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz marginalizacją, co w dalszej perspektywie ułatwia im uniezależnienie się od wsparcia z pomocy społecznej.

Odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywanie jego postanowień mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Wzór kwestionariusza kontraktu socjalnego określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru kontraktu socjalnego z dnia 8 listopada 2010 r. (Dz. U. z 2010 r. poz.1439).

Wyróżnia się dwa typy kontraktów socjalnych. Kontrakt typu A ma na celu rozwiązanie trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Natomiast celem kontraktu typu B jest wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej lub zawodowej bezrobotnego beneficjenta pomocy społecznej lub przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Tabela 13. Kontrakty socjalne zawarte w 2024 roku

L.P.	Dominujący powód z którego względu został zawarty kontrakt socjalny.		Kontrakt socjalny część A			Kontrakt socjalny część B		
			liczba osób, z którymi zawarto kontrakt	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów	liczba osób, z którymi zawarto kontrakt	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów
1.	bezrobocie		37	35	43	56	54	56
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	25	23	29	24	23	24
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	11	11	11	27	26	27
		pozostające w realizacji	3	3	3	5	5	5
2.	alkoholizm		34	33	34	0	0	0
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	9	9	9	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	20	19	20	0	0	0
		pozostające w realizacji	5	5	5	0	0	0
3.	choroba psychiczna		1	1	1	0	0	0
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	1	1	1	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	0	0	0	0	0	0
		pozostające w realizacji	0	0	0	0	0	0
4.	niewydolność wychowawcza		33	33	33	0	0	0
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	32	32	32	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	0	0	0	0	0	0

		pozostające w realizacji	1	1	1	0	0	0
	bezdomność		207	207	314	0	0	0
5.	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	161	161	202	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	47	47	53	0	0	0
		pozostające w realizacji	55	55	59	0	0	0
	uzależnienie od narkotyków		1	1	1	0	0	0
6.	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	0	0	0	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	1	1	1	0	0	0
		pozostające w realizacji	0	0	0	0	0	0
	inne (jakie?)		80	73	74	1	1	1
7.	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	38	35	36	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	16	16	16	0	0	0
		pozostające w realizacji	26	22	22	1	1	1
	OGÓŁEM: (liczba osób/rodzin/kontraktów)		393	383	500	57	55	57

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W 2024 roku zawarto 557 kontraktów socjalnych (500 typu A i 57 typu B), z klientami, którzy podejmowali działania w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, z czego 333 kontrakty (59,78%) zakończono wynikiem pozytywnym. W przypadku 128 kontraktów (22,98%), które zostały zakończone negatywnie, nie osiągnięto zakładanego rezultatu lub też zostały one przerwane przez uczestnika. Pozostałe 96 kontraktów (17,23%) na dzień 31.12.2024 r. pozostawały w trakcie realizacji.

7. Pomoc na rzecz cudzoziemców

Cudzoziemcy przebywający na terytorium RP mogą korzystać z pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji oraz udzielanej na zasadach ogólnych.

W 2024 r. na mocy ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia w sprawie udzielenia pomocy cudzoziemcom – przyznano pomoc finansową w ramach realizacji zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat 25 rodzinom cudzoziemców, które łącznie liczyły 43 osoby (w tym 42 osoby uprawnione).

W okresie sprawozdawczym wypłacono 391 świadczeń pieniężnych dla 42 osób uprawnionych w łącznej kwocie 280 220,00 zł. Świadczenia pieniężne dla cudzoziemców obejmowały:

- 279 świadczenia na utrzymanie w łącznej kwocie: 230 520,00 zł – zasiłki przeznaczone były w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe;
- 112 świadczeń pieniężnych na pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego w łącznej kwocie: 49 700,00 zł;
- opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne dla 8 osób w łącznej wysokości 5 324,13 zł.

W 2024 r. cudzoziemcy mieli możliwości nabywania znajomości języka polskiego poprzez udział w kursach prowadzonych przez organizacje pozarządowe czy fundacje, w formie stacjonarnej oraz on-line.

Ponadto wpłynęło 11 wniosków o udzielenie pomocy mającej na celu wspieranie procesu

integracji dla cudzoziemca, który otrzymał ochronę uzupełniającą lub został mu nadany status uchodźcy.

W przypadku 2 osób wnioski zostały przekazane do innych starostw z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania przez cudzoziemców. Jedna osoba opuściła terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast 9 postępowań zostało zawieszonych z uwagi na brak kompletu dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku, tj. braku karty pobytu wydawanej przez Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców, postępowania zostały zawieszone do czasu uzyskania przez cudzoziemca ww. dokumentu.

Obok pomocy finansowej wszyscy cudzoziemcy korzystali z pomocy w formie pracy socjalnej świadczonej przez pracowników Sekcji ds. pomocy cudzoziemcom oraz poradnictwa – w zależności od potrzeb było to poradnictwo prawne lub rodzinne.

Jednocześnie każdy cudzoziemiec otrzymywał szczegółowe informacje na temat konieczności dopełnienia formalności związanych z pobytem na terytorium RP takich jak: zameldowanie, nadanie numeru PESEL, korzystanie ze świadczeń służby zdrowia, rejestracja w Miejskim Urzędzie Pracy. Ponadto świadczone pomoc przy opracowywaniu pism i podań, zapisywaniu dzieci do szkół, wypełnianiu wniosków i formularzy, kompletowaniu dokumentów, wynajmowaniu lokali mieszkalnych i kontaktach ze środowiskiem lokalnym, kontaktach ze służbą zdrowia.

Natomiast w ramach pracy socjalnej na rzecz rodzin dotkniętych trudną sytuacją życiową kontynuowano działania zorientowane na korzystaniu migrantów z usług medycznych finansowanych ze środków publicznych, częściowego lub całkowitego zwolnienia cudzoziemców z opłat za wydanie kart pobytu, korzystanie ze świadczeń rodzinnych i wychowawczych, zapisanie do lekarza rodzinnego.

Ponadto migranci systematycznie mobilizowani byli do podejmowania aktywności zawodowej i wykorzystywania własnego potencjału w pokonywaniu trudności życiowych. Wymiernym efektem inicjatyw motywujących było realizowanie przez część cudzoziemców aktywności zawodowej.

W ramach prowadzonych działań z zakresu pracy socjalnej podejmowano współpracę z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi celem usprawnienia i rozszerzenia oferty wsparcia dla migrantów.

Zarządzeniem z dnia 5 kwietnia 2019 r. nr 3/4/2019 oraz z dnia 1 marca 2024 r. nr 18/3/2024 Prezydenta Miasta Lublin Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie został wskazany do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka, a w szczególności do:

- wypłaty świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej;
- składania do wojewody wniosku o udzielenie dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych;
- przekazywania wojewodzie informacji o poziomie wykorzystania dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych.

W 2024 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wpłynęło 107 ostatecznych decyzji administracyjnych Wojewody Lubelskiego w sprawie przyznania świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wskazujące Prezydenta Miasta Lublin jako właściwego do ich

wypłaty.

Dotacja przeznaczona na wypłatę świadczeń pieniężnych została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem. Wypłacono 1 044 świadczenia pieniężne dla 116 osób wskazanych w decyzjach Wojewody Lubelskiego na kwotę: 1 138 335,00 zł.

Wydatkowanie pełnej kwoty dotacji rezerwy celowej w kwocie 1 138 335,00 zł wynikało z tego, że wszystkie osoby zgłosiły się do tutejszego Ośrodka celem złożenia oświadczenia w sprawie wyboru formy wypłaty świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka.

Cudzoziemcy przy okazji składania oświadczeń o wyborze formy wypłaty świadczenia pieniężnego oczekiwali uzyskania informacji nt. mieszkalnictwa, form zatrudnienia, możliwości podejmowania pracy przez cudzoziemskich studentów, sytuacji na rynku pracy, możliwych do zastosowania form wsparcia w ramach świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, świadczeń z pomocy społecznej itp.

W 2024 roku podejmowano współpracę z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi celem usprawnienia i rozszerzenia oferty wsparcia dla migrantów. Cudzoziemców kierowano do następujących podmiotów:

- Fundacji Instytut na rzecz Państwa Prawa w Lublinie, która świadczy na rzecz cudzoziemców bezpłatną pomoc prawną obejmującą: informowanie o uprawnieniach przysługujących obcokrajowcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; wspieranie w procedurach dotyczących legalizacji pobytu;
- Stowarzyszenia Homo-Faber, które w swej działalności koncentruje się na wielokulturowości Miasta Lublin, w tym podejmuje działania mające na celu otwarcie społeczności lokalnej na przyjmowanie imigrantów i uchodźców;
- Caritas Archidiecezji Lubelskiej, która w swojej działalności koncentrujemy się na pomocy osobom potrzebującym, znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej, bądź też zmagające się z ciężkimi sytuacjami losowymi poprzez m.in. udzielanie wsparcia rzeczowego.

8. Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”¹³

Poza ustawą o pomocy społecznej podstawą realizacji programu w roku 2024 była Uchwała nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, Uchwała nr 1640/LV/2023 Rady Miasta Lublin z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu osłonowego Miasta Lublin „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 oraz Uchwały nr 1641/LV/2023 Rady Miasta Lublin z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia pomocy społecznej udzielone w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

Celem rządowego Programu jest pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji poprzez wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu

¹³ Dane na podstawie sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2024 rok.

jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej.

Strategicznym celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz zapewnienie posiłku dzieciom i uczniom wyrażającym chęć zjedzenia posiłku bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej.

Realizacja Programu w 2024 roku pozwoliła na ograniczenie zjawiska niedożywienia w szczególności wśród: dzieci i młodzieży, osób dorosłych z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, osób starych, chorych, niepełnosprawnych. Pomoc udzielana była w formie: posiłków (przyznawanych decyzją) oraz zasiłków celowych.

Programem „Posiłek w szkole i w domu” w 2024 roku objęto 3 583¹⁴ osób, w tym:

- 377 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej,
- 620 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej,
- 2 621 pozostałych osób.

W ramach realizowanego programu 305 osób korzystało z posiłku (przyznanego decyzją), z tego:

- 11 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej,
- 131 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej,
- 144 pozostałych osób otrzymujących pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Łącznie wydano 48 758 posiłków o wartości 792 513 zł, z tego:

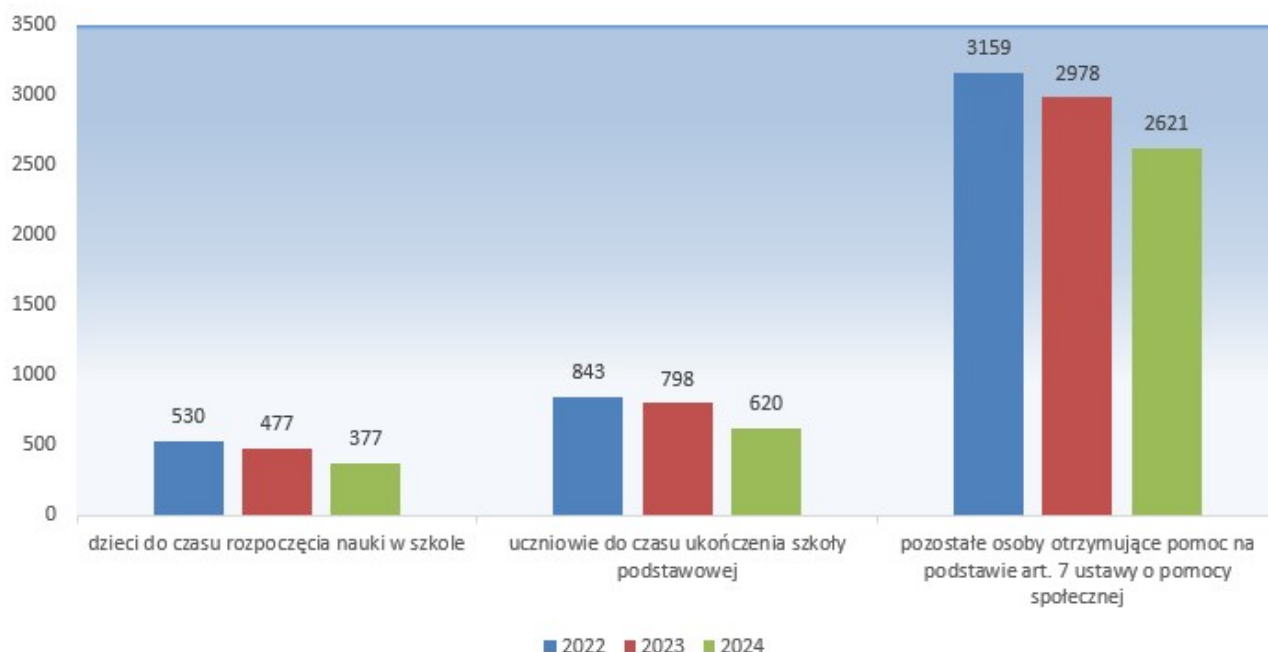
- 588 posiłków o wartości 2 997 zł dla dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole, koszt jednego posiłku wynosił średnio 5,10 zł,
- 12 210 posiłków o wartości 69 705 zł dla uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej, koszt jednego posiłku wynosił średnio 5,71 zł,
- 35 960 posiłków o wartości 719 811 zł dla pozostałych osób otrzymujących pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej, koszt jednego posiłku wynosił średnio 20,02 zł.

Koszt jednego posiłku dla powyższych grup beneficjentów wynosił średnio 16,25 zł.

Pomocą w formie zasiłków celowych objętych było 2 202 osoby z 2 190 rodzin. Wyplacono 9 484 świadczenia na łączną kwotę 3 014 850 zł. Średnia wysokość świadczenia wynosiła 317,89 zł.

¹⁴ Łączna liczba osób objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” nie jest sumą matematyczną osób zaliczonych do wymienionych grup dyspanseryjnych, ponieważ beneficjenci programu w trakcie roku sprawozdawczego zmieniają przynależność do grupy.

Wykres 8. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” za lata 2022 – 2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu” za lata 2022- 2024

W 2024 roku nie udzielono pomocy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, która nie wymagała przeprowadzenia wywiadu środowiskowego.

Łączny koszt Programu w 2024 roku wyniósł **3 807 363,00 zł** i był niższy o kwotę 174 046,00 zł w stosunku do 2023 roku. Dotacja budżetu państwa w całym koszcie programu stanowiła 80% i wyniosła 3 045 890,00 zł.

W ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” pomoc w formie gorącego posiłku realizowało 6 barów i 28 szkół działających na terenie Miasta Lublin.

9. Przeciwdziałanie przemocy

Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy domowej tworzą: kierownik Sekcji, wieloosobowe stanowiska pracy pracownika socjalnego oraz wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego, których bezpośrednim przełożonym jest kierownik Działu ds. pomocy środowiskowej. Sekcja realizuje zadania określone ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, świadczy pracę socjalną we wskazanym zakresie na rzecz mieszkańców Miasta Lublin.

W roku 2024 kontynuowano:

- działania socjalne, które miały na celu zapobieganie i minimalizowanie problemów wynikających ze zjawiska przemocy w domowej;
- procedurę 1057 „Niebieskich Kart”, z czego 373 stanowiło kontynuację działań rozpoczętych w latach wcześniejszych, natomiast w 2024 r. wszczęto 684 nowe procedury NK;
- odnotowano wpływ 837 formularzy „Niebieskich Kart - A” dokumentujących zarówno pierwsze, jak też kolejne zdarzenia z użyciem przemocy w rodzinach mieszkańców Miasta Lublin.

- odnotowano 33 zgłoszenia przemocy domowej, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego i wymagały rozpoznania przez powołaną w tym celu grupę diagnostyczno-pomocową. W przypadku 5 zgłoszeń potwierdzono występowanie przemocy domowej i wszczęto procedury „Niebieskiej Karty”, natomiast w 28 sytuacjach przemoc nie została potwierdzona i odstąpiono od dalszych działań.
- zakończono realizację 478 procedur „Niebieskie Karty”. Po zakończeniu procedury monitorowano przez 9 miesięcy 499 rodzin, w których wystąpił problem przemocy domowej.

W celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz monitoringu w 2024 r. powołano 710 nowych grup diagnostyczno-pomocowych, w ramach których odbyły się 3623 spotkania specjalistów powołanych do grup. Podejmowane czynności, mające na celu wsparcie oraz poprawę funkcjonowania osób, wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy oraz świadków, a także ograniczenie zjawiska przemocy domowej oraz niwelowanie negatywnych skutków wskazanej kwestii społecznej miały charakter interdyscyplinarny przy założeniu, że koordynacja działań wspierających oraz współpracy służb pozostawała w gestii przedstawicieli Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy domowej MOPR w Lublinie.

Wieloaspektowym i interdyscyplinarnym wsparciem ze strony grup diagnostyczno-pomocowych objęto 3 040 osób, z czego 1577 doświadczających przemocy. W 2024 roku członkowie grup diagnostyczno-pomocowych sporządzili 774 „Niebieskie Karty – C”, stanowiące plan pomocy osobom, wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy oraz 533 „Niebieskie Karty – D” służące weryfikacji sytuacji oraz podjętych zobowiązań ze strony osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową. Procedury „Niebieskie Karty” zostały zakończone w 478 rodzinach.

W realizację procedury „Niebieskie Karty”, w celu profesjonalizacji oraz podniesienia skuteczności świadczonej pomocy, zaangażowane były służby Policji, przedstawiciele placówek oświatowych, ochrony zdrowia, sądownictwa, ośrodków leczenia uzależnień, a także podmiotów sektora pozarządowego.

Pracownicy Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy domowej w ramach koordynacji grup diagnostyczno-pomocowych w 2024 r. skierowali 10 wniosków do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej, 30 razy wnioskowali do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny, w 10 przypadkach złożyli zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu. Ponadto, wzięli udział w charakterze świadka w 35 przesłuchaniach prowadzonych przez Sądy i organy ścigania. Sześć razy wnioskowano do Aresztów, w których umieszczone były osoby stosujące przemoc, o objęcie systemem terapii penitencjarnej, w szczególności leczeniem odwykowym i programami korekcyjno-edukacyjnymi w warunkach izolacji. Ponadto, w ramach prowadzonej pracy socjalnej skierowano 1175 osób na terapię i poradnictwo psychologiczne, 872 osoby na bezpłatne poradnictwo prawne, 324 osoby na warsztaty korekcyjno-edukacyjne, 203 osoby na zajęcia „Szkoły dla rodziców”, 369 osób na dobrowolne leczenie uzależnienia od alkoholu, 262 osoby do grup wsparcia dla współuzależnionych, DDA i ofiar przemocy, 319 rodzin na terapię rodzinną, 285 dzieci na specjalistyczną terapię psychologiczną dla dzieci, 79 osób do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej.

Kolportowano wśród osób dotkniętych problemem przemocy domowej ulotki, plakaty i materiały informacyjne o tematyce prewencyjnej, odnośnie zjawiska przemocy domowej oraz o formach wsparcia dla osób doświadczających, bądź stosujących przemoc domową, mających na celu podniesienie świadomości społecznej nt. zjawiska przemocy domowej i oferty specjalistycznego wsparcia, dostępnego w Mieście Lublin. Ponadto przekazywano ulotki i informatory dla instytucji realizujących działania w zakresie zapobiegania zjawisku przemocy domowej, a także do placówek oświatowych, celem eksponowania w siedzibach i na terenie działalności.

W ramach podejmowanej współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej ściśle współdziałało z Policją, prokuraturą, Aresztem Śledczym, Żandarmerią Wojskową, placówkami oświatowymi, ochroną zdrowia, sądownictwem, ośrodkami leczenia uzależnień, Centrum Interwencji Kryzysowej, Centrum Zdrowia Psychicznego, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, kancelariami mediacyjnymi, ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, Zespołami Interdyscyplinarnymi i Ośrodkami Pomocy Społecznej w innych gminach, a także podmiotami III sektora - Stowarzyszeniami: Homo Faber, STOP, AGAPE, BONA FIDES, SOPRA, MONAR, RYSA, Kontakt, Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę, SOS Ziemi Lubelskiej, Praesterno, Heros, Sempre a Frente, ExCordis, EuroMedica, Wspólnotą AA, Caritas. Podejmowano również współpracę z Rzecznikiem Praw Dziecka, Okręgową Radą Adwokacką, Żandarmerią Wojskową, Biurem Spraw Wewnętrznych oraz Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

W ramach działalności profilaktyczno-edukacyjnej pracownicy Sekcji we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym aktywnie uczestniczyli w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej - Tygodniu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem i „Akcji 16 dni przeciw przemocy ze względu na płeć”. Podczas obu kampanii pełnili dyżury udzielając bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego osobom doświadczającym przemocy domowej, przekazywali informacje na temat funkcjonujących w Mieście Lublin instytucji udzielających specjalistycznego wsparcia rodzinom dotkniętym problemem przemocy. W ramach „Akcji 16 dni przeciw przemocy ze względu na płeć” w siedzibie Sekcji zorganizowano bezpłatne porady prawne przedstawicieli Okręgowej Rady Adwokackiej w Lublinie, Komendy Miejskiej Policji w Lublinie oraz prokuratur lubelskich. We współpracy z UNHCR zorganizowano bezpłatną pomoc tłumacza przysięgłego języka ukraińskiego i angielskiego podczas oferowanych porad. Świadczyli poradnictwo specjalistyczne dla osób doznających przemocy i jej świadków w siedzibie Stowarzyszenia AGAPE w Lublinie oraz wygłosili prelekcję i wzięli udział w spotkaniu grupy wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy w ww. Stowarzyszeniu. Uczestniczyli również w Festynie Profilaktycznym "Pasje ludzi pozytywnie zakręconych" organizowanym przez Urząd Miasta Lublin, podczas którego realizowali zadania z zakresu zapobiegania zjawisku przemocy domowej i promowania prawidłowych wzorców rodzinnych.

W okresie sprawozdawczym w 147 przypadkach na potrzeby postępowań prowadzonych przez Policję, Sądy, Prokuratury i inne instytucje przekazano kserokopię dokumentacji zgromadzonej w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym:

- 98 do Komisariatów Policji,

- 15 do Sądów;
- 11 do Prokuratury.

Współpraca Sekcji z organami ścigania na odcinku karnym i poza karnym dotyczyła m.in.: udziału w posiedzeniach 2 457 grup roboczych i diagnostyczno-pomocowych z udziałem funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie w 6 spotkaniach, przedstawiciel Żandarmerii Wojskowej – 4. Zrealizowano 783 wspólne wizyty pracowników Sekcji w asyście funkcjonariuszy Policji, udzielano pisemnej informacji na wnioski organów ścigania o sytuacji życiowej osób i rodzin, rodzaju i skali zdiagnozowanych dysfunkcji oraz wymiarze i zakresie świadczonej pomocy w formie pracy socjalnej zmierzającej do zniwelowania skutków istniejących problemów.

Współdziałano także z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie w zakresie postępowań o obowiązek leczenia odwykowego osób, których dotyczył problem przemocy domowej. Pracownicy socjalni uczestniczyli w charakterze świadka w 17 posiedzeniach Komisji. Przedstawiciele KRPA uczestniczyli w 11 grupach roboczych w sprawie osób nadużywających alkoholu objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

W 2024 roku podejmowano stałą współpracę ze 104 placówkami oświatowymi w zakresie wymiany informacji i pomocy uczniom pozostającym w trudnej sytuacji opiekuńczo-wychowawczej oraz ich rodzinom (w tym: 47 szkołami podstawowymi, 11 liceami, 11 zespołami szkół, 2 technikami, 1 Zakładem Doskonalenia Zawodowego i 31 przedszkolami oraz 1 żłobkiem). Przedstawiciele oświaty (pedagodzy, psychologzy, wychowawcy) brali czynny udział w pracach 101 grup roboczych i diagnostyczno-pomocowych, gdy istniało podejrzenie, że małoletni doświadczają przemocy ze strony członków rodziny, bądź są jej świadkami. Pracownicy socjalni współpracowali również z 3 Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi w zakresie diagnozy i wsparcia dzieci objętych procedurą NK. Ponadto Sekcja prowadziła współpracę z 5 placówkami ochrony zdrowia, w ramach której odbyły się wspólne wizyty środowiskowe z lekarzem, położną i pielęgniarką środowiskową, następowała wymiana informacji oraz udział przedstawicieli służby zdrowia w spotkaniach grup roboczych i diagnostyczno-pomocowych.

Tabela 14. Działania prowadzone przez Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury "Niebieskie karty" za okres I-XII 2024 roku.

L.p.	Nazwa działania	Liczba środowisk
1	Prowadzona procedura „Niebieskie karty”	1 057
2	Zamknięta procedura „Niebieskie karty”	478
3	Środowiska monitorowane po zakończeniu NK	499
4	Zgłoszenia przemocy	33
5	Liczba odstępień od prowadzenia NK	28
6	Posiedzenia grup diagnostyczno-pomocowych	3 623
7	Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi:	
7.1	Sądy - wnioski do Sądu o wgląd w sytuację rodziny lub zabezpieczenie sytuacji małoletniego w związku z nieprawidłowościami oraz o podjęcie działań względem osób stosujących przemoc	30
7.2	Sądy - udział w charakterze świadka na rozprawach w Sądzie	10

7.3	Sądy - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania karnego bądź cywilnego	15
7.4	KRPA - wnioski do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	10
7.5	KRPA - udział w posiedzeniach Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	9
7.6	Prokuratura - zawiadomienia do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu	10
7.7	Policja i Prokuratura - udział w charakterze świadka na przesłuchaniach na Policji i w Prokuraturze	30
7.8	Prokuratura - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania przygotowawczego	11
7.9	Policja - udział dzielnicowych w grupach diagnostyczno-pomocowych	3 543
7.10	Policja - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania przygotowawczego	98
7.11	Komenda Miejska Policji - Wydział Prewencji - wymiana informacji, udział w grupach diagnostyczno-pomocowych	9
7.12	Policja - wizyty w środowisku w asyście Policji	1 251
7.13	Biuro Spraw Wewnętrznych - wymiana informacji	1
7.14	Rzecznik Praw Dziecka - wymiana informacji	1
7.15	Współpraca z kuratorami sądowymi - wspólne wizyty środowiskowe, udział w grupach diagnostyczno-pomocowych, wymiana informacji	302
7.16	Centrum Interwencji Kryzysowej - konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, grupy wsparcia oraz udział w grupach diagnostyczno-pomocowych	961
7.17	Stowarzyszenie AGAPE- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych oraz udział w grupach diagnostyczno-pomocowych	816
7.18	Stowarzyszenie SOPRA- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, udział w grupach diagnostyczno-pomocowych	117
7.19	Stowarzyszenie BONA FIDES- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, udział w grupach diagnostyczno-pomocowych	70
7.20	Placówki oświatowe - wymiana informacji, udział w grupach diagnostyczno-pomocowych	139 placówek: 58 szkół podstawowych, 12 liceów ogólnokształcących, 7 szkół zawodowych i branżowych, 11 zespołów szkół, 42 przedszkola, 9 żłobków
7.21	Placówki ochrony zdrowia - wymiana informacji, udział w grupach diagnostyczno-pomocowych, wspólne wizyty środowiskowe z psychiatrą lub pielęgniarką środowiskową	15 placówek
7.22	Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży - wymiana informacji, udział w grupach diagnostyczno-pomocowych	8
7.23	Zespoły Interdyscyplinarne w innych gminach - wymiana informacji	61 Zespołów
7.24	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	3 poradnie

7.25	Placówki opiekuńczo - wychowawcze, zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego - wymiana informacji, udział w grupach diagnostyczno-pomocowych	19
7.26	Specjalistyczna Poradnia Rodzin - wymiana informacji, udział w grupie roboczej, skierowanie Klientów na terapię, szkołę dla rodziców	249
7.27	Stowarzyszenie „MONAR” - skierowanie Klientów na terapię odwykową, psychologiczną, dla współuzależnionych	106
7.28	Stowarzyszenie RYSA - skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, warsztaty umiejętności wychowawczych	67
7.29	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Lublinie - wymiana informacji, skierowanie na terapię	156
7.30	Ośrodek Leczenia Uzależnień w Lublinie - wymiana informacji, udział w grupach diagnostyczno-pomocowych, skierowanie na terapię i grupy wsparcia	450
7.31	Zakłady Karne, Areszty Śledcze - wymiana informacji, prośba o objęcie osadzonych programem korekcyjno-edukacyjnym, leczeniem odwykowym	6
7.32	Stowarzyszenie STOP - wymiana informacji, skierowanie na terapię odwykową lub dla współuzależnionych	20
7.33	SOSW ul. Chmielewskiego 9 - wymiana informacji, skierowanie osoby doświadczającej przemocy domowej do umieszczenia w ośrodku, udział w grupach diagnostyczno-pomocowych	79
7.34	Wspólnota AA - wymiana informacji, skierowanie do udziału w spotkaniach	96
7.35	Kancelaria Mediacyjna „Optimum” oraz Polskie Centrum Mediacji - skierowanie rodziny na mediacje pozasądowe	15
7.36	Żandarmeria Wojskowa - wymiana informacji, udział w posiedzeniach grup	13
7.37	ExCordis - wymiana informacji, skierowanie do udziału w terapii	40
7.38	Fundacja Praesternio – wymiana informacji, udział w grupach diagnostyczno-pomocowych, skierowanie na terapię psychologiczną, warsztaty umiejętności wychowawczych	29
7.39	Okręgowa Rada Adwokacka - skierowanie na warsztaty prawne w ramach kampanii ZI	58
7.40	Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” - wymiana informacji	10
7.41	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii - wymiana informacji, udział w grupie diagnostyczno-pomocowej	3
7.42	Stowarzyszenie Kontakt – wymiana informacji, skierowanie na terapię psychologiczną	15
7.43	Fundacja Heros – wymiana informacji, udział w grupie diagnostyczno-pomocowej	1
7.44	Pracownia Psychoterapii Poznawczo Behawioralnej – wymiana informacji, udział w grupie diagnostyczno-pomocowej	1
7.45	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla dzieci Niepełnosprawnych - wymiana informacji, udział w grupach diagnostyczno-pomocowych	10
7.46	Domostwo Amigoniańskie – wymiana informacji, udział w grupie diagnostyczno-pomocowej	1

7.47	Fundacja Sempre a Frente – wymiana informacji, skierowanie dzieci na terapię psychologiczną, udział w grupie diagnostyczno-pomocowej	282
7.48	Euro-Medica Centrum Psychologii i Psychoterapii – skierowanie dzieci i młodzieży na terapię psychologiczną	202

Źródło: Opracowanie własne na MOPR

9.1. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego

Prezydent Miasta Lublin powołał członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie Zarządzeniem nr 69/9/2023 z dnia 8 września 2023 r. z późn. zm. Zespół realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Do składu Zespołu Interdyscyplinarnego należą przedstawiciele MOPR w Lublinie, Urzędu Miasta Lublin, Straży Miejskiej, Policji, Centrum Interwencji Kryzysowej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Aresztu Śledczego, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej, ochrony zdrowia, sądownictwa, prokuratury oraz organizacji pozarządowych. Do końca 2024 r. do Zespołu powołanych zostało 39 członków.

Zadaniem Zespołu jest realizowanie wytycznych Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Lublinie na lata 2024-2030 poprzez integrowanie i koordynowanie działań na rzecz: rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy, współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienia dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowania świadomości społecznej, profilaktyki i edukacji w zakresie zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców Lublina.

W 2024 r. odbyło się 8 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie, podczas których członkowie ZI podjęli następujące uchwały:

- w sprawie przyjęcia planu pracy Zespołu Interdyscyplinarnego na rok 2024 – 1 uchwała;
- w sprawie zmiany Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie określającego szczegółowe warunki funkcjonowania grup diagnostyczno-pomocowych – 2 uchwały;
- w sprawie rozpatrzenia skargi na koordynatora grupy diagnostyczno-pomocowej i na nadużycie procedury „Niebieskie Karty” – 2 uchwały.

Ponadto przyjęto 1233 uchwały Zespołu Interdyscyplinarnego w sprawie powołania, poszerzenia oraz zmiany składu grup diagnostyczno-pomocowych.

Posiedzenia Zespołu w 2024 r. miały miejsce w następujących terminach: 30 stycznia, 26 marca, 16 maja, 6 czerwca, 16 lipca, 22 sierpnia, 10 października oraz 3 grudnia. W posiedzeniu Zespołu w dniu 16 lipca uczestniczyła Zastępca Prezydenta Miasta Lublin ds. Społecznych, która m.in. zapoznała się z działalnością Zespołu i Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy domowej MOPR.

Podczas posiedzeń Zespołu poruszano głównie sprawy związane ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, pracami nad nowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Mieście Lublin, omawiano trudne przypadki w ramach prowadzonych procedur „Niebieskich Kart”, szczególnie dot. małoletnich dzieci. Poruszano tematy organizacji szkoleń, uczestnictwa członków ZI w festynach środowiskowych i profilaktycznych, szkoleniach i konferencjach podnoszących wiedzę z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

W związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i koniecznością aktualizacji dokumentów i programów strategicznych, członkowie Zespołu w 2024 r. opracowali nowy Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej obejmujący lata 2024 -2030. Rada Miasta Lublin podjęła w dniu 18 kwietnia 2024 r. Uchwałę nr 1758/LIX/2024 w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Lublinie na lata 2024-2030.

W okresie sprawozdawczym dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” przedstawiały się następująco:

- wydano 1233 dokumenty dotyczące grup, w tym:
 - 523 uchwały Zespołu w sprawie poszerzenia i zmiany składu grupy diagnostyczno-pomocowej;
 - 710 uchwał Zespołu w sprawie powołania grupy diagnostyczno-pomocowej;
- wysłano 705 zaproszeń na spotkanie grupy do osób doznających przemocy domowej, oraz 793 wezwania na spotkanie grupy do osób stosujących przemoc domową;
- wydano na prośbę klientów 29 informacji dotyczących prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie;
- sporządzono 30 wniosków do sądów o wgląd w sytuację rodziny;
- złożono 10 wniosków do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- wysłano 10 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury;
- odbyły się 3623 posiedzenia grup diagnostyczno-pomocowych, podczas których sporządzono 774 formularze Niebieska Karta-C oraz 533 formularze Niebieska Karta-D.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. Zespół Interdyscyplinarny podjął m.in. współpracę z następującymi instytucjami:

- Komisariatami I – VII Policji w Lublinie (powołanie funkcjonariusza dzielnicowego do 710 grup diagnostyczno-pomocowych);
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie: Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy domowej, Sekcje Pracy Socjalnej, Dział ds. asysty rodzinnej i pieczy zastępczej, Sekcja ds. pomocy cudzoziemcom (przedstawiciele MOPR powołano do 710 grup);
- Komendą Miejską Policji w Lublinie (funkcjonariusz Policji z Wydziału Prewencji KMP był powołany do 6 grup);
- Żandarmerią Wojskową (powołanie funkcjonariusza do 4 grup);
- przedstawicielami oświaty (do 127 grup powołano nauczyciela, pedagoga lub psychologa szkolnego/przedszkolnego, wychowawcę ze żłobka);
- przedstawicielami ochrony zdrowia (powołanie do 9 grup);
- Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej (powołanie przedstawiciela Ośrodka do 16 grup);
- Centrum Interwencji Kryzysowej (powołano psychologów CIK do 22 grup);
- Sądami Rejonowymi Lublin – Zachód i Lublin –Wschód (powołano kuratorów do 43 grup);
- Fundacja Sempre a Frente Centrum Pomocy Dzieciom w Lublinie (powołanie przedstawicieli Fundacji do 3 grup);

- Zespołami Interdyscyplinarnymi w innych gminach w Polsce (61 zespołów - wymiana informacji lub skierowanie prośby dotyczącej wypełnienia formularza Niebieska Karta – D z przebywającą na terenie gminy osobą podejrzaną o stosowanie przemocy domowej).

W lutym 2024 r. Zespół Interdyscyplinarny aktywnie włączył się w „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem”. W dniach 19 – 25 lutego 2024 r. bezpłatne dyżury telefoniczne w siedzibie swoich instytucji lub osobiście w siedzibie Zespołu i Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy domowej pełnili przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy Domowej, Komendy Miejskiej Policji w Lublinie, Sądu Rejonowego Lublin-Wschód i Lublin – Zachód, Prokuratury Okręgowej oraz Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym AGAPE.

Także w dniach 25 listopada - 10 grudnia 2024 r. członkowie Zespołu wzięli udział w kolejnym wydarzeniu: Kampanii „16 dni akcji przeciw przemocy ze względu na płeć”. W siedzibie Zespołu zostały zorganizowane dyżury prawników z Okręgowej Rady Adwokackiej i prokuratury, a także funkcjonariuszy Policji oraz przedstawicieli Kuratorskiej Służby Sądowej, podczas których udzielane były specjalistyczne porady dla osób doznających przemocy i świadków. Podczas porad oferowanych przez specjalistów w ramach współpracy z UNHCR zorganizowano bezpłatną pomoc tłumacza przysięgłego języka ukraińskiego i angielskiego.

W czasie Kampanii odbyły się również warsztaty i prelekcje z zakresu, m.in. przeciwdziałania przemocy domowej czy radzenia sobie z agresją. Natomiast na zakończenie Kampanii w dniu 10 grudnia iluminacja Placu Litewskiego w Lublinie zmieniła kolor na pomarańczowy, który jest symbolem bezpiecznej przyszłości, wolnej od przemocy. Informacje nt. powyższych Akcji i grafik dyżurów specjalistów zostały m.in. zamieszczone na stronach internetowych Urzędu Miasta Lublin i MOPR, Radia i TVP Lublin.

Członkowie Zespołu w 2024 r. uczestniczyli w dwóch szkoleniach, których koszty zostały pokryte ze środków finansowych Zespołu:

- Szkolenie on-line nt. „Dokumentacja grup diagnostyczno-pomocowych w procedurze „Niebieskie Karty” w świetle znowelizowanej Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 9 marca 2023 r.” – 1 osoba;
- Specjalistyczne szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych nt. „Pomoc dziecku krzywdzonemu”, które odbyło się w siedzibie Komendy Miejskiej Policji przy ul. Północnej 3 w Lublinie – 39 osób.

W ramach działalności profilaktyczno-edukacyjnej członkowie Zespołu w 2024 r. uczestniczyli w następujących festynach:

- Rodzinny Festyn Zdrowotny w ramach Lubelskich Dni Promujących Zdrowie, który odbył się w dniu 7 czerwca na Placu Lecha Kaczyńskiego przy Centrum Kultury w Lublinie, (zorganizowany przez Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin);
- Festyn „Pasje Ludzi Pozytywnie Zakręconych”, który odbył się w dniu 9 czerwca na Placu Litewskim w Lublinie, (zorganizowany przez Polskie Towarzystwo Mieszkaniowe).

10. Centrum Aktywności Środowiskowej

Centrum Aktywności Środowiskowej przy ul. Antoniny Grygowej 4B jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, funkcjonującą w strukturach

Filii Nr 2. Centrum Aktywności Środowiskowej realizuje w szczególności zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności, w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. Oferta Centrum Aktywności Środowiskowej jest skierowana do wszystkich mieszkańców Lublina. Uczestnikami Centrum Aktywności są osoby dorosłe oraz dzieci i młodzież. Z racji położenia, oferta najbardziej dostępna jest na obszarze działania Filii Nr 2 w szczególności jej odbiorcami są mieszkańcy z ośmiu bloków socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej 4 w Lublinie. Dzieci i młodzież są rekrutowane do Grup Wsparcia przez pracowników socjalnych w drodze wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego z rodzicami lub opiekunami dziecka. Podstawę uczestnictwa w zajęciach Grup Wsparcia stanowi kontrakt socjalny zawarty pomiędzy pracownikiem socjalnym a rodzicem/opiekunem dziecka, określający zakres wsparcia. Placówka jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ do 18⁰⁰.

Celem głównym działalności Centrum jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Lublina, przez animowanie i tworzenie wielowymiarowej sieci wsparcia służącej przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy.

Cel główny jest realizowany przez poniższe cele szczegółowe i działania wchodzące w ich zakres:

1. Uzyskanie wsparcia emocjonalnego poprzez kompleksową opiekę psychologiczną - cel realizowany poprzez działania:

- warsztaty psychoprofilaktyczne dla osób dorosłych,
- zajęcia terapeutyczno-rozwijające w Grupach Wsparcia,
- zajęcia psychoprofilaktyczne, psychoedukacyjne, arteterapeutyczne, integracyjne, korekcyjno-kompensacyjne w Grupach Wsparcia,
- wsparcie reedukacyjne,
- kompleksowa opieka psychologiczna,
- prowadzenie Klubu Młodzieżowego dla pełnoletnich absolwentów Grup Wsparcia.

Z kompleksowej opieki psychologicznej w formie indywidualnych konsultacji z psychologiem skorzystało 98 osób dorosłych, 33 seniorów oraz 57 dzieci i adolescentów. Psychologowie udzielili łącznie 1254 konsultacji.

2. Podniesienie kompetencji wychowawczych - cel realizowany poprzez działanie poradnictwa pedagogicznego - 202 indywidualne spotkania, z których skorzystało wielokrotnie 15 osób (rodzice/opiekunowie prawni).

3. Zwiększenie kompetencji społecznych, w tym motywacji do zmiany sytuacji życiowej w sferze indywidualnej, społecznej i zawodowej - cel realizowany poprzez działania:

- Prowadzenie kafejki internetowej (skorzystało 98 osób), średnia dzienna wyniosła 7 osób.
- Aktywizacja zawodowa - współpraca z 7 firmami miała na celu wymianę informacji o możliwości uczestnictwa w kursach /szkoleniach dedykowanych klientom współpracującym z psychologiem CAŚ - skorzystały 23 osoby.

4. **Zwiększenie świadomości wpływu zdrowego stylu życia na zdrowie i kondycję psychofizyczną** cel realizowany poprzez działanie - prowadzenie zajęć na siłowni skorzystało wielokrotnie 25 osób (651 razy).
5. **Integracja międzypokoleniowa poprzez włączenie seniorów w aktywne życie społeczności lokalnej:** prowadzenie kompleksowej opieki psychologicznej dla seniorów. Udzielono 205 konsultacji psychologicznych 33 seniorom.
6. **Wparcie opiekuńczo – wychowawcze poprzez prowadzenie Grup Wsparcia** cel realizowany poprzez prowadzenie: Grupy Wsparcia Nr 1 dla dzieci w wieku 3-7 lat (funkcjonującej w dwóch podgrupach: przedszkolnej i wczesnoszkolnej) do w/w grupy skierowano 24 dzieci, średnio dziennie uczęszczało 7 osób; Grupa Wsparcia Nr 2 dla dzieci w wieku 8-12 lat, do grupy skierowano 23 dzieci, średnio dziennie uczęszczało 6 osób; Grupa Wsparcia Nr 3 dla dzieci i młodzieży w wieku 13-17 lat, do grupy skierowano 13 dzieci/młodzież, średnio dziennie uczęszczało 7 osób.

W 2024 roku do Grup Wsparcia w oparciu o kontrakt socjalny (34 kontrakty) skierowano 60 osób. Z uczestnikami Grup Wsparcia prowadzone było: indywidualne wsparcie edukacyjne (926 zajęć), zajęcia edukacyjne poprzez zabawę (170 zajęć), zajęcia integracyjne (231 zajęć), zajęcia ruchowe (25 zajęć), zajęcia modelarskie (8 zajęć), zajęcia plastyczne, muzyczne oraz ruchowo-taneczne (688 zajęć), a także relaksacyjne (132 zajęcia). Uczestnicy Grup Wsparcia brali również udział w grach edukacyjnych (129 zajęć). Odbyły się 32 wydarzenia kulturalne w Grupach Wsparcia oraz 24 projekcje filmowe. Odbyło się również 12 pogadanek dotyczących problematyki przemocy w grupie rówieśniczej oraz środowisku domowym/lokalnym oraz przeprowadzono 11 pogadanek edukacyjnych dotyczących tolerancji i akceptacji osób starszych.
7. **Integracja i aktywizacja środowiska lokalnego** poprzez zorganizowanie Wielkanocnego Spotkania Integracyjnego, Festynu integracyjnego z okazji Dnia Dziecka i Rozpoczęcia Wakacji „Razem do lata” – łącznie w wydarzeniach uczestniczyło około 100 osób.
8. **Kreatywne spędzanie wolnego czasu – cel realizowany poprzez działania:**
 - **realizacji oferty ferii zimowych oraz wakacji** - w okresie ferii zimowych oraz wakacji letnich oferta Centrum Aktywności skierowana była przede wszystkim na aktywne uczestnictwo dzieci i młodzieży w placówkach kulturalno – oświatowych (m.in.: kina, baseny, biblioteki miejskie, spacer po Lublinie). Z ww. oferty skorzystało wielokrotnie około 60 osób,
 - **wspólne wyjścia z seniorami do Centrum Spotkania Kultur oraz na Koncert Walentynkowy w DPS** – łącznie uczestniczyło 10 osób,
 - **obchody Dnia Babci i Dziadka oraz Dnia Matki** – łącznie uczestniczyło około 50 osób,
 - **zabawa Halloweenowa, zabawa Andrzejkowa, Mikołajki** oraz Spotkanie Wigilijne - łącznie wielokrotnie uczestniczyło około 50 osób.

9. Działania realizowane przy współpracy z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi:

- **Fundacja Sztukmistrze w Lublinie, Fundacja Strefa Dorastania w Lublinie** – działania skierowane do dzieci i młodzieży w których uczestniczyło wielokrotnie około 60 osób;

Zarząd i Rada Dzielnicy Hajdów – Zadębie – w ramach współpracy Rada Dzielnicy wsparła finansowo (z miejskiego funduszu rad dzielnic) lokalne działanie środowiskowe – Festyn Integracyjny z Okazji Dnia Dziecka i Rozpoczęcia Wakacji „Razem do lata” (7000 zł), przekazała również środki w kwocie (3 500 zł) na zakup wyposażenia do Centrum Aktywności Środowiskowej (zakupiono nowy projektor multimedialny);

- **Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej – Ośrodek Profilaktyki Nowotworów i Promocji Zdrowia** - zorganizowano podczas Festynu Integracyjnego z Okazji Dnia Dziecka i Rozpoczęcia Wakacji „Razem do lata” stanowisko w formie punktu konsultacyjno-medycznego promującego zachowania prozdrowotne m.in.: (pomiar ciśnienia, glukozy, dystrybucja ulotek);
- **Centrum Wolontariatu w Lublinie** - Wytypowano 15 seniorów (współpracujących z CAŚ) do wsparcia w formie kart do Biedronki przez okres 10 miesięcy, 200 zł. Na każdy miesiąc. *Fundacja Biedronki – program Karta Dobra, edycja 2024/2025r.*;
- **spotkanie Zespołu Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka** - odbyły się 3 spotkania w dniu 29 lutego, 7 maja oraz 20 listopada 2024 r. Spotkania miały na celu omówienie z pedagogami szkolnymi problemów edukacyjnych, wychowawczych dzieci i młodzieży oraz wspólne ustalenie i przyjęcie strategii działań dla poszczególnych uczestników Centrum Aktywności.

W 2024 roku z oferty Centrum Aktywności **skorzystało łącznie 279 osób** w tym: 166 osób dorosłych (w tym 34 seniorów) oraz 113 dzieci i młodzieży (w tym 60 osób skierowano do Grup Wsparcia w oparciu o kontrakt socjalny).

11. Współpraca z instytucjami i organizacjami

11.1. Koordynacja prac społecznie użytecznych - współpraca z Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie

W 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował zadania związane z koordynacją prac społecznie użytecznych na terenie miasta Lublin. W ramach realizowanych działań w 2024 r. pracownicy prowadzili współpracę z 27 podmiotami (m. in. domami pomocy społecznej, ośrodkami wsparcia, warsztatami terapii zajęciowej, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, placówkami oświatowymi, bursami szkolnymi, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, organizacjami pozarządowymi). W miesiącu styczniu 2024 roku sporządzono roczny plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych, określający m. in. rodzaje prac, liczbę godzin, liczbę osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz liczbę osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych. Prace społecznie użyteczne w 2024 r. kierowane były do 45 osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej. Stawka za jedną

godzinę prac społecznie użytecznych wynosiła: w okresie od lutego 2024 r. do maja 2024 r. 10,90 zł, a w okresie od czerwca 2024 r. do listopada 2024 r. 12,20 zł.

W miesiącu styczniu 2024 r. opracowano również wniosek w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych dla miasta Lublin, zawierający m. in. liczbę osób uprawnionych, liczbę godzin, rodzaj i miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych wraz ze wskazaniem podmiotów. Wskazano również listę 132 osób bezrobotnych (korzystających ze świadczeń pomocy społecznej), deklarujących akces podjęcia prac społecznie użytecznych. Niniejszy dokument wraz z wnioskami poszczególnych placówek, dotyczącymi zapotrzebowania na pracowników, skierowano do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie.

Kwota przeznaczona na realizację zadania w 2024 r. z budżetu gminy (w dyspozycji MOPR) wynosiła 59 000,00 zł (co stanowiło 40 %), natomiast pozostałe 60 % dotyczyło środków Funduszu Pracy (MUP). Faktycznie na realizację prac społecznie użytecznych w 2024 r. wydano kwotę 43 488,52 zł, w ramach posiadanego planu budżetowego.

Kwota zrefundowana przez MUP w Lublinie w 2024 r. wyniosła 65 232,78 zł.

W roku 2024 Miejski Urząd Pracy w Lublinie skierował do wykonywania prac społecznie użytecznych 45 osób, w tym:

- 2 osoby w ogóle nie podjęły psu i nie przepracowały żadnej godziny,
- 4 osoby przerwały wykonywanie prac społecznie użytecznych bez wskazania uzasadnionej przyczyny i zostały wyrejestrowane z Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie,
- 5 osób przerwało psu z powodu podjęcia zatrudnienia.

Liczbę osób faktycznie wykonujących prace społecznie użyteczne w poszczególnych miesiącach przedstawia poniższa specyfikacja:

- w miesiącu lutym 2024 roku – 25 osób,
- w miesiącu marcu 2024 roku – 28 osób,
- w miesiącu kwietniu 2024 roku – 26 osób,
- w miesiącu maju 2024 roku – 25 osób,
- w miesiącu czerwcu 2024 roku – 24 osoby,
- w miesiącu lipcu 2024 roku – 23 osoby,
- w miesiącu sierpniu 2024 roku – 24 osoby,
- w miesiącu wrześniu 2024 roku – 27 osób,
- w miesiącu październiku 2024 roku – 27 osób,
- w miesiącu listopadzie 2024 roku – 24 osoby.

Celem prac społecznie użytecznych była aktywizacja społeczno – zawodowa osób bezrobotnych oraz korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Instrument aktywizacji w postaci prac społecznie użytecznych stworzył osobom bezrobotnym, które przez wiele lat były nieaktywne zawodowo i nie pozostawały w stosunku pracy – szansę czynnego udziału na rynku pracy.

11.2. Współpraca z Kuratorium Oświaty w Lublinie

W ramach kontynuacji współpracy z Kuratorium Oświaty w Lublinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie również w 2024 roku pozyskał skierowania dla **80 dzieci i młodzieży w wieku od 7 – 15** ze środowisk ubogich i zagrożonych patologią na bezpłatny wypoczynek wakacyjny.

Pracownicy Sekcji ds. pomocy środowiskowej koordynowali działania związane z rekrutacją i wyjazdem na kolonie letnie, przygotowaniem oraz przekazywaniem dla potrzeb Kuratorium Oświaty oraz organizatorów wypoczynku – list uczestników, jak również dokonywali uzgodnień dotyczących terminów odjazdów oraz powrotów dzieci z kolonii.

Kolonie letnie zorganizowane zostały przez Biuro Podróży Lutur, z siedzibą przy ul. Fabrycznej 15/2, 20 – 301 Lublin w miejscowości Nawojowa 7 w terminie od 13 lipca 2024 r. do 22 lipca 2024 r. – 80 uczestników.

11.3. Projekt „Szlachetna Paczka”

W 2024 roku w ramach realizacji Programu „Szlachetna paczka” – edycja 2024/2025 kontynuowano współpracę z Koordynatorem Regionalnym Stowarzyszenia WIOSNA na województwo lubelskie. Program adresowany był do osób oraz rodzin, w tym seniorów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które z uwagi na sytuację życiową wymagały udzielenia dodatkowego wsparcia.

W ramach prowadzonych działań pozyskano łącznie 52 oświadczeń osób/rodzin z poszczególnych dzielnic miasta Lublin, deklarujących chęć udziału w programie i przekazano Koordynatorowi Regionalnemu, celem dalszego wykorzystania.

11.4. Akcja Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę 2024

Dział ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2024 roku ponownie czynnie włączył się w koordynację działań związanych z akcją. W ramach współpracy przekazano do sztabu informację dotyczącą liczby rodzin z dziećmi, celem wykorzystania dla potrzeb akcji. W ramach prowadzonej koordynacji działań utrzymywano systematyczny kontakt z poszczególnymi Filiami pod kątem zapewnienia bieżącego przepływu informacji o przekazywanej pomocy.

W 2024 roku pomoc w formie paczek żywnościowych otrzymało łącznie 371 rodzin. Dystrybucja darów odbywała się w dniach 19-20 grudnia 2024 r.

11.5. Działania osłonowe

W 2024 roku kontynuowano nadzór nad prowadzonymi działaniami profilaktyczno-osłonowymi na rzecz osób, które nie są w stanie własnym staraniem poradzić sobie w trudnym okresie zimowym, w tym: osoby samotne, niepełnosprawne, niesamodzielne, niezaradne życiowo, rodziny wielodzietne, osoby bezdomne oraz w podeszłym wieku.

Wystosowano pisma do Dyrektorów szpitali funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z prośbą o włączenie się w działania profilaktyczno-osłonowe na rzecz osób samotnych, starszych, bezdomnych, opuszczających placówki opieki zdrowotnej i mieszkańców, którzy nie są w stanie zapewnić sobie odpowiednich warunków do przetrwania okresu zimowego. Systematyczny kontakt ze służbami społecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w zakresie wymiany informacji umożliwił podjęcie szybkich działań interwencyjnych pozwalających uniknąć nieszczęśliwych wypadków.

Ponadto skierowano pisma do Przewodniczącego Rady Miasta Lublin oraz poszczególnych Rad Dzielnic z terenu miasta Lublin - celem wsparcia działań osłonowych prowadzonych przez Ośrodek, zaangażowania się w działania pomocowe na rzecz rodzin, które

mogą potrzebować pomocy oraz przyłączenia się do apeli o szybkie reagowanie i informowanie służb społecznych o mieszkańcach naszego miasta borykających się z problemami.

W ramach prowadzonych działań profilaktyczno – osłonowych pracownicy Ośrodka informowali o możliwości uzyskania pomocy w dostępie do pielęgniarstwa opieki długoterminowej finansowanej ze środków NFZ oraz do wsparcia wolontarystycznego. W stosunku do osób w wieku senioralnym, samotnych i niepełnosprawnych podejmowane były działania mające na celu zabezpieczenie pomocy w formie usług opiekuńczych. Ponadto osoby wymagające całodobowej opieki były informowane o ofercie usług całodobowych realizowanych w domach pomocy społecznej. Środowiska osób niesamodzielnych wizytowane były ze wzmożoną częstotliwością – celem rozpoznania ich aktualnej sytuacji oraz zabezpieczenia potrzeb życiowych.

Osoby potrzebujące, kierowane były także do organizacji zajmujących się dystrybucją artykułów żywnościowych w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 Podprogram 2024. Pracownicy Wydziału pomocy środowiskowej wydali **2 374** zaświadczenia dla 4 514 osób.

Realizowane były również działania w kierunku pokonania kryzysu bezdomności, które w pierwszej kolejności koncentrowały się na zapewnieniu wsparcia w postaci schronienia i zabezpieczenia elementarnych potrzeb. Na dalszym etapie osoby z tym problemem mobilizowane były do podjęcia leczenia odwykowego, ambulatoryjnego, rejestracji w Miejskim Urzędzie Pracy, unormowania sytuacji socjalno-bytowej, ustalenia stopnia niepełnosprawności, powrotu do rodziny, czy też pozyskania lokalu mieszkalnego z zasobów Miasta Lublin.

Ponadto zamieszczono na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie apel do mieszkańców miasta Lublin uwrażliwiający na trudną sytuację osób bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i niezaradnych życiowo z prośbą o zgłaszanie wszelkich informacji o miejscach pobytu osób zagrożonych skutkami niskich temperatur.

Należy wskazać, iż w 2024 roku przedstawiciel Działu ds. pomocy środowiskowej uczestniczył w posiedzeniu Komisji Samorządności i Porządku Publicznego RM Lublin, w ramach którego omówiono m.in. aktualną sytuację w Lublinie związaną z pomocą uchodźcom z Ukrainy oraz dalsze przewidywania i plany miasta w tym zakresie. W 2024 roku przedstawiciel Wydziału pomocy środowiskowej uczestniczył w posiedzeniu Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego zorganizowanym w Wydziale Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego celem omówienia stanu przygotowań oraz koordynacji służb miejskich działających w obszarze zabezpieczenia społecznego na rzecz osób bezdomnych, samotnych i potrzebujących wsparcia w celu zapobiegania negatywnym skutkom zimy.

12. Uczestnictwo w Porozumieniach

12.1. Porozumienie z Komendą Miejską Policji w Lublinie

W związku z zawartym w dniu 17 października 2012 roku porozumieniem pomiędzy Komendą Miejską Policji w Lublinie, a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad nieodpłatnego uczestnictwa pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie przy przesłuchaniu nieletnich w postępowaniu karnym, prowadzonym przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie w 2024 roku kontynuowano współpracę w powyższym zakresie.

W dniu 1 lutego 2022 r. a następnie w dniu 7 listopada 2022 r. podpisano kolejne porozumienia na czas nieokreślony w celu ustalenia zasad nieodpłatnego uczestnictwa pracowników MOPR w Lublinie przy przesłuchaniu nieletnich w postępowaniu karnym, prowadzonym przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

W ramach niniejszej inicjatywy przedkładano w systemie kwartalnym, w Komendzie Miejskiej Policji w Lublinie wykaz osób wyznaczonych do współpracy w ramach niniejszej inicjatywy, zaś przedstawiciele MOPR w Lublinie uczestniczyli w przesłuchaniu nieletniego w sytuacji kiedy zapewnienie obecności rodziców/opiekunów prawnych albo obrońcy było niemożliwe. Zadaniem wyznaczonego pracownika MOPR w Lublinie była obecność podczas przesłuchania nieletniego, podejrzanego o dopuszczenie się czynu karalnego oraz podpisanie protokołu z przeprowadzonej czynności dowodowej.

W roku 2024 łącznie odbyło się **8 przesłuchań nieletnich** w postępowaniach karnych z uczestnictwem przedstawicieli Ośrodka, prowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

12.2. Porozumienie z Aresztem Śledczym w Lublinie

W związku z zawartym na czas nieokreślony w dniu 24 lutego 2016 roku porozumieniem z Aresztem Śledczym w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad prowadzenia przez pracowników MOPR w Lublinie na terenie Aresztu Śledczego kwartalnych spotkań informacyjnych dla osób osadzonych, w 2024 roku kontynuowano współpracę w tym zakresie.

W trakcie 4 osobistych spotkań z osobami odbywającymi karę pozbawienia wolności przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie (Kierownik Działu pomocy środowiskowej Filii Nr 2) udzielał informacji dotyczących możliwości otrzymania wsparcia ze środków pomocy społecznej po opuszczeniu placówki penitencjarnej (w tym dla osób zagrożonych bezdomnością), zasad realizacji świadczeń na rzecz rodzin osób osadzonych w ramach systemu pomocy społecznej (świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej), jak również zakresu pomocy przysługującej po opuszczeniu Aresztu Śledczego. Ponadto pracownik MOPR udzielał informacji odnośnie procedury ubiegania się o orzeczenie stanu zdrowia (dla celów rentowych i pozarentowych), możliwości uzyskania lokalu z zasobów gminy, przesłanek do przeprowadzania eksmisji oraz kwestii dotyczących spraw spadkowych. W spotkaniach na terenie Aresztu Śledczego, które miały charakter prelekcji oraz spotkań indywidualnych wzięło udział łącznie 54 osoby odbywające karę pozbawienia wolności.

12.3. Projekt „Przyjazne patrole”

Na podstawie porozumienia nr 12/BM/24 z dnia 4 kwietnia 2024 roku zawartego pomiędzy Gminą Lublin reprezentowaną przez Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie a Komendantem Miejskim Policji w Lublinie w okresie od 20 kwietnia do 16 grudnia 2024 roku zrealizowane zostało działanie w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologicznym oraz zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom pod nazwą „Przyjazne patrole”. W patrolu uczestniczyli: psycholog lub pedagog z ramienia Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, dwóch funkcjonariuszy Policji oraz pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W ramach powyższego porozumienia do obowiązków pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie należało:

1. zapewnienie udziału w projekcie „Przyjazne Patrole” pracownika socjalnego (jednego w trakcie patrolu), do którego obowiązków należało w szczególności:
 - a) dokonanie oceny sytuacji rodziny oraz rozpoznanie sytuacji dziecka;
 - b) w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia dziecka zapewnienie małoletniemu właściwej opieki poprzez umieszczenie:
 - u innej osoby najbliższej niezamieszkującej wspólnie, która daje gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, lub
 - w rodzinnej pieczy zastępczej lub w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
 - c) w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia dziecka, w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokonanie oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka za pomocą kwestionariusza szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka;
 - d) w przypadku stwierdzenia przez wezwane służby medyczne konieczności hospitalizacji, pozostawienie dziecka w szpitalu;
 - e) w przypadku konieczności odebrania rodzicom/opiekunom prawnym dziecka przekazanie pouczenia o prawie wniesienia zażalenia do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka zgodnie z art. 12b i 12c ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
 - f) niezwłoczne powiadomienie, nie później niż w ciągu 24 godzin, właściwego sądu opiekuńczego o odebraniu dziecka z rodziny;
 - g) sporządzanie dokumentacji z podejmowanych czynności służbowych.
2. cotygodniowego sporządzania wykazu rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonych przemocą domową wytypowanych do zwizytowania oraz jego przekazywania do Naczelnika Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

Pierwszy patrol odbył się w dniu 11 maja 2024 roku, zaś ostatni w dniu 16 grudnia 2024 roku. W okresie sprawozdawczym odbyły się 53 patrole, które realizowane były w wyznaczone soboty i niedziele.

W okresie od 20 kwietnia do 16 grudnia 2024 roku zrealizowano łącznie 377 wizyt w 194 rodzinach z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonych przemocą domową wytypowanych do zwizytowania przez pracowników socjalnych, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, asystentów rodziny, Policję oraz sąd. Ponadto podjęto 5 interwencji zleconych przez Dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

Na podstawie art. 12a ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku w okresie sprawozdawczym nie odebrano dzieci z rodzin i nie umieszczono żadnego dziecka: w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz u innej niezamieszkałej wspólnie osoby najbliższej. W ramach realizowanych zadań nie sporządzono zawiadomień do właściwego miejscowo sądu opiekuńczego w związku ze stwierdzeniem zagrożenia zdrowia dzieci.

Ponadto, w trakcie podejmowanych działań, nie wdrożono procedury „Niebieskie Karty”.

Członkowie patrolu przeprowadzili także 546 rozmów z rodzicami/opiekunami, dziećmi i innymi członkami rodzin o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym oraz ostrzegawczym.

W związku z uchwałą budżetową na rok 2024 na realizację powyższego projektu zostały zabezpieczone środki finansowe dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w kwocie 42 300,00 zł, które zostały wydatkowane w wysokości 26 999,73 zł.

12.4. Porozumienia ze szpitalami

W związku z porozumieniem o współpracy zawartym w dniu 2 stycznia 2023 roku na czas określony do dnia 31 grudnia 2025 r. **pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 1** w Lublinie a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad wzajemnej współpracy w zakresie udzielania wsparcia pacjentom Szpitala wynikającego z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w 2024 r. kontynuowano przedmiotową współpracę.

W ramach powyższego porozumienia pracownik socjalny zatrudniony w szpitalu przeprowadził wywiady środowiskowe, na podstawie których Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie rozpatrzył **10 wniosków dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.**

W związku z porozumieniem zawartym w dnia 2 stycznia 2023 roku na czas określony do dnia 31 grudnia 2025 roku **pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 4** w Lublinie a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad wzajemnej współpracy w zakresie udzielania wsparcia pacjentom Szpitala wynikającego z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w 2024 roku kontynuowano przedmiotową współpracę.

W ramach powyższego porozumienia pracownik socjalny zatrudniony w szpitalu przeprowadził wywiady środowiskowe, na podstawie których Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie rozpatrzył **134 wnioski dotyczące potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.**

W ramach porozumień zawartych z ww. szpitalami do zadań MOPR w Lublinie należało m.in.:

- wydanie decyzji administracyjnej ustalającej prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej dla osób będących mieszkańcami Miasta Lublin oraz osób bezdomnych posiadających ostatnie miejsce zameldowania w Lublinie i niezwłocznego powiadomienia Szpitala o podjętej decyzji,
- przekazanie otrzymanego rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z załączoną dokumentacją do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową, jeżeli osoba z którą przeprowadzono wywiad nie jest mieszkańcami miasta Lublin lub osoba bezdomna posiada ostatnie miejsce zamieszkania na terenie innych powiatów,
- przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych, na terenie Szpitala, z osobami wymagającymi udzielenia pomocy innej niż w formie uzyskania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń ze środków społecznych, zaplanowania pomocy adekwatnej do zgłoszonych potrzeb, wydania decyzji administracyjnej w sprawie lub przekazania rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz

z kompletem dokumentacji do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową,

- współpraca z pracownikami „Szpitala” w zakresie ustalenia właściwego planu pomocy oraz niezbędnej dokumentacji.

12.5. Porozumienie ze Strażą Miejską Miasta Lublin

W związku z zawartym na czas nieokreślony w dniu 7 grudnia 2020 roku porozumieniem o współpracy pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie a Strażą Miejską Miasta Lublin w przedmiocie efektywnego i sprawnego wykonywania obowiązków ustawowych, uwzględniając zadania polegające na niesieniu wszechstronnej pomocy i podejmowaniu działań w szczególności na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych i bezdomnych w 2024 roku realizowano współpracę w szczególności poprzez:

- wymianę wzajemnych doświadczeń,
- wspólne reagowanie na informacje o występujących zagrożeniach dla życia i zdrowia mieszkańców Lublina, a w szczególności dzieci,
- udzielanie pomocy i wsparcia osobom bezdomnym, m.in. poprzez systematyczne patrole miejsc przebywania osób bezdomnych, informowanie i motywowanie tych osób do skorzystania z ofert pomocy instytucji wspierających osoby bezdomne, a także w razie potrzeb przewożenie tych osób do schronisk i noclegowni,
- współdziałanie w usuwaniu stanu zagrożenia poprzez:
 - zapewnienie stosownego wsparcia osobowego w miejscu zagrożenia (wsparcie pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz w razie konieczności funkcjonariuszy Straży Miejskiej Miasta Lublin),
 - możliwość doraźnego wsparcia przez Straż Miejską Miasta Lublin w zakresie dowozu osób, którym wskutek zagrożenia życia lub zdrowia należy natychmiastowo zapewnić odpowiednie schronienie w przypadku braku możliwości zapewnienia w danym momencie środka transportu przez inne zobowiązane podmioty i zapewnienie odpowiedniej opieki przez pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W ramach realizacji postanowień zawartych w porozumieniu z dnia 7 grudnia 2020 r. pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie a Strażą Miejską Miasta Lublin, w dniach od 13 do 15 listopada 2024 r. oraz od 27 do 29 listopada 2024 r. odbyły się wspólne patrole miejsc przebywania na terenie miasta Lublin osób bezdomnych. Udział w inicjatywie wzięło **24 pracowników** Ośrodka, którzy wspólnie ze strażnikami miejskimi we wskazanym okresie skontrolowali **85 lokalizacji**.

12.6. Porozumienie ze Stowarzyszeniem mali bracia Ubogich

W związku z zawartym w dniu 30 grudnia 2022 roku porozumieniem o współpracy z mocą obowiązywania od 24 lutego 2020 roku na czas nieokreślony, pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie a Stowarzyszeniem mali bracia Ubogich, w 2024 roku kontynuowano współpracę w zakresie działań zmierzających do podniesienia jakości życia Seniorów żyjących w osamotnieniu w ramach wolontariatu towarzyszącego poprzez udział Seniora w realizowanym przez Stowarzyszenie Programie „Twoja obecność pomaga mi żyć”.

Ośrodek zobowiązał się do:

- umieszczenia materiałów informacyjnych na temat Stowarzyszenia w komórkach organizacyjnych oraz na stronie internetowej;
- udzielania informacji Seniorom o formach działalności Stowarzyszenia;
- przekazania Seniorom zamieszkałym na terenie miasta Lublin informacji na temat możliwości skorzystania z wolontariatu realizowanego przez Stowarzyszenie;
- przekazania Seniorom wyrażającym wolę udziału w Programie „Twoja obecność pomaga mi żyć”, oświadczenia Stowarzyszenia, dotyczącego zgody na zbieranie i przetwarzanie danych osobowych;
- pobrania od Seniorów ww. oświadczenia;
- przesłania Stowarzyszeniu ww. oświadczenia;
- uczestniczenia pracownika MOPR, na wniosek Stowarzyszenia, we wspólnej z wolontariuszem Stowarzyszenia wizycie w miejscu zamieszkania Seniora (w godzinach pracy Ośrodka);
- przekazania wolontariuszowi Stowarzyszenia przez pracownika MOPR danych teleadresowych komórki organizacyjnej, w której wykonuje obowiązki służbowe.

W 2024 roku pracownicy Ośrodka przekazali informacje nt. form działalności Stowarzyszenia oraz możliwości skorzystania z wolontariatu oferowanego przez ww. podmiot.

13. Realizacja innych programów i inicjatyw

13.1. Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024 współfinansowanego z Funduszu Solidarnościowego

Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 skierowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi do ukończenia 16. roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności lub osobami niepełnosprawnymi posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych - którzy wymagają usług opieki wytchnieniowej, mieszkańców Miasta Lublin w 2024 r.

Program zakładał świadczenie usług opieki wytchnieniowej w ramach:

- pobytu dziennego, w placówce lub w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
- pobytu całodobowego, specjalistycznego poradnictwa psychologicznego lub terapeutycznego, zapewnienie wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji i dietetyki dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę.

Wydział pomocy środowiskowej realizował Program poprzez świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej w formie usług opieki wytchnieniowej.

Zaplanowano, iż z ww. wsparcia skorzysta 107 osób na łączną liczbę 25 680 godzin (przy stawce 50,00 zł za jedną godzinę usługi opieki wytchnieniowej) dla każdej z nich. W związku z powyższym otrzymano dotację w wysokości 1 284 000,00 zł (na bezpośrednią realizację

zadania) oraz w wysokości 25 680,00 zł (na koszty obsługi zadania). Łącznie z budżetu państwa otrzymano kwotę 1 309 680,00 zł. Dodatkowo ze środków własnych gminy zabezpieczono środki w wysokości 80 000,00 zł na obsługę zadania dla organizacji pozarządowej.

W celu prawidłowej realizacji zadania ogłoszony został otwarty konkurs ofert, na podstawie którego wyłoniono zleceniobiorcę zadania, czyli Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy. W dniu 29 maja 2024 r. z ww. podmiotem podpisana została umowa na realizację zadania pod tytułem „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024, na podstawie, której Ośrodek zobowiązał się do przekazania środków finansowych na realizację ww. zadania do wysokości 1 364 000,00 zł (zgodnie ze złożoną ofertą i kalkulacją kosztów).

W całym okresie sprawozdawczym wpłynęło 259 wniosków o przyznanie usług opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Faktycznie z przyznanego wsparcia skorzystało 129 osób na łączną liczbę 24 703 godzin sfinansowaną z budżetu państwa w kwocie 1 235 150,00 zł oraz ze środków własnych gminy na obsługę zadania przez Polski Czerwony Krzyż w kwocie 80 000,00 zł. Osoby objęte Programem nie ponosiły odpłatności za przyznane usługi. Dodatkowo z dotacji pokryte zostały koszty obsługi w kwocie 25 680,00 zł.

13.2. Realizacja działań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin

„Kompleksowe wsparcie dziecka”

W dniu 23 lutego 2024 r. z Fundacją Sempre a Frente zawarta została umowa nr 1/MOPR/D-PŚ/2024 na realizację zadania publicznego pt. „Kompleksowe wsparcie dziecka na lata 2024-2026” Centrum Pomocy Dzieciom w Lublinie. Fundacja Sempre a Frente z siedzibą w Lublinie przy ul. Lubartowskiej 24 otrzymała dotację 19 marca 2024 r. w kwocie 750 000,00 zł. Całość zadania zgodnie z realizacją wyniosła 833 400,00 zł, w tym dotacja 750 000,00 zł oraz środki finansowe własne 83 400,00 zł.

Z pomocy Centrum skorzystało łącznie 744 osób, w tym 258 dzieci i 486 osób dorosłych. W ramach ww. zadania:

- Prowadzono indywidualną pomoc psychologiczną i terapeutyczną, z której skorzystało 76 dzieci oraz 130 rodziców/opiekunów prawnych podczas 2166 godzin pracy skupiającej się na zapewnieniu wsparcia psychologicznego klientom. Spotkania odbywały się stacjonarnie.
- Prowadzono grupy edukacyjno-terapeutyczne – zrealizowano 679 godzin, w których udział wzięło łącznie 267 osób, w tym 182 dzieci i 85 osób dorosłych.
- Udzielano konsultacji pierwszego kontaktu 246 osobom, których kwalifikowano do pomocy w CPD lub kierowano do innej placówki.
- Prowadzono indywidualne konsultacje psychiatryczne. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 50h konsultacji psychiatrycznych, prowadzonych przez lekarza psychiatrę. Ze wsparcia skorzystało 34 dzieci. Lekarz psychiatra, specjalista dzieci i młodzieży prowadził konsultacje planowe podopiecznych CPD, konsultacje psychiatryczne w trybie nagłym, ocenę stanu psychicznego i planowanie postępowania, psychoedukację pacjentów oraz opiekunów.
- Prowadzono konsultacje prawne w wymiarze 150h w formie stacjonarnej i telefonicznej. Prawniczka udzielała konsultacji, podejmowała interwencje prawne,

pomagała w przygotowaniu pism procesowych i komunikacji z wymiarem sprawiedliwości, edukowała w zakresie przyjaznych przesłuchań dzieci. Z konsultacji korzystały osoby będące w procesie wsparcia w CPD. Każda osoba mogła korzystać z konsultacji kilkakrotnie, zgodnie z zapotrzebowaniem. W ramach działania wsparciem objęto 46 osób.

- Koordynacja merytoryczna – kierowano spotkaniami Zespołu Interdyscyplinarnego ze strony CPD. Kierowano pracą specjalistów CPD. Wspierano zespół merytorycznie oraz nawiązywano i koordynowano współpracę z instytucjami i organizacjami, nadzorowano korespondencje z sądami, prokuratorami i innymi instytucjami w sprawach dzieci będących pod opieką CPD.
- Grupowa pomoc terapeutyczna dla dzieci/młodzieży z użyciem metod pozaformalnych (arteterapia, dogoterapia, lasoterapia) – 60 godzin, w których udział wzięło 86 osób.
- Superwizja zespołu CPD – stanowiła wsparcie merytoryczne, była obszarem wymiany doświadczeń i przestrzenią do przepracowania emocji, trudności przeżywanych w kontakcie z podopiecznymi. 17 specjalistów, w tym wolontariuszy objęto wsparciem w wymiarze 52 godzin.
- Spotkania/konsultacje/doradztwo dla specjalistów – realizowano stałą współpracę z instytucjami i podmiotami w zakresie profilaktyki uzależnień i krzywdzenia oraz ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. W ramach współpracy zrealizowano 213 godzin spotkań/konsultacji/doradztwa. Objęto wsparciem 254 specjalistów m.in. nauczycieli, pracowników pomocy społecznej i wymiaru sprawiedliwości czy urzędników.

Środki finansowe zostały przeznaczone na:

- 1) Wynagrodzenie specjalisty świadczącego indywidualną pomoc psychologiczną/terapeutyczną/interwencję kryzysową.
- 2) Wynagrodzenie terapeuty/ów prowadzącego/ych grupy wsparcia dla dzieci.
- 3) Materiały do prowadzenia zajęć terapeutycznych (papiernicze, biurowe lub pomoce).
- 4) Wynagrodzenie terapeutów prowadzących grupy wsparcia dla rodziców.
- 5) Wynagrodzenie specjalisty prowadzącego monitoring i ewolucję w projekcie.
- 6) Wynagrodzenie specjalistów prowadzących spotkania/doradztwo/konsultacje dla specjalistów zewnętrznych.
- 7) Wynagrodzenie psychologa.
- 8) Wynagrodzenie psychiatry.
- 9) Wynagrodzenie prawnika.
- 10) Wynagrodzenie koordynatora merytorycznego CPD.
- 11) Prowadzenie superwizji indywidualnej/grupowej dla zespołu CPS, w tym wolontariuszy zaangażowanych w działania placówki.
- 12) Wynagrodzenie specjalistów prowadzących grupową pomoc terapeutyczną dla dzieci/młodzieży z użyciem metod pozaformalnych.
- 13) Obsługę księgowo-kadrową projektu.
- 14) Koordynację administracyjną projektu.
- 15) Koszty lokalowe Centrum Pomocy Dzieciom (czynsz, prąd, gaz, woda, internet, śmieci).
- 16) Materiały informacyjne i szkoleniowe.

13.3. Inne zadania realizowane przez Dział ds. pomocy środowiskowej

W 2024 roku Dział do spraw pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie:

- realizował **513** indywidualnych spraw klientów,
- nadzorował **290** opiekunów tymczasowych wskazanych przez Sąd, którzy sprawowali opiekę nad małoletnimi obywatelami Ukrainy,
- weryfikował **560** decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

Sprawy indywidualne klientów – w okresie od stycznia do grudnia 2024 roku pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej rozpatrzyli 513 beneficjentów pomocy społecznej, o charakterze interwencyjnym, skierowane przez osoby zainteresowane oraz organy władzy państwowej i samorządowej. W każdej z rozpatrywanych spraw udzielono pisemnej odpowiedzi o sposobie jej załatwienia w oparciu o informacje uzyskane z poszczególnych Filii Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie lub informacji pozyskanych z bazy informatycznej POMOST oraz analizę dokumentacji osób zainteresowanych.

W związku z zagrożeniem spowodowanym znalezionym niewybuchem przy ul. Walecznych w Lublinie, w dniu 15 listopada 2024 r. odbyła się ewakuacja mieszkańców. W akcji brali udział pracownicy socjalni MOPR w Lublinie, którzy prowadzili akcję informacyjną, pomagali w opuszczeniu oraz powrocie do lokali osobom niepełnosprawnym, starszym, niesamodzielnym.

V. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIELCZY ZASTĘPCZEJ

1. Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zastępczej (Dz. U. z 2025 poz. 49). Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny powinna odbywać się z uwzględnieniem zasady pomocniczości.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte szeregiem działań w ramach pracy z rodziną, w szczególności:

- konsultacjami i poradnictwem specjalistycznym,
- terapią i mediacją,
- pomocą prawną,
- usługami asystenta rodziny.

1.1. Poradnictwo specjalistyczne

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) oraz pomoc prawną, rodziny bezpłatnie uzyskują w:

- Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, ul. Popiełuszki 28E;
- Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej, ul. Poniatowskiego 4.

1.2. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin MOPR w Lublinie oferuje nieodpłatną, profesjonalną pomoc terapeutyczną dla osób, małżeństw i rodzin będących w kryzysie. W 2024 roku z pomocy skorzystały 832 osoby (682 osoby dorosłe oraz 150 dzieci) w tym:

- z terapii skorzystało 615 osób (dorośli: 470, dzieci: 145),
- z profilaktyki skorzystało 278 osób (dorośli: 173, dzieci: 105),
- z konsultacji psychologicznych skorzystało 338 osób (dorośli: 338)

Niektóre osoby korzystały jednocześnie z konsultacji, profilaktyki i terapii.

Tabela 15. Liczba osób objętych wsparciem Poradni w 2024 roku z podziałem na rodzaj wsparcia

Wyszczególnienie	Liczba osób objętych wsparciem w 2023 r.: 958		Liczba osób objętych wsparciem w 2024 r.: 832	
	w tym dorosłych	w tym dzieci	w tym dorosłych	w tym dzieci
Łączna liczba osób korzystających	760	198	682	150
w tym: liczba osób w terapii	552	143	615	145
w tym: liczba osób w psychoprofilaktyce	214	80	278	105

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wsparciem objęto 505 rodzin, z czego 91,7% to rodziny naturalne (463 rodziny), a 6,7% (34 rodziny) stanowiły rodziny zastępcze. Ponadto wsparciem objęto 5 rodzin adopcyjnych (1%) oraz 3 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 16. Liczba rodzin objętych terapią w 2024 roku

Liczba rodzin ogółem, w tym:	505
rodzin naturalnych	463
rodzin zastępczych	34
rodzin adopcyjnych	5
dzieci przebywających w placówce	3

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W 2024 roku widać spadek liczby osób korzystających ze wsparcia Poradni (78 osób mniej niż w roku poprzednim), przy jednoczesnym wzroście liczby umówionych sesji terapeutycznych (726 sesji więcej niż w roku poprzednim), co jest związane z rosnącym zapotrzebowaniem klientów na długotrwałą, intensywną psychoterapię. W 2024 roku, w terapii uczestniczyło 615 osób (552 osoby – 2023 r.). Ogółem odbyły się 6 802 sesje (6 168 - 2023 r.) terapeutyczne i konsultacyjne. Jest to o 634 sesje więcej niż w roku 2023. W 2024 roku, z przyczyn leżących po stronie klienta nie odbyło się 946 sesji.

Pozytywnym, utrzymującym się od kilku lat trendem, jest korzystanie z trwającej kilka miesięcy terapii, zamiast krótkich konsultacji. Ten celowy proces przynosi widoczną poprawę funkcjonowania osób i rodzin. Profesjonalna psychoterapia, pozwala rozwiązywać problemy osobom, małżeństwom i rodzinom, wzmacnia więzi i usprawnia komunikację.

W ramach działalności Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w 2024 roku odbyły się również następujące działania o charakterze psychoprofilaktycznym:

- Trening umiejętności społecznych dla dzieci w wieku 7-10 lat – zakończenie edycji rozpoczętej w 2023 roku, łącznie: 4 spotkania, 4 godziny, 5 uczestników;
- Cykl warsztatów doskonalenia umiejętności wychowawczych – „Szkoła dla rodziców” – 10 spotkań, 20 godzin, 12 uczestników;
- Warsztaty doskonalenia umiejętności wychowawczych – „Rodzeństwo bez rywalizacji” – 10 spotkań, 20 godzin, 8 uczestników;
- Spotkanie mikołajkowe zorganizowane dla byłych wychowanków domów dziecka – 1 spotkanie, 5 godzin, 70 uczestników;
- Piknik z okazji Dnia Dziecka zorganizowany dla rodzin byłych wychowanków domów dziecka – 1 spotkanie, 6 godzin, 70 uczestników;
- Warsztaty dla studentów psychologii i pedagogiki dotyczące funkcjonowania Poradni i specyfiki pracy w tego rodzaju placówce – łącznie: 2 spotkania, 8 godzin, 33 uczestników;
- Cykl warsztatów – konsultacji dla specjalistów pracujących z rodzinami – 9 spotkań, 27 godzin, 7 uczestników;
- Cykl spotkań szkoleniowo-superwizyjnych dla profesjonalistów (psychologów, psychoterapeutów, pedagogów, pracowników socjalnych i innych specjalistów)

pracujących bezpośrednio z dziećmi, młodzieżą i rodzinami, znajdującymi się w trudnej sytuacji – 10 spotkań, 20 godzin, 35 uczestników.

Poradnia prowadzi również biblioteczkę książkową ze zbiorem dotyczącym poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii i psychoprofilaktyki. Z biblioteczki korzystają klienci Poradni oraz specjaliści.

1.3. Poradnictwo w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej

Bezpłatne konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne i pedagogiczne) rodziny uzyskują również w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Specjaliści zatrudnieni w Dziale, tj. 2 pedagogów, 2 psychologów, świadczyli poradnictwo, m. in. na rzecz rodzin naturalnych.

W roku 2024 tą formą pomocy objętych było 48 rodzin, które skorzystały z 115 porad.

Tematyka porad dotyczyła:

- w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, radzenia sobie ze stratą, adaptacji dziecka do nowej sytuacji, przezwycięzania występujących trudności życiowych;
- w ramach poradnictwa pedagogicznego: poprawy sytuacji życiowej rodzin naturalnych, poprawy relacji rodziców naturalnych z dziećmi, poprawy kompetencji wychowawczych rodzin naturalnych, przebiegu kontaktu rodziców z dziećmi, podnoszenia kwalifikacji zawodowych rodziców naturalnych, kierowania rodzin naturalnych do poradni specjalistycznych i organizacji pracujących na rzecz dziecka rodziny.

1.2. Asystenci rodziny

W 2024 roku w Lublinie zatrudnionych było 15 asystentów rodziny i kierownik Sekcji ds. asysty rodzinnej. W stosunku do roku 2023 zatrudnienie pozostało na tym samym poziomie. Wydatki na wynagrodzenia wyniosły 1 224 455,47 zł.

Asystenci rodziny podjęli pracę z rodzinami naturalnymi przeżywającymi trudności, przede wszystkim w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i będącymi w trudnej sytuacji życiowej. Pracę prowadzono z rodzinami, które sprawowały opiekę nad dziećmi w celu poprawy ich umiejętności wychowawczych, jak również z takimi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Asystenci pozostawali w systematycznym kontakcie z rodzinami w których dzieci miały niezaspokojone potrzeby, monitorowali podejmowane przez nich działania, pomagając w rozwiązywaniu sytuacji wieloprotblemowych. Rodziny, których dzieci przebywały w pieczy zastępczej motywowali do zmiany sytuacji życiowej i stałego kontaktu z dziećmi, w celu powrotu pod ich opiekę.

W 2024 r. wsparciem asystenta rodziny objęto 290 rodzin niewydolnych wychowawczo, w których wychowywało się 583 dzieci. Asystenci odbyli 6 132 wizyty w środowisku. Prowadzili konsultacje wychowawcze z rodzicami oraz małoletnimi, wskazując konstruktywne metody wychowawcze w przypadku występowania trudności w tym zakresie, wskazywali również możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego. Udzielali instrukcji i pomocy załatwianiu spraw urzędowych oraz rozwiązywaniu problemów socjalnych. Odbywali rozmowy na temat prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego oraz dysponowania środkami finansowymi. Ponadto pracownicy pomagali w wyszukiwaniu ofert pracy,

w redagowaniu CV, listu motywacyjnego. Asystenci rodziny proponowali rodzinom wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, wyszukiwali i polecali poradnie, przychodnie, często także umawiali członków rodzin do specjalistów z zakresu medycyny.

Asystenci rodziny odbywali wizyty w środowiskach w sytuacjach interwencyjnych, w przypadku podejrzenia nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny, w konieczności przeprowadzenia oceny sprawowania opieki nad dziećmi oraz ewentualnego udzielenia niezwłocznej pomocy. Wizyty te często odbywały się wspólnie z pracownikami socjalnymi, policją, czy też kuratorami rodzinnymi. W celu udzielenia kompleksowej pomocy rodzinie, asystenci rodziny pozostawali w stałym kontakcie z instytucjami, fundacjami, stowarzyszeniami, służbą zdrowia i sądami. Podczas nauki dzieci w placówkach edukacyjnych, stale współpracowali z pracownikami szkół, przedszkoli, żłobków i ośrodków szkolno-wychowawczych, ośrodków socjoterapeutycznych, czy też wychowawczych.

W okresie sprawozdawczym zakończono pracę z 113 rodzinami. Powody zakończenia pracy to: osiągnięcie założonych celów (41 przypadków), zaprzestanie współpracy rodziny z asystentem (47 przypadków), brak efektów pracy (10 przypadków) oraz zmiana metody pracy i inne (15 przypadków). Rodzina po zakończeniu współpracy zostaje w systemie pomocy społecznej i jest nadal systematycznie odwiedzana przez pracownika socjalnego. Takie rodziny są bardzo często objęte również nadzorem kuratora sądowego, z którym współpracują pracownicy socjalni. W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej w rodzinie i braku nadzoru kuratora sądowego, do Sądu kierowane są pisma o objęcie rodziny takim środkiem zabezpieczającym. Natomiast w przypadku zakończenia współpracy asystenta rodziny z rodziną spowodowanego osiągnięciem celów zawartych w Planie pracy z rodziną, rodzina jest objęta jeszcze trzymiesięcznym monitoringiem.

W 2024 r. asystenci rodziny we współpracy z członkami rodzin i po konsultacji z pracownikami socjalnymi przygotowali lub zaktualizowali 245 planów pracy z rodziną, które obejmowały zakres działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, a także określały terminy ich realizacji i efekty podjętej pracy. Asystenci dokonywali także okresowej oceny sytuacji rodziny, w której przedstawiali efekty prowadzonych działań oraz zasadność (lub brak zasadności) kontynuowania pracy z rodziną. W 2024 r. dokonano i przygotowano na piśmie 320 ocen.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin, która nałożyła na asystentów rodziny obowiązek koordynowania poradnictwa skierowanego do kobiet w ciąży i rodzin oczekujących narodzin dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze stwierdzonym w życiu płodowym prawdopodobieństwem dysfunkcji rozwojowych oraz rodzin już wychowujących dzieci z obciążeniami rozwojowymi. Asystenci rodziny udzielają informacji na temat uprawnień związanych z ustawą, motywują do skorzystania z jej zapisów. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie został udostępniony „Katalog możliwego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin w Mieście Lublin”¹⁵, w którym zawarte są informacje dotyczące możliwej pomocy materialnej oraz pozafinansowego wsparcia instytucjonalnego rodzin biologicznych.

¹⁵ http://mopr.lublin.eu/poradnik/pomoc_specjalistyczna/asystent_rodziny/katalog.pdf

W roku 2024 nie było rodzin objętych koordynacją asystenta rodziny w ramach ww. ustawy.

Zgodnie z art. 176 pkt 2 i pkt 4 lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy umożliwienie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny. Szkolenia asystentów rodziny w roku 2024 odbywały się bezpłatnie. W roku 2024 szkoleniami objęto 15 asystentów rodziny.

1.3. Placówki wsparcia dziennego

Rodzina może uzyskać pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego. Na terenie Miasta Lublin wszystkie placówki wsparcia dziennego, funkcjonujące na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, prowadzone są przez podmioty pozarządowe.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest bezpłatny i dobrowolny oprócz sytuacji wyjątkowych, kiedy do placówki kieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
- specjalistycznej,
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W ciągu 2024 roku, na podstawie umów zlecających podmiotom pozarządowym prowadzenie placówek wsparcia dziennego, funkcjonowało 9 placówek:

- 7 placówek wsparcia dziennego prowadzonych było w formie opiekuńczej, Placówki dysponowały 210 miejscami i w ciągu 2024 roku objęły opieką 270 dzieci;
- 2 placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie specjalistycznej, dysponowały 44 miejscami i objęły opieką 57 dzieci;

Łącznie wszystkie placówki dysponowały 254 miejscami, a z ich usług w 2024 roku skorzystało 327 dzieci pochodzących z 254 rodzin.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podst. art. 190 ustawy lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta. Jedna placówka w Lublinie prowadzi działalność na podstawie art. 228 ust. 5 ustawy, gdyż uzyskała decyzję

Prezydenta Miasta Lublin stwierdzającą, że zapewnia dzieciom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin zleca uprawnionym podmiotom po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert i dofinansowuje ze środków publicznych koszty ich działalności. Umowy z podmiotami prowadzącymi placówki wsparcia dziennego zostały zawarte na okres od dnia 1 kwietnia 2021 roku do dnia 31 marca 2026 roku.

W roku 2024 na dofinansowanie kosztów działalności placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin wydatkowało łącznie 900 000,00 zł.

Tabela 17. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2024 roku z podziałem na typy

Lp.	Nazwa i adres podmiotu	Nazwa i adres placówki	Liczba miejsc	Typ placówki	Dotacja – dofinansowanie placówki w 2024 r. (zł)
1	„Fundacja Amigo-Polska” ul. Jaworowskiego 12 20 - 612 Lublin	Specjalistyczny Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy „Domostwo Amigoniańskie” ul. Jaworowskiego 12 20 - 612 Lublin	25	specjalistyczna	236 055,00
2	Fundacja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami” ul. Narutowicza 74a 20 - 019 Lublin	Ośrodek Terapeutyczny ul. Narutowicza 74a 20 - 019 Lublin	19	specjalistyczna	85 945,00
3	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty ul. Królewska 10, 20 - 109 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego ul. Królewska 10 20 - 109 Lublin	30	opiekuńcza	79 000,00
4	Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo ul. Jezuicka 4/9, 20 - 113 Lublin	Ośrodek nr 1 „Teatr” ul. Kunickiego 128, 20 - 434 Lublin	40	opiekuńcza	95 000,00
5		Ośrodek nr 2 „Bliźniak” ul. ks. Michała Słowikowskiego 1 20 - 124 Lublin	35	opiekuńcza	92 000,00
6	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo ul. Doświadczalna 46 20 - 236 Lublin	Świetlica Integracyjna „Razem” ul. Doświadczalna 46 20 - 236 Lublin	25	opiekuńcza	58 000,00
7	Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce ul. Niedźwiedzia 39 02 – 737 Warszawa	Placówka Wsparcia Dziennego „Jutrzenka” ul. Jutrzenki 1, 20 - 538 Lublin	30	opiekuńcza	99 000,00

8	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubelski Oddział Regionalny ul. Narutowicza 54, 20 - 016 Lublin	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ul. Narutowicza 54 20 - 016 Lublin	25	opiekuńcza	59 000,00
9	Caritas Archidiecezji Lubelskiej ul. Prym. Stefana Wyszyńskiego 2 20-852 Lublin	Świetlica Środowiskowa Caritas ul. Prym. Stefana Wyszyńskiego 2 20-852 Lublin	25	opiekuńcza	96 000,00
Razem:			254		900 000,00

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublin

Należy podkreślić, że podmioty prowadzące placówki wsparcia dziennego poszukiwały dodatkowych źródeł finansowania i w 2024 roku pozyskały i wykorzystały dodatkowe środki finansowe w łącznej wysokości 545 190,00 zł m.in. z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie, Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, Alior Banku, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Wydziału Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin. W ramach ww. środków zrealizowano 12 projektów dla 120 dzieci oraz 1 projekt niefinansowy, realizowany przez Fundację Orange „Mega Misja” dla 21 dzieci.

Ponadto w 2024 roku, w związku z trwającymi działaniami wojennymi na terytorium Ukrainy, na podstawie art. 27 ust 3 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.) z oferty placówek wsparcia dziennego, za zgodą Wojewody Lubelskiego, mogły korzystać dzieci pochodzenia ukraińskiego. W 2024 roku z oferty jednej placówki - Środowiskowego Ogniska Wychowawczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci skorzystało 8 dzieci pochodzenia ukraińskiego.

W 2024 roku pracownicy zrealizowali 18 wizytacji, które odbyły się w okresie od kwietnia do listopada 2024 roku.

Wyplata dodatków motywacyjnych dla pracowników placówek wsparcia dziennego

W dniu 19 czerwca 2024 roku Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 63 (M. P. z 2024 r. poz. 504) w sprawie rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024 – 2027”. Program jest realizowany od dnia 1 lipca 2024 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. Celem Programu jest dofinansowanie wynagrodzeń pracowników wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zatrudnionych na podstawie stosunku pracy m.in. przez podmioty wykonujące zadania publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego.

W okresie od lipca do grudnia 2024 roku z tego tytułu dofinansowano wynagrodzenia 29 pracowników placówek wsparcia dziennego zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w 8 placówkach wsparcia dziennego¹⁶, realizujących zadanie publiczne na zlecenie Miasta Lublin, w łącznej wysokości 133 859,16 zł.

¹⁶ W 1 placówce wsparcia dziennego realizującej zadanie publiczne nie ma pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę

1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny

1.4.1. Rodziny wspierające

W celu udzielenia wsparcia w sytuacji przeżywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Jej zadaniem jest, przy współpracy asystenta rodziny, pomaganie w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie znajduje się informacja o tym, że Ośrodek poszukuje rodzin zainteresowanych współpracą non profit na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz wzór wniosku jaki powinni złożyć kandydaci na rodziny wspierające. Dołączony został także wzór umowy z rodziną wspierającą oraz folder zachęcający kandydatów do podjęcia się pełnienia funkcji rodziny wspierającej. W 2024 r., z uwagi na brak zainteresowania, nie było rodzin objętych tą formą wsparcia.

1.4.2. Grupa wsparcia adresowana do rodziców mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

W 2024 roku w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie nie prowadzono grup wsparcia dla rodzin naturalnych. W 2025 roku planowane jest wznowienie grup wsparcia dla rodziców mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

1.4.3. Spotkania rodzin naturalnych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej

W siedzibie Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej, siedzibie Centrum Aktywności Środowiskowej oraz na terenach przyjaznym dzieciom i rodzinie organizowane były spotkania rodzin naturalnych (rodziców, rodzeństwa, dziadków, osób bliskich dziecku) z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Do spotkań tych uczestnicy przygotowywani byli przez specjalistów (pedagoga, psychologa), koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub asystenta rodziny. W 2024 roku zorganizowano 56 takich spotkań, w czasie których rodziny naturalne mogły również skorzystać z porad specjalistów.

2. System pieczy zastępczej

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu z wyjątkiem sytuacji nagłych, interwencyjnych, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 58 ust.1 pkt 2 i 3 oraz art. 103 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje w ostateczności, po wyczerpaniu wszystkich gwarantowanych przepisami możliwości wsparcia rodziny naturalnej.

Piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

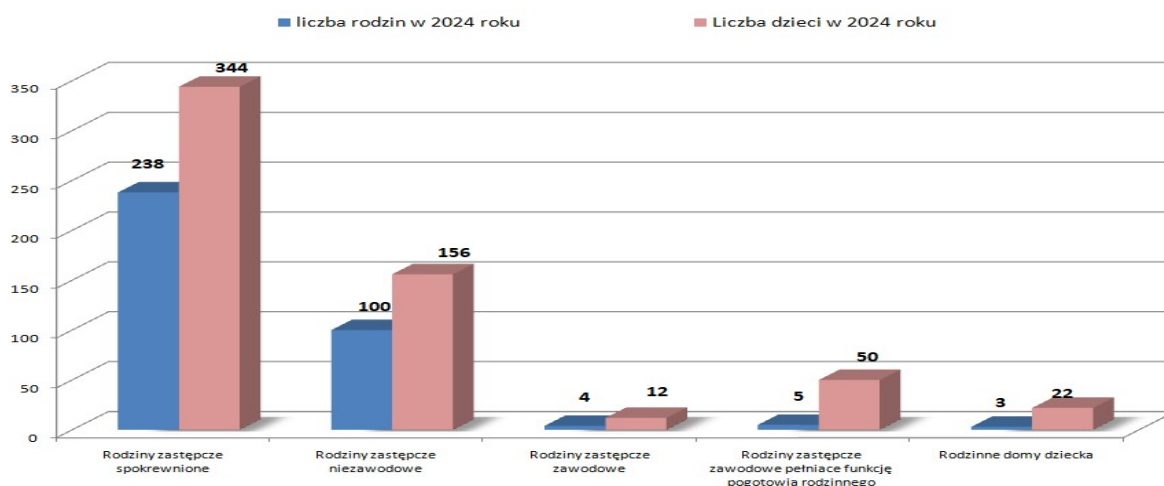
- 1) rodzinnej;
- 2) instytucjonalnej.

2.1. Rodzinna piecza zastępcza

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach jest jednym z podstawowych zadań własnych powiatu. W roku 2024 na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie 347 rodzin zastępczych¹⁷ w których przebywało 560 dzieci. Funkcjonowały również 3 rodzinne domy dziecka, w których przebywało 22 dzieci. Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione (238) w których wychowywało się 344 dzieci. Rodzin zastępczych niezawodowych było 100, a pod ich opieką pozostawało 156 dzieci. Ponadto w Mieście Lublin funkcjonowało 9 rodzin zastępczych zawodowych, przebywało w nich 60 dzieci, w tym 5 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (48 dzieci).

W 2024 roku utworzono 1 rodzinny dom dziecka, w którym zostało umieszczonych 5 dzieci. W ww. formach rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 68 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością

Wykres 9. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich przebywające w 2024 roku

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W funkcjonujących na terenie Miasta Lublin rodzinach zastępczych oraz rodzinnych domach dziecka w 2024 roku na mocy orzeczeń sądu umieszczono 87 dzieci.

W okresie sprawozdawczym z rodzin zastępczych odeszło łącznie 69 dzieci, w tym:

- 24 dzieci powróciło do rodzin naturalnych,
- 10 dzieci zostało przysposobionych,
- 5 dzieci umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 16 dzieci zostało umieszczonych w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej,
- 14 dzieci z innych powodów (zmiana miejsca zamieszkania - przeprowadzka poza Miasto Lublin, zmiana postanowienia Sądu na umieszczenie dziecka pod opieką, bez orzekania o ustanowieniu rodziny zastępczej).

Ponadto w roku 2024 rodziny zastępcze opuściło 45 pełnoletnich wychowanków.

¹⁷ Wykazano rzeczywistą liczbę rodzin – jedna pełniła jednocześnie funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej.

2.1.1. Świadczenia dla lubelskich rodzin zastępczych

Zgodnie ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2025 poz. 49 t.j.), oraz Obwieszczeniami Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2023 r., z dnia 18 kwietnia 2023 r. oraz Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 marca 2024 r., w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, oraz wysokości kwot określonych w umowach rodzinom zastępczym przysługują następujące świadczenia obligatoryjne:

- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej i rodzinie zastępczej zawodowej (1 361,00zł miesięcznie – do dnia 31 maja 2024 r., 1 517,00 zł miesięcznie – od dnia 1 czerwca 2024 r.),
- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej (899,00 zł miesięcznie – do dnia 31 maja 2024 r., 1002,00 zł miesięcznie od dnia 1 czerwca 2024 r.),
- dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności (274,00 zł miesięcznie do dnia 31 maja 2024 r., 306,00 zł miesięcznie od dnia 1 czerwca 2024 r.)
- dodatek na dziecko umieszczone na podstawie ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (274,00 zł miesięcznie do dnia 31 maja 2024 r., 306,00 zł miesięcznie od dnia czerwca 2024 r.),
- środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego dla rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej (w przypadku pobytu w rodzinie zastępczej powyżej 3 dzieci).

Rodziny zastępcze mogą otrzymać również następujące świadczenia fakultatywne: dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka – raz w roku, świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo, świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo, jak również świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (w przypadku rodzin zawodowych).

W sprawie tych świadczeń na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano łącznie 963 decyzje administracyjne, w tym:

- 228 decyzji dotyczących przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – świadczenia obligatoryjne,
- 480 decyzji zmieniających decyzje przyznające świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – świadczenia obligatoryjne,
- 113 decyzji uchylających decyzje przyznające świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- 1 decyzję odmowną dotyczącą świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej,
- 5 decyzji dotyczących świadczeń nienależnie pobranych,

- 22 decyzje przyznające środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego – świadczenie obligatoryjne (w przypadku pobytu w rodzinie powyżej 3 dzieci),
- 1 decyzję odmowną dotyczącą przyznania środków finansowych na utrzymanie domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego,
- 87 decyzji przyznających jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - świadczenia fakultatywne,
- 2 decyzje odmowne dotyczące jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – świadczenia fakultatywne,
- 2 decyzje przyznające świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu – świadczenie fakultatywne,
- 18 decyzji przyznających dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania – świadczenie fakultatywne,
- 4 decyzje przyznające świadczenie na inne niezbędne i nieprzewidziane wydatki związane z opieką i wychowaniem dziecka.

W 2024 roku wypłacono 6 537 świadczeń na dzieci przebywające w lubelskich rodzinach zastępczych na łączną kwotę 6 721 641,77 zł¹⁸, z tego:

- 5 813 103,08 zł na świadczenia dla dzieci podchodzących z terenu Miasta Lublin,
- 908 538,69 zł na świadczenia dla dzieci pochodzących z 30 innych powiatów, a przebywających w lubelskich rodzinach zastępczych. Wydatki na te świadczenia są refundowane przez powiaty pochodzenia dzieci. Zgodnie z ustawą, koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej ponosi powiat pochodzenia dziecka.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie wypłacał w okresie styczeń – grudzień 2024 r. świadczenia dla 367¹⁹ rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka zamieszkałych na terenie Miasta Lublin, na 551²⁰ dzieci, w tym:

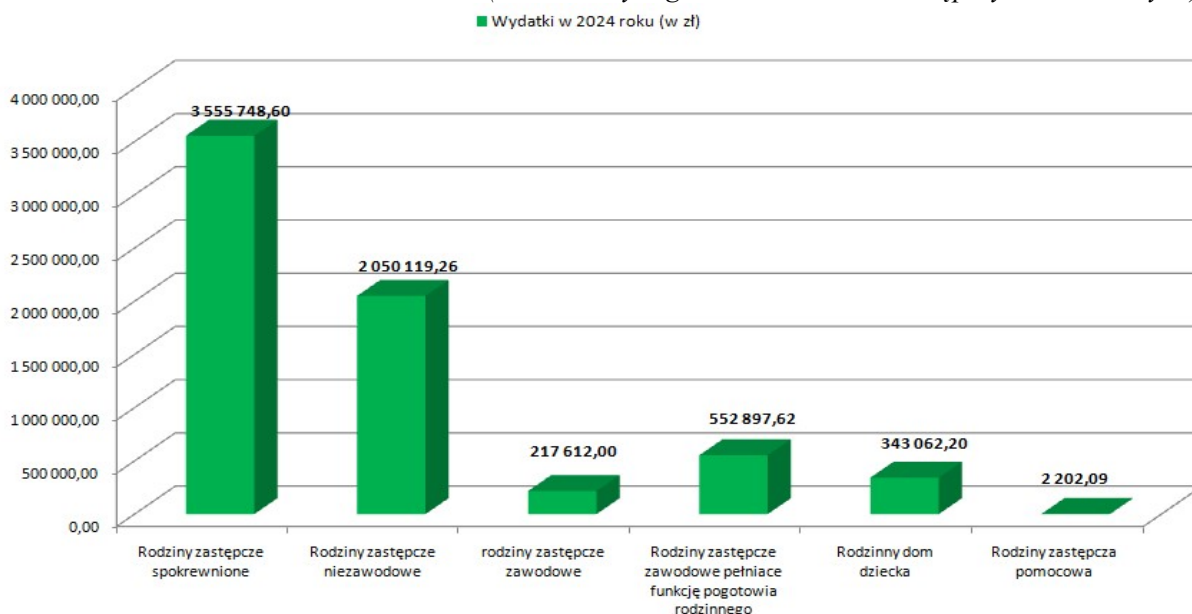
- dla 251 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 338 dzieci,
- dla 104 rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywało 142 dzieci,
- dla 9 rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywało 62 dzieci, w tym:
 - 5 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego w których przebywało 50 dzieci,
 - 4 rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywało 12 dzieci,
- dla 3 rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 22 dzieci.

¹⁸ Ujęto świadczenia wypłacone rodzinom zastępczym, bez wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych.

¹⁹ Wykazano rzeczywistą liczbę rodzin - trzy rodziny zastępcze spokrewnione mają wypłacane świadczenia z zadań własnych i zadań przejętych (na dzieci pochodzące z M. Lublin i dzieci pochodzące z innego powiatu).

²⁰ Wykazano rzeczywistą liczbę rodzin - trzy rodziny zastępcze spokrewnione mają wypłacane świadczenia z zadań własnych i zadań przejętych (na dzieci pochodzące z M. Lublin i dzieci pochodzące z innego powiatu).

Wykres 10. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2024 roku (w zł, bez wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych)

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W roku 2024 w 51 lubelskich rodzinach zastępczych, na podstawie porozumień z 30 powiatami, przebywało 71 dzieci z terenu innych powiatów.

Tabela 18. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2024 roku

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba rodzin zastępczych na terenie Miasta Lublin	Liczba dzieci z innych powiatów na terenie Miasta Lublin
1	Biłgorajski	1	1
2	Radzyński	1	1
3	Zamojski	1	1
4	Niżański	1	1
5	Łęczyński	4	5
6	Lubartowski	2	3
7	Puławski	4	4
8	Lubelski	11	15
9	Krośnieński	1	1
10	Kraśnicki	2	3
11	Białostocki	1	1
12	Pilski	1	3
13	Chełmski	2	2
14	Świdnicki	5	6
15	Parczewski	2	4
16	Zgorzelecki	*0	1
17	Działdowski	**0	1
18	Radomski	1	1
19	Rycki	1	4
20	Włodawski	1	1
21	Nyski	1	1
22	Opatowski	1	1
23	Kołobrzeski	1	1

24	Jasielski	1	1
25	Rybnicki	1	1
26	Miasto Stołeczne Warszawa	1	1
27	Stargardzki	1	2
28	Opolski	1	2
29	Ostrowiecki	**0	1
30	Wołomiński	1	1
	Razem:	51	71

(* rodzina ujęta w Powiecie Parczewskim; ** rodzina ujęta w Miasto Stołeczne Warszawa)

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Dzieci pochodzące z terenu Miasta Lublin mogą zostać umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu, podobnie jak rodziny zamieszkujące na terenie Lublina mogą zostać ustanowione rodzinami zastępczymi dla dzieci pochodzących z innych powiatów. Wynika to, m.in. z faktu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych mieszkających w innych powiatach, lub też z braku rodzin zastępczych gotowych na przyjęcie dzieci w ich miejscu zamieszkania. Informacje dotyczące lubelskich dzieci umieszczonych na podstawie porozumień w rodzinnej pieczy zastępczej w innych powiatach znajdują się na str. 83 niniejszego opracowania.

Zgodnie z 191 ust. 5 cyt. ustawy powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dzieci rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, zawiera z powiatem, o którym mowa w ust. 1 - 4 porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 oraz kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Z uwagi na powyższe w 2024 r. podpisano z 13 powiatami łącznie 20 porozumień i aneksów do już zawartych porozumień (w tym: 16 porozumień i 4 aneksy).

Rodziny pomocowe

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, są wspierane przez rodziny pomocowe. Pomoc ta ma charakter tymczasowy, a podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta między starostą a rodziną pomocową.

Rodziną pomocową może zostać:

- rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka;
- małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49, t.j.) „Rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka mają prawo do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy”. Zgodnie z art. 73 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka piecza zastępcza nad dzieckiem może zostać powierzona rodzinie pomocowej. Piecza zastępcza może zostać powierzona rodzinie pomocowej, w szczególności w okresie: czasowego niesprawowania

opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu”.

W 2024 roku 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego przebywała na zaplanowanym urlopie. Z uwagi na powyższe wypłacono wynagrodzenia w kwocie 1 037,30 zł dla 2 rodzin, z którymi podpisano 2 umowy o pełnienie funkcji rodziny pomocowej na czas niesprawowania opieki nad dziećmi umieszczonymi w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego. W okresie sprawozdawczym opieką rodzin pomocowych zostało objętych 3 dzieci, na które wypłacono 6 świadczeń na kwotę 2 202,09 zł.

Osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich

Zgodnie z art. 57 ust. 1a ustawy, w przypadku gdy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej przebywa więcej niż 3 dzieci, na wniosek rodziny zastępczej, zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W okresie styczeń – grudzień 2024 r. zawarto 17 umów (7 umów podpisanych w grudniu 2023 roku z okresem obowiązywania od 1 stycznia 2024 roku i 10 umów podpisanych w 2024 r.), z 12 osobami o świadczenie usług polegających na pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w zawodowych rodzinach zastępczych, w których na dzień podpisania umowy przebywało powyżej 3 dzieci. Stawka za godzinę usług wynosiła: 27,70 zł (kwota obowiązująca w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r.), 28,10 zł (kwota obowiązująca w okresie od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.). Wymiar godzinowy usług w ciągu roku ulegał zmianie z uwagi na sytuację rodziny (zwiększone potrzeby) i wynosił, nie więcej niż: 40 godzin miesięcznie dla 6 rodzin, w tym: 4 zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, 1 rodziny zastępczej zawodowej, 1 rodzinnego domu dziecka, 60 godzin miesięcznie dla 3 rodzin, w tym: 2 zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i 1 rodziny zastępczej niezawodowej, 80 godzin miesięcznie dla 2 rodzin pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, 1 rodziny zastępczej niezawodowej oraz 1 rodzinnego domu dziecka, 120 godzin dla 1 rodzinnego domu dziecka. Z tej formy pomocy w 2024 r. skorzystało 11 rodzin zastępczych. W 2024 roku wydatki na realizację tego zadania wyniosły 235 475,12 zł.

Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych

W Mieście Lublin w 2024 roku funkcjonowało 9 rodzin zastępczych zawodowych, (w tym: 5 pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, 4 rodziny zastępcze zawodowe) oraz 3 rodzinne domy dziecka. Na podstawie zawartej umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz rodzinnego domu dziecka, rodzinie przysługuje miesięczne wynagrodzenie.

Od dnia 1 lutego 2023 r. zgodnie z art. 85 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje miesięcznie wynagrodzenie nie niższe niż 4 100,00 zł. Rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje miesięczne wynagrodzenie nie niższe niż 124% kwoty, o której mowa w ust. 1.

Na podstawie powyższej zmiany w cyt. ustawie oraz zgodnie z zawartymi umowami i aneksami do umów, od dnia 1 lutego 2023 r. wynagrodzenia dla 6 rodzin zastępczych

zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego wypłacono w kwocie podstawy 5 084,00 zł miesięcznie, dla 4 rodzin zastępczych zawodowych oraz 1 rodzinnego domu dziecka wypłacono wynagrodzenia w kwocie podstawy 4 100,00 zł miesięcznie.

Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, zgodnie z art. 85 ust. 5, otrzymują dodatek w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia, w kwocie 1 016,80 zł miesięcznie, jeżeli w rodzinie zastępczej przebywa w okresie dłuższym niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż troje dzieci lub co najmniej jedno dziecko, o którym mowa w art. 81 ustawy (dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności).

Od dnia 1 czerwca 2024 r. na podstawie pkt 2 Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2024 r., w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz wysokości kwot określonych w umowach, kwoty określone w umowach, o których mowa w art. 54 ust. 3 pkt 9 i 12a, art. 62 ust. 2 pkt 7, 11 i 14 oraz w art. 75 ust. 2 pkt 6 ustawy – podlegają waloryzacji o nie mniej niż 11,4%. Wobec powyższego zgodnie z zawartymi aneksami do umów, wynagrodzenia 5 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego wypłacono w kwocie podstawy 5 663,58 zł miesięcznie oraz dodatek w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia, tj. 1 132,72 zł miesięcznie, dla 4 rodzin zastępczych zawodowych oraz 3 rodzinnych domów dziecka (od dnia 1 lipca 2024 r. zawarto umowę z 1 nowym rodzinnym domem dziecka), wypłacono wynagrodzenie w kwocie po 4 567,40 zł podstawy miesięcznie.

W roku 2024 wynagrodzenia wszystkich 9 rodzin zastępczych zawodowych oraz 3 rodzinnych domów dziecka, zgodnie z zawartymi umowami wyniosły łącznie 871 498,90 zł, (w tym dofinansowanie z Funduszu Pracy – 147 270,00 zł), z tego:

- dla rodzin zastępczych zawodowych – 245 787,86 zł (w tym dofinansowanie z Funduszu Pracy - 46 320,00 zł) - (4 rodziny),
- dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego – 466 713,42 zł, (w tym dofinansowanie z Funduszu Pracy - 72 000,00 zł) - (5 rodzin),
- dla rodzinnego domu dziecka – 158 997,62 zł, (w tym dofinansowanie z Funduszu Pracy - 28 950,00 zł) - (3 rodziny).

Realizacja rządowego programu „Dofinansowanie do wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024 – 2027”.

Od dnia 1 lipca 2024 r. zgodnie z zawartymi 12 umowami z 9 rodzinami zastępczymi zawodowymi i 3 rodzinami prowadzącymi rodzinny dom dziecka, w sprawie przyznania dofinansowania do wynagrodzenia w związku z uchwaleniem rządowego programu „Dofinansowanie do wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024 – 2027”, stanowiącego załącznik do Uchwały nr 61 rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. (M. P. z 2024 r. poz. 507), wypłacono dofinansowanie do wynagrodzeń dla łącznie 12 rodzin, w kwocie po 1 000,00 zł brutto miesięcznie.

Za okres od miesiąca lipca 2024 r. do miesiąca grudnia 2024 r., na realizację powyższego zadania wypłacono środki finansowe na dofinansowania do wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka łączną kwotę 85 840,80 zł (72 świadczenia).

2.1.2. Pozostałe formy wsparcia rodzin zastępczych i działania na rzecz rozwoju systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin.

W ramach działań na rzecz rodzin zastępczych i rozwoju systemu pieczy zastępczej, Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej realizował wiele innych zadań, które zaprezentowano niniejszym podrozdziale.

Projekt „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”

W 2024 roku kontynuowano realizację Projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. W dniu 27 sierpnia 2020 r. została podpisana umowa Nr 1123 w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020 – Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnych, PI 9iv: Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym, pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Miastem Lublin.

W ramach projektu objęto wsparciem 310 rodzin zastępczych (w tym 226 rodzin zastępczych spokrewnionych, 73 rodziny zastępcze niezawodowe i 11 rodzin zastępczych zawodowych) w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19.

W ramach projektu przekazano łącznie:

- 93 sztuk sprzętu komputerowego dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Umowy w sprawie użyczenia sprzętu komputerowego z rodzinami zastępczymi zostały zawarte do dnia 30 września 2025 r,
- 8 290 maseczek, 42 400 rękawiczek, 843 litrów środków dezynfekcyjnych, wyposażono 7 miejsc kwarantanny/izolacji.

W roku 2024 na skutek zmiany zarządzenia opiekuńczego lub zmiany miejsca zamieszkania rodzin zastępczych poza Miasto Lublin, wypowiedziano 7 umów w sprawie użyczenia sprzętu komputerowego. 1 komputer został przekazany prowadzącemu rodzinny dom dziecka.

Wspieranie i poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą

Tematyka porad dotyczyła:

- w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej, adaptacji dziecka do nowej sytuacji, współpracy rodziny zastępczej z rodziną naturalną dziecka, sposobów skutecznego komunikowania się w rodzinie, przezwyciężania trudności szkolnych dziecka, poszerzania kompetencji wychowawczych;
- w ramach poradnictwa pedagogicznego: problemów wychowawczych wynikających z historii życia dziecka, kontaktów opiekunów zastępczych z rodziną naturalną dziecka, postaw rodziców zastępczych wobec problemów dziecka, metod wychowawczych stosowanych przez opiekunów zastępczych, kierowania rodzin zastępczych do lekarzy specjalistów, specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej, udzielania wskazówek o możliwości skierowania dzieci do placówek specjalistycznych i wsparcia dziennego.

Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

W 2022 roku pracownik Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej MOPR w Lublinie ukończył szkolenie dla trenerów PRIDE: Rodzinna Piecza Zastępcza oraz PRIDE: Adopcja. Przeszkolenie pracownika umożliwiło efektywne szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe w ramach zasobów kadrowych Ośrodka. W 2023 r. ww. pracownik ukończył szkolenie dla trenerów PRIDE: Rodzinna Zastępcza Zawodowa. Dzięki powyższemu, w ramach pracy Ośrodka można szkolić kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe. Planowane jest również skierowanie na szkolenie dla trenerów kolejnego pracownika Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej. Wszystkie te działania mają na celu przeszkolenie jak największej liczby kandydatów na rodziny zastępcze.

W 2024 roku pracownicy MOPR w Lublinie przeprowadzili szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej pt. „PRIDE: Rodzinna Piecza Zastępcza”. W szkoleniu tym brało udział 12 osób (9 rodzin). W październiku 2024 r. rozpoczęło się kolejne szkolenie dla kandydatów prowadzone przez pracowników Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. W szkoleniu tym bierze udział 13 osób (9 rodzin). Szkolenie obejmuje 65 godzin dydaktycznych, w tym 7 godzin konsultacji indywidualnych i 10 godzin praktyk.

Ponadto pracownicy MOPR w Lublinie w 2024 roku przeprowadzili 2 szkolenia dla kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową i zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego (1 rodzina). Szkolenia te obejmują odpowiednio 15 i 10 godzin dydaktycznych.

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w systemie rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 129 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka. Przeprowadzono 831 ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazano na piśmie 831 opinii o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej do właściwych sądów. Ocen tych dokonano w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikacji planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb oraz oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena dotyczyła 411 dzieci. W przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat oceny dokonywano nie rzadziej niż co 3 miesiące. Sytuacja dzieci starszych podlegała ocenie nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W ocenie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej mogli uczestniczyć ich opiekunowie zastępczy, a także rodzice naturalni, jeżeli nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. O terminach posiedzeń zespołu oceniającego zawiadamiano rodziców biologicznych, opiekunów zastępczych dzieci, których sytuację oceniano oraz pracowników Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie. W procesie oceny brali udział psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych, w przypadku kiedy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora, asystent rodziny w przypadku gdy rodzina naturalna była objęta asystenturą, pracownik socjalny pracujący z rodziną biologiczną dzieci, pracownik Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym, w przypadku dzieci zbliżających się do osiągnięcia

pełnoletności oraz pracownik Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie, w przypadku dzieci zgłoszonych do przysposobienia.

Dokonywanie ocen funkcjonowania rodzin zastępczych w kontekście jakości sprawowanej przez nie opieki

Działając na podstawie art. 132 ustawy, dokonano oceny 107 rodzin zastępczych w odniesieniu do predyspozycji posiadanych przez opiekunów oraz jakości opieki sprawowanej nad powierzonymi im dziećmi. Oceny dokonywano w składzie: psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny w sytuacji, gdy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora.

Działania diagnostyczno-konsultacyjne w celu pozyskiwania, szkolenia i kwalifikowania osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Psycholodzy zatrudnieni w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej przeprowadzili badania psychologiczne 108 osób będących kandydatami na rodziny zastępcze lub istniejącymi rodzinami zastępczymi. W 2024 r. wydano 69 opinii dotyczących motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym opinie sporządzone o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej. W celach diagnostycznych zakupiono Testy Kompetencji Rodzicielskich (zeszyty testowe oraz arkusze wyników), które przeznaczone są do pomiaru kompetencji rodzicielskich kandydatów i opiekunów zastępczych oraz Kwestionariusze do Oceny Kandydatów na Rodziców Adopcyjnych, Opiekunów Prawnych Mediatorów CUIDA (arkusze wyników, arkusze odpowiedzi oraz arkusze z instrukcją). Testy Kompetencji Rodzicielskich pozwalają na zidentyfikowanie mocnych i słabych stron kandydatów oraz istniejących rodzin zastępczych oraz wychwycenie ewentualnych błędów popełnianych przez nich w procesie wychowania dzieci. Testy stosowane wspólnie z kwestionariuszem CUIDA pozwalają uzyskać pełniejszy obraz predyspozycji do rodzicielstwa zastępczego. Kwestionariusz CUIDA pozwala na ocenę zmiennych osobowościowych, stylów wychowania i zdolności danej osoby do zapewnienia odpowiedniej opieki dziecku biologicznemu, adoptowanemu, w rodzinie zastępczej, w placówce opiekuńczej, a także osobie starszej czy niepełnosprawnej. Kwestionariusz CUIDA oraz Testy Kompetencji Rodzicielskich zostały sfinansowane ze środków Miasta Lublin.

W 2024 roku Komisja ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka²¹ odbyła 78 posiedzeń.

Wynikiem prac Komisji było:

1. sporządzenie 60 protokołów dotyczących spełniania przez kandydatów wymogów, o których mowa w art. 42 ust. 1-2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (17 rodzin nie spełniało warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o których mowa w art. 42 ust. 1-2 ustawy),

²¹ Działająca na podstawie Zarządzenia nr 196/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dn. 31.12.2015 r., ze zmianami w sprawie powołania Komisji ds. kwalifikowania do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz ustalenia wzorów dokumentów obowiązujących w postępowaniu dotyczącym kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

2. sporządzenie 10 wstępnych akceptacji kandydatów (rodzin) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka (10 rodzin, spełniało warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej),
3. wydanie 8 zaświadczeń kwalifikacyjnych dla 8 rodzin/kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

Sporządzanie diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W roku 2024 psychologowie i pedagodzy sporządzili łącznie 55 diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. W tym celu korzystano z licencji programu komputerowego KomKod moduł KORP – Karty Oceny Rozwoju Psychoruchowego – wystandaryzowane narzędzie diagnostyczne, przeznaczone do wstępnej oceny rozwoju dziecka, które są wykorzystywane do diagnoz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz KOZE – Karty Oceny Zachowania i Emocji.

Przekazywanie do właściwych sądów wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania sytuacji prawnej (zgodnie z art. 47 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W roku 2024 przekazano łącznie 29 wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej celem uregulowania ich sytuacji prawnej.

Sporządzanie pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w 2023 roku Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej sporządził łącznie 42 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 48 dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w rodzinach zastępczych. W związku z brakiem realizacji przez część rodziców zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, przygotowano 18 wniosków do komorników o egzekucję świadczeń alimentacyjnych na rzecz 23 dzieci.

Działalność informacyjna, upowszechnianie wiedzy i promowanie ruchu rodzicielstwa zastępczego

W okresie sprawozdawczym do siedziby działu zgłosiły się 23 rodziny zamierzające podjąć starania o ustanowienie ich rodzinami zastępczymi, z którymi przeprowadzono 30 spotkań informacyjnych na temat warunków, jakie muszą spełniać kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie prowadzi regularne kampanie promujące rodzicielstwo zastępcze. W pojazdach MPK umieszczano plakaty promujące rodzicielstwo zastępcze. Odbývają się także cyklicznie audycje telewizyjne z udziałem pracowników MOPR w Lublinie. Pracownicy MOPR w Lublinie brali udział w programach TVP3 Lublin (Poranek Między Wisłą a Bugiem, Panorama Lubelska oraz Strefa Otwarta), które dotyczyły poszukiwania kandydatów na rodziny zastępcze. Ponadto prowadzono działania informacyjne (np. w parafialnych kościołach na terenie Miasta Lublin) oraz poradnictwo. W miarę możliwości tworzone są oferty świadczeń fakultatywnych dla istniejących i nowo powstających rodzin zastępczych. Akcje promocyjne mają na celu

pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych.

W dniu 4 czerwca 2024 r. odbył się piknik organizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie z okazji obchodzonego w dniu 30 maja Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. W wydarzeniu wzięła udział Pani Anna Augustyniak Zastępca Prezydenta Miasta Lublin ds. Społecznych oraz przedstawiciele władz samorządowych, dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych i ich wychowankowie, rodziny zastępcze z dziećmi, przedstawiciele policji, a także mieszkańcy Miasta Lublin.

Celem pikniku była promocja rodzicielstwa zastępczego. Rodziny zastępcze odmieniają świat dzieci pozbawionych opieki rodziców biologicznych. Dają im poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa, możliwość dzielenia się codziennymi smutkami i radościami, ale przede wszystkim tworzą dla nich ciepły i bezpieczny, rodzinny dom.

W ramach promocji rodzicielstwa zastępczego na terenie Miasta Lublin rozwieszono plakaty informacyjne na temat poszukiwania kandydatów na rodziców zastępczych oraz poszukiwania osób chętnych do pełnienia funkcji rodzin wspierających, rozdawano ulotki oraz broszury na temat rodzicielstwa zastępczego oraz ulotki na temat rodzin wspierających i broszury na temat asystentury rodziny. Zakupiono również nagrody, które zostały przekazane dzieciom uczestniczącym w zabawach i konkursach podczas Festynu zorganizowanego z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Łączna kwota wydatku, która została poniesiona na organizację Dnia Rodzicielstwa Zastępczego wyniosła 1 051,93 zł.

Informacje na temat dzieci z uregulowaną sytuacją prawną

Do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie przekazano informację na temat 26 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W informacjach tych uwzględniono opinię dotyczącą charakteru więzi łączącej dziecko z aktualnym opiekunem.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej

W roku 2024 pracownicy socjalni Sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych prowadzili systematyczną pracę socjalną z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady środowiskowe z rodzinami zastępczymi, które ubiegały się o świadczenia z ustawy o pomocy społecznej oraz z kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni pracowali z 187 rodzinami zastępczymi, w których umieszczonych było 332 dzieci (w tym pełnoletni wychowankowie, pozostający w rodzinie zastępczej). Odbyli 760 wizyt w środowisku. Uczestniczyli w 361 spotkaniach, w czasie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 62 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych (na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 361 informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 62 informacje o rodzinach zastępczych).

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowano i przesłano do właściwych sądów 287 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci. Pracownicy socjalni uczestniczyli również w posiedzeniach komisji ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin, oraz za pobyt dzieci z terenu Miasta Lublin w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

Zgodnie z art. 193 ust. 1 cyt. ustawy, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości przyznanych świadczeń i dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81.

W okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. wydano łącznie 89 decyzji administracyjnych odstępujących od ustalania opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej. Szczegółowe warunki wydawania decyzji o odstąpieniu od ustalania tej opłaty zawarte są w uchwale nr 1194/XL/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 26 maja 2022 r., w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub zakładzie rehabilitacji leczniczej.

W celu realizacji zadania sporządzono 185 zawiadomień o wszczęciu postępowania o ustalenie opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka. Z uwagi na konieczność ustalenia adresu zamieszkania rodziców dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej prowadzony był systematyczny kontakt z rodzinami zastępczymi, stała weryfikacja w dostępnych systemach informatycznych, jak również wystąpiono z wnioskami do Krajowego Rejestru Karnego i Urzędu Stanu Cywilnego.

2.1.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2024 r. w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej zatrudnionych było 10 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz kierownik Sekcji. Wydatki na ich wynagrodzenia wyniosły 892 927,18 zł.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali ze 170 rodzinami zastępczymi, w których umieszczonych było 238 dzieci oraz 3 rodzinnymi domami dziecka, w których umieszczonych było 22 dzieci. Odbyli 1590 wizyt środowisku.

Uczestniczyli w 470 spotkaniach, w trakcie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 45 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych. Na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 470 informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 45 informacji o rodzinach zastępczych. Koordynatorzy sporządzali przy współpracy z rodziną zastępczą oraz asystentem rodziny (w przypadku gdy rodzice dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej byli objęci pomocą asystenta rodziny) plany pomocy dziecku oraz jego modyfikacje podczas dokonywanej oceny sytuacji dziecka. Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przygotowali i przesłali do właściwych sądów 315 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci.

Zgodnie z art. 77 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koordynator rodzinnej pieczy zastępczej jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i poprzez samokształcenie. W roku 2024 szkoleniami objęto 10 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

2.1.4. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach

Zgodnie z art. 191 cyt. ustawy, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi

wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w innym powiecie. Podstawę zwrotu wydatków stanowi porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie oraz kosztów objęcia rodziny zastępczej opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Miasto Lublin w skali całego 2024 roku poniosło wydatki związane z refundacją wypłaconych świadczeń dla 101 dzieci, które przebywały w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie innych powiatów – w 73 rodzinach zastępczych (na mocy porozumień zawartych z 28 powiatami). W 2024 roku wydatki na ten cel wynosiły 2 057 316,90 zł²².

W powyższej kwocie zawierają się wydatki w wysokości: 1 852 611,69 zł – świadczenia w ramach systemu pieczy zastępczej – na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych, osób zatrudnionych do pomocy i osób prowadzących rodzinny dom dziecka; 204 705,21 zł – wydatki na pokrycie kosztów koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (środki finansowe przekazane dla 20 powiatów).

Tabela 19. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2024 roku

lp.	Powiat	Liczba rodzin na terenie innych powiatów	Liczba dzieci lubelskich na terenie innych powiatów	Oplata gminy (w zł)	Oplata powiatu (w zł)	Wydatki (w zł) (koszt utrzymania dzieci lubelskich na terenie innych powiatów)
1	Miasto Biała Podlaska	1	1	28 005,55	28 005,64	56 011,19
2	Biłgorajski	2	2	3 185,70	29 462,96	32 648,66
3	Miasto Chełm	1	1	11 190,70	11 190,74	22 381,44
4	Chełmski	2	4	5 011,03	19 192,96	24 203,99
5	Częstochowski	1	1	6 630,23	6 630,26	13 260,49
6	Głogowski	1	1	0,00	408,14	408,14
7	Miasto Gdańsk	1	1	8 712,00	8 712,00	17 424,00
8	Hrubieszowski	1	1	0,00	14 390,00	14 390,00
	zwrot			0,00	-1 517,00	-1 517,00
9	Janowski	3	4	46 770,48	71 887,88	118 658,36
10	Jasielski	1	1	7 982,10	18 625,01	26 607,11
11	Kraśnicki	6	11	118 326,04	156 439,44	274 765,48
	zwrot			-971,18	-971,19	-1 942,37
12	Miasto Kielce	1	1	0,03	0,03	0,06
13	Miasto Kalisz	1	1	2 197,92	2 197,92	4 395,84
14	Kołobrzski	1	1	8 712,00	8 712,00	17 424,00
15	Kościański	1	1	0,00	64 480,52	64 480,52
16	Leski	1	2	18 711,98	56 134,90	74 846,88
17	Lubartowski	4	4	23 635,19	47 795,93	71 431,12
18	Lubelski	22	32	215 650,49	332 666,24	548 316,73
19	Łęczyński	7	10	53 911,49	101 554,89	155 466,38
20	Opolski	2	6	55 481,87	75 408,68	130 890,55
21	Parczewski	1	1	0,00	20 936,00	20 936,00
22	Puławski	2	2	15 806,22	21 909,34	37 715,56

²² W tym wydatki na wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzinne domy dziecka, rodziny pomocowe oraz osoby zatrudnione do pomocy przy sprawozdaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich oraz koszty koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

23	Staszowski	1	1	6 164,11	6 164,12	12 328,23
24	Świdnicki	3	4	64 013,97	64 014,03	128 028,00
25	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie	2	3	7 039,00	27 646,77	34 685,77
26	Wielicki	1	1	0,00	108 785,60	108 785,60
27	Wołomiński	2	2	7 131,84	25 730,33	32 862,17
28	Zamojski	1	1	0,00	17 424,00	17 424,00
Razem:		73	101	713 298,76	1 344 018,14	2 057 316,90

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wśród dzieci, za które Miasto Lublin ponosiło odpłatność w 2024 roku było 1 dziecko cudzoziemskie, które przebywało w niezawodowej rodzinie zastępczej na terenie powiatu lubartowskiego, wysokość wydatków stanowiła kwota 17 424,00 zł (12 świadczeń) Środki na ten cel pochodziły z budżetu państwa.

2.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Zgodnie z art. 93 ustawy, instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówkę opiekuńczo-wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego należy do zadań samorządu województwa.

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Miasta Lublin jest sprawowana w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej.²³

Zgodnie z art. 101 ustawy, placówka opiekuńczo-wychowawcza może być prowadzona, jako placówka opiekuńczo-wychowawcza typu:

- socjalizacyjnego;
- interwencyjnego²⁴;
- specjalistyczno-terapeutycznego²⁵;
- rodzinnego²⁶.

²³ Art. 93 ust. 4 ustawy: „Placówka opiekuńczo-wychowawcza:

1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
3) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.”

Wszystkie typy placówek opiekuńczo - wychowawczych wykonują powyższe zadania, ponadto placówki typu interwencyjnego, specjalistyczno – terapeutycznego, rodzinnego realizują dodatkowe zadania opisane w dalszej części przypisu.

²⁴ Art.103. „Zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki”

²⁵ Art. 105. „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności:

1) legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;
2) wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii;
3) wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych.”

²⁶ Art. 102. „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego:

1) wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się;

Placówka opiekuńczo–wychowawcza może łączyć zadania placówek typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno–terapeutycznego.

2.2.1. Placówki opiekuńczo–wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Do dnia 30 czerwca 2024 roku w Lublinie funkcjonowało 20 placówek opiekuńczo–wychowawczych. Od 1 lipca 2024 roku funkcjonowało 18 placówek.

Były to:

- 3 placówki socjalizacyjne,
- 2 placówki rodzinne²⁷,
- 12 placówek łączących funkcję placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej,
- 1 placówka interwencyjna.

Miasto Lublin według stanu na dzień 31.12.2024 r. prowadziło 15 placówek (1 socjalizacyjną, 1 interwencyjną, 1 rodzinną, 12 łączących funkcję socjalizacyjną i interwencyjną). Na podstawie umowy zlecającej podmiotom pozarządowym ich prowadzenie, działały 3 placówki: 2 placówki socjalizacyjne (Dom Młodzieży SOS nr 1 i Dom Młodzieży SOS nr 2) i 1 placówka typu rodzinnego (Rodzinny Dom im. św. Dominika). Z dniem 30 czerwca 2024 roku zakończyły działalność 2 placówki typu rodzinnego: Dom im. Matki Weroniki, Rodzinny Dom im. Serca Jezusa).

Umowy zlecające prowadzenie placówek opiekuńczo–wychowawczych zawarte są na okres od dnia 1 kwietnia 2023 roku do 31 marca 2028 roku.

Placówki opiekuńczo–wychowawcze dysponowały łącznie 240 miejscami do 30 czerwca i 228 miejscami od 1 lipca 2024 roku.. W ciągu 2024 roku umieszczonych było w nich 314 dzieci, (w tym 264 dzieci w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin), z których 59 pochodziło spoza Lublina.

Comiesięcznie przekazywano do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie informacje o liczbie wolnych miejsc w poszczególnych placówkach opiekuńczo–wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

W 2024 roku wysokość dofinansowania funkcjonowania placówek opiekuńczo–wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin wyniosła 1 988 019,98 zł (w tym, 944 977,46 zł dofinansowanie wydatków na utrzymanie 23 dzieci pochodzących z innych powiatów).

Wypłata dodatków motywacyjnych dla pracowników placówek opiekuńczo–wychowawczych

W dniu 19 czerwca 2024 roku Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 63 (M. P. z 2024 r. poz. 504) w sprawie rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024 – 2027”. Program jest realizowany od dnia 1 lipca 2024 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. Celem Programu jest dofinansowanie wynagrodzeń pracowników wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zatrudnionych na podstawie stosunku pracy m.in. przez podmioty wykonujące zadania publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego.

W okresie od lipca do grudnia 2024 roku z tego tytułu dofinansowano wynagrodzenia 33 pracowników placówek opiekuńczo–wychowawczych, zatrudnionych na

2) umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu;

3) współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny.”

²⁷ Do dnia 30 czerwca 2024 roku 4 placówki rodzinne.

podstawie umowy o pracę w 3 placówkach opiekuńczo-wychowawczych, realizujących zadanie publiczne na zlecenie Miasta Lublin, w łącznej wysokości 154 650,57 zł.

Tabela 20. Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2024 roku

Placówki opiekuńczo – wychowawcze			Prowadzone przez Miasto Lublin				Działające na zlecenie Miasta Lublin		
			Liczba miejsc 31.12.2024		Liczba dzieci korzystających w 2024 roku		Liczba miejsc 31.12. 20224r.	Liczba korzystających dzieci w 2024 roku	
			ogółem	w tym interwencyjnych	ogółem	w tym dzieci spoza Lublina		ogółem	w tym dzieci spoza Lublina
opiekuńczo –wychowawcze	socjalizacyjne	Dom dla Dzieci „Przyłądek”	14		19				
		Dom Młodzieży SOS nr 1					14	15	12
		Dom Młodzieży SOS nr 2					14	15	7
	rodzinne	Rodzinny Dom Dziecka	8		9				
		Dom im. Matki Weroniki					0	6	0
		Rodzinny Dom im. Serca Jezusa					0	6	4
		Rodzinny Dom im. św. Dominika					8	8	0
	socjalizacyjne i interwencyjne	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza - Rodzinka I	156	35	205	28			
		Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza - Rodzinka II							
		Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza - Rodzinka III							
		Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza - Rodzinka IV							
		Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza - Rodzinka V							
		Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza - Rodzinka VI							
		Dom Rodzinny Nr 1							
		Dom Rodzinny Nr 2							
		Dom Rodzinny Nr 3							
		Dom Rodzinny Nr 4							
		Dom Dziecka im. Janusza Korczaka nr 1							
		Dom Dziecka im Janusza Korczaka nr 2							
	interwencyjna	Interwencyjna Placówka opieki nad dzieckiem	14	14	31	8			
	Razem placówki opiekuńczo - wychowawcze		192	49	264	36	36	50	23

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W sprawie przyjęcia do placówki opiekuńczo-wychowawczej (typu socjalizacyjnego lub rodzinnego) funkcjonującej na terenie Lublina dziecka pochodzącego z terenu innego powiatu oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na utrzymanie dziecka w placówce zawierane są porozumienia między Miastem Lublin a właściwym powiatem. Łączna kwota zobowiązań powiatów na rzecz Miasta Lublin za 2024 rok wynikająca z realizacji porozumień wyniosła 2 381 496,24 zł.

Zobowiązania powiatów na rzecz Miasta Lublin z tytułu wydatków na utrzymanie dzieci z nich pochodzących, a przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

realizujących zadania interwencyjne funkcjonujących w Lublinie w 2024 roku wyniosły 297 350,43 zł.²⁸

W ciągu całego 2024 roku w 16 placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie przebywało 59 dzieci pochodzących z 24 powiatów, w tym 6 dzieci cudzoziemskich (5 dzieci pochodzenia ukraińskiego²⁹, które znalazły się na terytorium Polski z powodu działań wojennych w Ukrainie i 1 dziecko pochodzenia uzbeckiego, które również przybyło do Polski po wybuchu wojny na Ukrainie). Na utrzymanie 1 dziecka pochodzenia uzbeckiego wydatkowano kwotę 85 548,30 zł, a na utrzymanie 5 dzieci pochodzenia ukraińskiego wydatkowano kwotę 162 430,41 zł. Środki na utrzymanie dzieci cudzoziemskich w placówkach opiekuńczo-wychowawczych pochodziły z budżetu państwa.

Tabela 21. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w 2024 roku

lp.	powiat	placówki prowadzone przez Miasto Lublin															placówki dz.na zlecenie Miasta					Łącznie
		Pl.O-W Rodz. I	Pl.O-W Rodz. II	Pl.O-W Rodz. III	Pl.O-W Rodz. IV	Pl.O-W Rodz. V	Pl.O-W Rodz. VI	Dom Rodz. Nr 1	Dom Rodz. Nr 2	Dom Rodz. Nr 3	Dom Rodz. Nr 4	Dom Dziecka im Janusza a Korczaka nr 1	Dom Dziecka im Janusza a Korczaka nr 2	Rodzinny Dom Dziecka	Dom dla Dzieci "Przylądek"	Interwencyjna Placówka a Opieki nad Dzieckiem	Dom im. Matki Weroniki	Rodzinny Dom im. św. Serca Jezusa	Rodzinny Dom im. św. Dominika	Dom Młodzieży SOS nr 1	Dom Młodzieży SOS nr 2	
1	lubelski	1																		1		5
2	Biała Podlaska															3					2	2
3	biłgorajski																		1	1		2
4	chełmski																					0
5	ciechanowski																				1	1
6	grodziski																				1	1
7	grójcki																			1	1	2
8	hrubieszowski																			1	1	2
9	Katowice																			1		1
10	lipski	1																				1
11	lubartowski				1							1				1				1		4
12	lukowski																			1		1
13	Mysłów																					0
14	nowosolski																			3		3
15	olkuski															2						2
16	opoczynski																			1		1
17	parczewski																	3				3
18	radzyński							3														3
19	rycki								1	1				1								3
20	Rzeszów															1						1
21	Szczecin																					0
22	świdnicki	2	1	1	1	1	1					3								1		11
23	Toruń															1						1
24	włodawski																	1				1
25	Ukraina	1			2	3		1														7
26	Uzbekistan																					1
Razem		5	1	3	5	1	1	4	2	1	3	1	1	0	0	8	0	4	0	12	7	59
		36															23					

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego brali udział w 52 ocenach sytuacji dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz uczestniczyli w 329 posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, typu socjalizacyjnego i interwencyjnego, funkcjonujących w Lublinie.

Dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci pochodzących z Lublina przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 38 ust. 2) nakłada na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie obowiązek dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci, które ponad rok przebywają w pieczy zastępczej. W 2024 roku pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego przygotowali łącznie 28 pozwów, które Dyrektor Miejskiego Ośrodka

²⁸ W tym za listopad 2023 i grudzień 2023 roku łącznie 18 546,62 zł (płatność w styczniu i lutym 2024r.), bez uwzględnienia miesiąca grudnia 2024 r. ze względu na płatność zobowiązań w miesiącu styczniu 2025 r.

²⁹ 2 dzieci w tabeli jest wykazanych 2 razy, ze względu na zmianę typu placówki (interwencja-socjalizacja) oraz przeniesienia pomiędzy placówkami

Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł do Sądu, o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów.

Realizacja Programu 800+

W związku z wejściem w życie w dniu 1 stycznia 2022 roku zmian do ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powiaty zajmowały się obsługą dodatków do 31 maja 2022 roku. Od czerwca 2022 roku realizacją Programu zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W 2024 roku realizacja programu przez pracowników Sekcji ograniczyła się do wydawania na wniosek dyrektora zaświadczeń o dzieciach uprawnionych do otrzymania świadczenia. Pracownicy Sekcji wydali łącznie 62 zaświadczenia potwierdzające uprawnienia do świadczenia na dzieci przebywające w lubelskich placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Realizacja Świadczenia „Dobry start”

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, świadczenie dobry start (300 zł) przysługuje raz w roku w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 20 roku życia; lub przez dziecko lub osobę uczącą się 24 roku życia w przypadku osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Od 2021 roku przyznawaniem i wypłatą świadczeń w ramach programu zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W 2024 roku realizacja programu przez pracowników Sekcji ograniczyła się do wydawania na wniosek dyrektora zaświadczeń o osobach uprawnionych do otrzymania świadczenia. Pracownicy Sekcji wydali łącznie 20 zaświadczeń potwierdzających uprawnienia do świadczenia Dobry start na dzieci i osoby przebywające w lubelskich placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego

Ze względu na małą liczbę placówek opiekuńczo-wychowawczych typu specjalistyczno-terapeutycznego na terenie Polski i wiążące się z tym trudności w umieszczaniu w tego typu placówkach dzieci z niepełnosprawnościami, wymagających specjalistycznej opieki, od 2024 roku Miasto Lublin zintensyfikowało działania w kierunku uruchomienia tego typu placówki opiekuńczo-wychowawczej. Przygotowano lokal z przeznaczeniem na ten cel, projekty dokumentów placówki – statut i regulamin, zabezpieczono środki finansowe w budżecie Miasta, jak również wystąpiono z wnioskiem do Rzecznika Praw Dziecka o opinię o zasadności utworzenia placówki typu specjalistyczno-terapeutycznego, ze względu na szczególne potrzeby lokalne. Po uzyskaniu opinii zostanie złożony wniosek do Wojewody o wydanie zezwolenia na jej prowadzenie.

2.2.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej

Średnie miesięczne³⁰ wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

³⁰ Zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2012 roku określeniem zawartym w art. 196 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego,

Na podstawie informacji złożonych przez dyrektorów i głównych księgowych poszczególnych placówek, wyliczona została w 2024 roku wysokość średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Przygotowane zostało zarządzenie nr 105/3/2024 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 21 marca 2024 roku, zgodnie z którym średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w 2024 roku wynosiły:

- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka nr 1 – 7 578,91 zł;
- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka nr 2 – 8 068,70 zł;
- Interwencyjna Placówka Opieki nad Dzieckiem – 10 213,59 zł;
- Dom dla Dzieci „Przylądek” – 7 943,89 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka I – 5 951,73 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka II – 5 946,50 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka III – 6 286,54 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka IV – 6 765,54 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka V – 6 024,42 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka VI – 6 296,24 zł;
- Dom Rodzinny Nr 1 – 8 285,55 zł;
- Dom Rodzinny Nr 2 – 7 212,48 zł;
- Dom Rodzinny Nr 3 – 7 140,29 zł;
- Dom Rodzinny Nr 4 – 8 451,10 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka – 4 796,40 zł;
- Dom im. Matki Weroniki – 3 920,44 zł;
- Rodzinny Dom im. Serca Jezusa – 3 877,37 zł;
- Rodzinny Dom im. św. Dominika – 3 874,52 zł;
- Dom Młodzieży SOS nr 1 – 6 339,71 zł;
- Dom Młodzieży SOS nr 2 – 6 194,63 zł.

Zarządzenie ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego z dnia 25 marca 2024 roku pod poz. 1847 rozesłano do placówek w Lublinie i do powiatów, z terenu których dzieci przebywały w placówkach na terenie Miasta Lublin.

Kwota odpowiadająca średnim miesięcznym wydatkom przeznaczonym na utrzymanie dziecka w placówce jest podstawą wzajemnych rozliczeń finansowych między powiatem pochodzenia dziecka i powiatem, na terenie którego dziecko przebywa w placówce, a także stanowi podstawę ustalania opłaty za pobyt dziecka w placówce, ponoszonej przez rodziców.

Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za pobyt w placówce opiekuńczo-wychowawczej dziecka opłatę ponoszą, w wysokości średnich miesięcznych wydatków na utrzymanie dziecka w tej placówce, rodzice dziecka. Opłatę w drodze decyzji administracyjnej ustala Starosta Powiatu, z terenu którego dziecko pochodzi.

bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego.

W stosunku do rodziców zobowiązanych do opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej Prezydent Miasta Lublin, na ich wniosek lub z urzędu, może odstąpić od ustalenia opłaty. Szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty, określała uchwała nr 1194/XL/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub zakładzie rehabilitacji leczniczej.

W zakończonych przez pracowników Sekcji w 2024 roku sprawach dotyczących opłaty rodziców za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej wydano łącznie 63 decyzje, na mocy których odstąpiono od ustalenia rodzicom opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej od dnia umieszczenia do zakończenia pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W 2024 roku kontynuowano postępowanie windykacyjne w ramach procedury postępowania w zakresie windykacji należności budżetowych MOPR w Lublinie w stosunku do jednego rodzica, któremu w 2022 roku wydano decyzję naliczającą odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

2.2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach

W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka pochodzącego z Lublina w placówce na terenie Miasta Lublin, podejmowane są działania zmierzające do umieszczenia go w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej funkcjonującej na terenie innego powiatu. W okresie sprawozdawczym w placówkach na terenie 12 powiatów przebywało 34 dzieci pochodzących z Lublina, w tym 12 dzieci w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych w Dębnie, Ignatkach-Osiedle, Jarosławiu i Rzeszowie.

Zasady dotyczące pobytu dzieci pochodzących z Miasta Lublin, a umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych zlokalizowanych na terenie innych powiatów oraz wydatków na ich utrzymanie określone są w drodze porozumień zawieranych między powiatami lub samorządami województw a Miastem Lublin.

Tabela 22. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza Lublinem w 2024 roku

Lp.	Powiat	Placówka	Liczba dzieci		Wydatki Miasta Lublin przeznaczone na utrzymanie dzieci
			w 2024 roku	w dniu 31.12. 2024 r.	Kwota wydatków w zł
1.	Białostocki (woj. podlaskie)	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Ignatkach-Osiedle	4	3	784 086,70
2.	Biłgorajski	Wioska Dziecięca SOS w Biłgoraju Rodziny SOS VI,VII	2	2	121 400,00
3.	Krasnostawski	Placówka Rodzinna im. s. Longiny Trudzińskiej w Tuligłowach	1	1	71 661,33
4.	Kraśnicki	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Rodzina SOS I w Kraśniku	1	0	6 006,88
		Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Rodzina SOS IX w Kraśniku	1	1	51 000,00
		Rodzinny Dom Dziecka w Kraśniku	3	3	156 428,37

5.	Myśliborski – woj. Zachodniopomorskie	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie	1	1	151 579,42
6.	Opatowski	Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego w Opatowie	1	1	120 068,00
		Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego „Mój dom” w Opatowie	1*	0	872,53
7.-	Jarosławski woj. Podkarpackie	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Jarosławiu	4	4	476 389,44
8.	Rzeszów woj. Podkarpackie	Regionalna Placówka Opiekuńczo- Terapeutyczna „Tęczowy Domek”	3	3	387 221,58
9.	Siedlce	Wioska Dziecięca SOS w Siedlcach Rodzina 14	5	4	285 700,00
		Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa w Siedlcach			
		Dom Dziecka "Dom pod Dębami"	5	4	416 634,41
10.	Zamość	Dom Dziecka w Zamościu	1	1	82 735,35
11.	Kielce	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom dla Dzieci”	1	1	67 763,30
12.	Puławy	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3	1 ³¹	1	95 507,74
	12 powiatów	17 placówek	34	30	3 275 055,05

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Zobowiązania Miasta Lublin w 2024 roku z tytułu pobytu dzieci z Lublina w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych funkcjonujących poza Lublinem wyniosły łącznie 3 275 055,05 zł.³²

3. Usamodzielnienia

Zgodnie z art. 140 ust. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, przyznaje się pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie.

Ponadto udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia.

Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2024 r. znajdowało się łącznie 522 usamodzielnianych wychowanków, z czego:

- 319 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej³³,
- 203 wychowanków z 61 placówek³⁴

³¹ 1 dziecko przebywało w ciągu 2024 roku w 2 placówkach

³² Zobowiązanie wobec Miasta Kielce uwzględnia należność za 2023 rok (od dnia 21 listopada 2023 roku).

³³ Uwzględniono wychowanków zarówno pochodzących, osiedlających się, jak i zamieszkujących w Mieście Lublin.

³⁴ W tym wychowankowie z placówek opiekuńczo- wychowawczych oraz wychowankowie z placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (tj. zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, młodzieżowego ośrodka socjoterapii zapewniającego całodobową opiekę i młodzieżowego ośrodka wychowawczego).

Spośród 522 osób, w stosunku do których wszczęto proces usamodzielnienia, na dzień 31 grudnia 2024 r.:

- 203 osoby pozostają w pieczy zastępczej (148 osób w rodzinach zastępczych i 55 osób w placówkach),
- 319 osób opuściło rodzinę zastępczą lub placówkę (171 wychowanków z rodzin zastępczych, 148 wychowanków z placówek).

W 2024 roku proces usamodzielnienia rozpoczęły łącznie 64 osoby (tzn. osobom tym został wskazany opiekun usamodzielnienia), z tego:

- 36 wychowanków rodzin zastępczych,
- 28 wychowanków placówek.

Wychowankowie wspólnie z opiekunem usamodzielnienia opracowali 68 indywidualnych programów usamodzielnienia (28 z placówek, 40 z rodzin zastępczych).

W 2024 roku 86 osób po osiągnięciu pełnoletności opuściło rodziny zastępcze lub placówki (47 wychowanków opuściło rodziny zastępcze oraz 39 wychowanków opuściło placówki).

Spośród 319 usamodzielniających się wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, większość pochodzi ze spokrewnionych rodzin zastępczych (220 osób). Z rodzin zastępczych niezawodowych pochodzi 91 osób, 5 osób z zawodowych rodzin zastępczych, a 3 osoby z rodzinnego domu dziecka.

Spośród, 203 będących w procesie usamodzielnienia wychowanków z 61 placówek, najwięcej osób – 168, to wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego (z 37 placówek, w tym 17 w Lublinie). Kolejną grupą są wychowankowie opuszczający młodzieżowe ośrodki wychowawcze. W 2024 roku usamodzielniali się wychowankowie z 19 młodzieżowych ośrodków wychowawczych (29 osób). Pozostali wychowankowie rekrutowali się z 5 zakładów poprawczych (6 osób).

W 2024 roku 458 osób posiadało zatwierdzone indywidualne programy usamodzielnienia (283 osoby to wychowankowie rodzin zastępczych, 175 osób to wychowankowie placówek). Liczba indywidualnych programów usamodzielnienia zrealizowanych pozytywnie (osoby skorzystały ze wszystkich przysługujących form pomocy oraz dokonały oceny końcowej procesu usamodzielnienia) – 44 (29 z rodzin zastępczych, 15 z placówek).

Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu

W 2024 roku 158 osobom usamodzielnianym (49,53% ogółu usamodzielnianych, którzy opuścili rodziny zastępcze lub placówki) przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach pomocy w usamodzielnieniu, z tego:

- 96 osobom z rodzin zastępczych (56,15% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze),
- 62 osobom z placówek (41,89% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili placówki).

Łącznie wydatki na świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków tj. pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie w formie rzeczowej i usamodzielnienie, wyniosły w 2024 roku 1 055 792,00 zł.

Od 1 lutego 2023 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która zlikwidowała kryterium dochodowe uprawniające osoby

usamodzielniane do otrzymywania pomocy (czyli osoby opuszczające pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności)³⁵.

W 2024 r. wychowankowie rodzin zastępczych i placówek złożyli 342 wnioski, z tego 240 o udzielenie pomocy finansowej. Pozostałe wnioski dotyczyły pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (w tym w mieszkaniach treningowych). Wydano łącznie 486 decyzji w tym, 173 decyzje dotyczące mieszkań treningowych, 218 decyzji przyznających świadczenie, 66 zmieniających decyzję w części dotyczącej wysokości pomocy na kontynuowanie nauki, 15 uchylających pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, 4 uznające wypłaconą pomoc pieniężną na kontynuowanie za świadczenie nienależnie pobrane, 6 zawieszających prawo do świadczeń, 4 żądające zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.

Tabela 23. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2024 r.

Rodzaj świadczenia (pieniężnego)	Osoby usamodzielniane					
	z rodzinnej pieczy zastępczej			z placówek		
	Liczba		Kwota	Liczba		Kwota
	świadczeń wypłaconych	osób		świadczeń wypłaconych	osób	
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	28	28	188 215,00	15	15	131 308,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				2	2	11 022,00
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	552	61	393 942,41	283	31	194 695,59
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				28	4	14 671,70
Pomoc na zagospodarowanie	38	38	86 683,00	27	27	60 948,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				4	4	11 022,00
Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	X	0	X	X	0	X
Pomoc w uzyskaniu warunków mieszkaniowych	X	25	X	X	25	X
Łącznie			668 840,41	Łącznie		386 951,59
Łącznie wydatki na usamodzielnienia: 1 055 792,00 zł						

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Mieszkania treningowe dla usamodzielnianych wychowanków

Bardzo ważną formą wsparcia w usamodzielnianiu wychowanków są mieszkania treningowe³⁶.

Mieszkanie treningowe jest formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub

³⁵Do dnia 31 stycznia 2023 roku pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie przyznawana była osobie usamodzielnianej, której dochód miesięczny nie przekraczał kwoty 1 200 zł. Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zniósła kryterium dochodowe.

³⁶Omówione szerzej w rozdziale „V. Mieszkania treningowe” str. nr 91.

wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. W mieszkaniu treningowym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia.

Miasto Lublin w roku 2024 dysponowało 7 mieszkaniami treningowymi dla usamodzielnianych wychowanków (25 miejsc).

W ciągu całego 2024 r. z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu treningowym skorzystały 32 osoby (21 z placówek, 11 z rodzin zastępczych). Wydatki poniesione w 2024 roku na prowadzenie mieszkań treningowych wyniosły 153 062,04 zł.

VI. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA

Działania podejmowane przez pracowników Działu ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia mają na celu udzielenie wsparcia osobom wymagającym pomocy w zaspokajaniu ich niezbędnych potrzeb przy wykorzystaniu zasobów instytucjonalnych tj. ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej czy też mieszkań treningowych. Dział sprawuje również nadzór merytoryczny nad wskazanymi jednostkami.

W zakresie zadań realizowanych przez Dział w szczególności wpisane jest kierowanie, umieszczanie i ustalanie opłat za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowanie i ustalanie opłat za pobyt i usługi świadczone w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych oraz realizacja umów zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie domu pomocy społecznej i ośrodków wsparcia. Ponadto Dział współpracuje z innymi komórkami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz innymi instytucjami zajmującymi się pomocą i wsparciem rodziny oraz organizacjami pozarządowymi.

W roku 2024 w Dziale ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia wydanych zostało 7 162 decyzje administracyjne.

Zadaniem Działu było również przygotowywanie projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin oraz uchwał Rady Miasta Lublin, jak również opiniowanie projektów uchwał Rady Miasta Lublin i projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin nadzorowanych jednostek.

1. System funkcjonujących w Mieście Lublin domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia

W 2024 roku na terenie Miasta funkcjonowało 7 domów pomocy społecznej i 53 ośrodki wsparcia (w tym m.in. środowiskowe domy samopomocy, schroniska dla osób bezdomnych, ośrodki wsparcia dla seniorów). W okresie sprawozdawczym pomoc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia otrzymało łącznie 4 128 osób.

Tabela 24. Liczba osób korzystających w 2024 roku z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin.

wyszczególnienie	jednostki organizacyjne o zasięgu lokalnym						jednostki organizacyjne o zasięgu ponadgminnym						ogółem – liczba jednostek	ogółem – liczba miejsc	ogółem – liczba osób
	podmiot prowadzący – gmina			inny podmiot prowadzący			podmiot prowadzący – powiat			inny podmiot prowadzący					
	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób			
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0	0	0	0	0	6	573	694	1	26	36	7	599	730
OŚRODKI WSPARCIA, w tym:	33	1 011	1 469	7	248	1 045	4	193	275	9	338	609	53	1 790	3 398
środowiskowe domy samopomocy	0	0	0	0	0	0	2	163	215	6	283	327	8	446	542
kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0	2	30	60	2	30	251	4	60	311
dzienne domy pomocy	6	420	509	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	420	509
kluby samopomocy dla seniorów	22	400	724	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	400	724
domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	25	31	1	25	31
schroniska dla bezdomnych	0	0	0	3	89	112	0	0	0	0	0	0	3	89	112
schroniska dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi	0	0	0	1	24	39	0	0	0	0	0	0	1	24	39
inne ośrodki wsparcia (w tym 3 OW dla seniorów, 3 OW dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, 1 OW dla bezdomnych i 1 jadłodajnia)	5	191	236	3	135	894	0	0	0	0	0	0	8	326	1 130
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA RAZEM:	33	1 011	1 469	7	248	1 045	10	766	969	10	364	645	60	2 389	4 128
Placówki dla bezdomnych (nie będące ośrodkami wsparcia)	0	0	0	5	124	X	0	0	0	0	0	0	5	124	X
noclegownie	0	0	0	1	25	209	0	0	0	0	0	0	1	25	209
ogrzewalnie	0	0	0	4	99	279	0	0	0	0	0	0	4	99	279

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Na terenie Miasta Lublin funkcjonuje także 5 placówek dla osób bezdomnych (1 noclegownia oraz 4 ogrzewalnie), które dysponują łącznie 124 miejscami. W 2024 roku z tych placówek skorzystało łącznie 488 osób.

2. Domy pomocy społecznej

2.1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Na terenie Miasta Lublin funkcjonuje 7 domów pomocy społecznej. Łączna liczba miejsc w lubelskich DPS wynosi 599, z których w 2024 roku skorzystało 730 osób.

Tabela 25. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2024 roku

Kategoria informacji	DPS im. Matki Teresy z Kalkuty	DPS Kalina	DPS im. Wiktorii Michelisowej	DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie	DPS Betania	Dom Pomocy Społecznej z im. św. Jana Pawła II	Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko-Chełmskiej
Liczba miejsc statutowych stan na dzień 31.12.2024 r.	117	124	40	100	135	57	26
Liczba mieszkańców w ciągu całego okresu sprawozdawczego	142	151	53	115	164	69	36

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wśród domów pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie naszego Miasta, pięć z nich przeznaczonych jest dla osób w podeszłym wieku oraz dla osób przewlekle somatycznie chorych, są to:

- DPS przy ul. Kalinowszczyzna 84,
- DPS przy ul. Archidiakońskiej 7,
- DPS przy Al. Kraśnickiej 223,
- DPS przy ul. Ametystowej 22,
- PDPS przy ul. Dolińskiego 1.

Jeden Dom, usytuowany przy ul. Kosmonautów 78, jest przeznaczony dla osób niepełnosprawnych fizycznie. Ponadto jeden Dom, mieszczący się przy ul. Głowackiego 26, jest przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych, natomiast jego filia funkcjonująca przy ul. Mierniczej 10 jest przeznaczona dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w lubelskich domach pomocy społecznej w roku 2024 wynosił **7 204,42 zł**.

Koszty utrzymania w poszczególnych domach pomocy społecznej przedstawiały się następująco:

1. Dom Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty przy ul. Głowackiego 26 – **7 814,71 zł**;
2. Dom Pomocy Społecznej „Kalina” przy ul. Kalinowszczyzna 84 – **7 282,75 zł**;
3. Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej przy ul. Archidiakońskiej 7 – **7 241,00 zł**;

4. Dom Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie przy ul. Kosmonautów 78 – **7 390,50 zł**;
5. Dom Pomocy Społecznej „Betania” przy al. Kraśnickiej 223 – **6 457,64 zł**;
6. Dom Pomocy Społecznej przy ul. Ametystowej 22 – **7 460,46 zł**;
7. Prawosławny Dom Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko – Chełmskiej przy ul. Dolińskiego 1 – **6 783,85 zł**.

Na dzień 31 grudnia 2024 roku na umieszczenie w tych placówkach oczekiwało łącznie **287** osób, w tym:

- w DPS im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie – 41 osób,
- w DPS „Kalina” w Lublinie – 113 osób,
- w DPS im. Wiktorii Michelisowej w Lublinie – 3 osoby,
- w DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Lublinie – 21 osób,
- w DPS „Betania” w Lublinie – 50 osób,
- w DPS im. Św. Jana Pawła II – 38 osób,
- w Prawosławnym DPS Diecezji Lubelsko - Chełmskiej – 21 osób.

Niezależnie od typu Domu, zakres usług jaki jest świadczony na rzecz mieszkańców ma na celu zabezpieczenie ich potrzeb bytowych poprzez zapewnienie miejsca zamieszkania, wyżywienia, niezbędnej odzieży i obuwia oraz utrzymania czystości. W zakresie usług opiekuńczych udzielana jest pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, pomoc w pielęgnacji oraz w załatwianiu spraw osobistych, którą świadczą pielęgniarki, opiekunowie, pokojowe, psychologzy, lekarze pierwszego kontaktu i inni specjaliści, w tym psychiatrzy. W ramach usług wspomagających mieszkańcy mają możliwość uczestnictwa w terapii zajęciowej rozwijającej ich zainteresowania, umożliwiającej aktywizację społeczną i psychiczną oraz podnoszącej ich sprawność. Ponadto każdy Dom dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i jest pozbawiony barier architektonicznych.

Sekcja ds. domów pomocy społecznej w ramach pracy Działu realizuje zadania określone ustawą o pomocy społecznej w szczególności w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w środowisku. W ramach powyższego zadania pracownicy Sekcji przygotowywali projekty decyzji administracyjnych kierujących, decyzji umieszczających oraz decyzji ustalających odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej. W przypadku braku wolnych miejsc dla mieszkańców naszego miasta w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Lublina, podejmowano działania mające na celu zabezpieczenie potrzeb osób wymagających całodobowej opieki poprzez wskazanie DPS-u odpowiedniego typu zlokalizowanego najbliżej miejsca zamieszkania osoby, posiadającego wolne miejsca. W tym zakresie pracownicy Sekcji ds. domów pomocy społecznej współpracowali z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, w tym z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie na terenie innych powiatów. Przez pracowników Sekcji ds. domów pomocy społecznej systematycznie prowadzona jest lista osób oczekujących na umieszczenie w lubelskich domach pomocy społecznej. Pracownicy realizowali także procedury mające na celu przeniesienie mieszkańców DPS deklarujących wolę zamieszkania w innym domu pomocy społecznej.

Ponadto pracownicy Sekcji prowadzili postępowania administracyjne mające na celu ustalenie osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej oraz ustalenie wysokości opłat jakie mają ponosić z tytułu umieszczenia członków ich rodziny w DPS. W związku z tym zawierane były umowy cywilnoprawne z osobami zobowiązanymi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie, jak również były wydawane decyzje administracyjne ustalające odpłatność osób zobowiązanych.

W ramach bieżących działań prowadzono również korespondencję z kierownictwem domów pomocy społecznej, osobami zainteresowanymi, jak również urzędami i innymi instytucjami pomocy społecznej, współpracowano z pracownikami socjalnymi Filii MOPR oraz domów pomocy społecznej. Osobom ubiegającym się o skierowanie do domów pomocy społecznej i ich rodzinom udzielano niezbędnych informacji w zakresie procedury postępowania do uzyskania pomocy w takiej formie.

2.2. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do domów pomocy społecznej w innych powiatach

Koszt pobytu mieszkańców Miasta Lublin w **domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów** za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2024 r. wyniósł 21 686 679,64 zł. W okresie sprawozdawczym w domach pomocy społecznej poza miastem Lublin przebywało 484 osób. Średnia liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej zlokalizowanych poza miastem Lublin wyniosła 404,54. Średni miesięczny koszt dofinansowania pobytu ponoszony przez Miasto Lublin wyniósł 4 467,37 zł. Na dzień 31 grudnia 2024 r. w domach pomocy społecznej poza Miastem Lublin przebywało 419 osób - mieszkańców Gminy Lublin. Dochody z tytułu odpłatności od osób zobowiązanych za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2024 r. wyniosły 536 065,00 zł.

W przypadku osób spoza Lublina umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie naszego miasta oraz osób skierowanych z Miasta Lublin do domów pomocy społecznej poza Lublinem, pracownicy Sekcji prowadzili uzgodnienia z właściwymi gminami w sprawie ponoszenia kosztów związanych z pobytem tych osób.

W związku z opłatami związanymi z pobytem osób w domach pomocy społecznej poza Miastem Lublin pracownicy Sekcji prowadzili bieżącą współpracę z Działem ds. finansowo-księgowych w zakresie przedkładania not obciążeniowych za pobyt mieszkańców Miasta w DPS na terenie innych powiatów, przedkładania informacji dotyczących zaangażowania niezbędnych środków finansowych na kierowanie osób poza Lublin. Ponadto w ramach pracy Sekcji rozliczane były środki przeznaczone na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców Miasta Lublin w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów.

2.3. Kluby Seniora przy Domach Pomocy Społecznej

W ramach trwałości projektu „LUBInclusiON – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020, w 6 Domach Pomocy Społecznej w dalszym ciągu funkcjonują Kluby Seniora. Funkcjonowanie Klubów Seniora dotowane jest ze środków z budżetu Miasta Lublin.

Liczba miejsc w poszczególnych Klubach w Domach Pomocy Społecznej wynosi:

- DPS „Betania” – 10,

- DPS im. Św. Jana Pawła II – 15,
- DPS im. W. Michelisowej – 10,
- DPS im. Matki Teresy z Kalkuty – 10,
- DPS „Kalina” – 10,
- DPS ONF – 18.

Łącznie we wszystkich Klubach Seniora prowadzonych przez Domy są dostępne 73 miejsca, z których w 2024 roku skorzystało 67 osób.

Dom Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie przy ul. Kosmonautów 78 prowadzi w dalszym ciągu wypożyczalnię sprzętu pielęgnacyjnego i wspomagającego. Wypożyczalnia przeznaczona jest w szczególności dla mieszkańców Miasta Lublin w podeszłym wieku. Seniorzy mają możliwość nieodpłatnego wypożyczenia na swoje potrzeby łóżek rehabilitacyjnych elektrycznych w ilości 15 sztuk, krzesełek kąpielowych w ilości 5 sztuk oraz balkoników ułatwiających poruszanie się osobom starszym w ilości 10 sztuk.

Finansowanie funkcjonowania wypożyczalni pochodzi ze środków z budżetu Miasta Lublin.

3. Ośrodki wsparcia

3.1. Ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia. Działania w tym zakresie podejmowane są przez Sekcję ośrodków wsparcia w Dziale ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia.

W 2024 roku na terenie miasta Lublin funkcjonowały 53 ośrodki wsparcia o łącznej liczbie miejsc 1790. W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych przez te ośrodki skorzystało 3 398 osób, w tym 1 744 osoby skorzystały z pomocy w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 654 osoby z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne w ramach zadań zleconych.

Ponadto, oprócz działających na terenie Lublina ośrodków wsparcia przeznaczonych dla osób pozostających w kryzysie bezdomności czyli schronisk, działa również 5 placówek dla osób bezdomnych, tj. 4 ogrzewalnie i 1 całoroczna noclegownia, zapewniających łącznie 124 miejsca, z których skorzystało łącznie 488 osób.

Środowiskowe domy samopomocy i kluby samopomocy

Osoby dotknięte zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym mogą otrzymać wsparcie w środowiskowym domu samopomocy (ŚDS) lub klubie samopomocy (Klub).

Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Ze względu na kategorię osób, dla których środowiskowe domy samopomocy są przeznaczone, dzielą się na typy:

- typ A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych,

- typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych,
- typ D – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Tabela 26. Wykaz Środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z podziałem na organ prowadzący, liczbę miejsc oraz typ a także Klubów samopomocy

Lp.	Organ prowadzący	Środowiskowy Dom Samopomocy	Liczba miejsc	Typ środowiskowego domu samopomocy
1	Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności	ŚDS „Roztocze”, ul. Wallenroda 2A, 20-607 Lublin	90	Typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną
2	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”	ŚDS „Misericordia”, ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin	75	Typ A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych
		Klub "Misericordia" ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin	15	
3	Lubelskie Stowarzyszenie Zdrowia Psychicznego	ŚDS „Serce”, ul. Gospodarcza 32, 20-213 Lublin	20	Typ A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych
4	Lubelskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie	ŚDS „Mefazja”, ul. Towarowa 19, 20-205 Lublin Filia „Memory” Al. Raclawickie 22 20-037 Lublin	33	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych
5	Fundacja Nieprzetartego Szlaku	ŚDS „Akademia Artystyczna”, ul. Wyścigowa 31, 20-425 Lublin	20	Typ mieszany B i C – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych
6	Stowarzyszenie Przyjaciół Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1	ŚDS „Absolwent”, Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin	45	Typ mieszany B i D – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi
		Klub "Absolwent", Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin	15	
7	Miasto Lublin	ŚDS „Kalina”, ul. Kalinowszczyzna 84, 20-201 Lublin	43	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych
ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 1, ul. Zbożowa 22A, 20-827 Lublin		45	Typ mieszany B i D – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi	
ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 2, ul. Nałkowskich 78, 20-470 Lublin		60	Typ A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych	
ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 3, ul. Lwowska 28, 20-128 Lublin		15	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych	
Klub przy ŚDS "Mozaika" – Klub "Galeria", ul. Zbożowa 22A 20-827 Lublin		15		
Klub przy ŚDS "Mozaika" – Klub "Przystań", ul. Nałkowskich 78, 20-470 Lublin		15		

Źródło: opracowanie własne MOPR w Lublinie

Osoba posiadająca zaburzenia psychiczne może korzystać ze wsparcia środowiskowego domu samopomocy funkcjonującego na terenie miasta Lublin na podstawie wydanej przez pracowników Sekcji ds. ośrodków wsparcia MOPR w Lublinie decyzji administracyjnej kierującej ją do właściwego typu ośrodka stosownie do posiadanego rozpoznania zaburzeń psychicznych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa uczestnicy nie ponoszą odpłatności za usługi świadczone przez te placówki. Nie ma również wymogu posiadania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w odniesieniu do uczestników środowiskowych domów samopomocy. Warunkiem przyjęcia osoby do wybranego ŚDS jest posiadanie właściwej dla danego typu Domu diagnozy lekarza neurologa lub psychiatry w zakresie posiadanych zaburzeń psychicznych a także wskazanie w zaświadczeniu lekarza rodzinnego informacji o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych fizycznie.

Usługi oferowane w środowiskowym domu samopomocy obejmują w szczególności:

1. trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym: trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening kulinarny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi;
2. trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym: kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury;
3. trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej;
4. trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym: rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych;
5. poradnictwo psychologiczne;
6. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych;
7. pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia;
8. niezbędną opiekę, w szczególności dla uczestników ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi;
9. terapię ruchową, w tym: zajęcia sportowe, turystykę i rekreację.

W 12 placówkach dla osób z zaburzeniami psychicznymi (8 środowiskowych domach samopomocy – oferujących 446 miejsc oraz 4 klubach samopomocy oferujących 60 miejsc) na terenie miasta Lublina w 2024 r. wsparcie otrzymały łącznie 853 osoby.

W lubelskich środowiskowych domach samopomocy uzyskały wsparcie 542 osoby, w tym w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin 215 osób, a w prowadzonych przez inny podmiot 327 osób.

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, kluby samopomocy działające przy ŚDS są ośrodkami wspierającymi osoby z zaburzeniami psychicznymi w ich funkcjonowaniu w środowisku rodzinnym i społecznym. W ww. placówkach udzielane są takie rodzaje pomocy jak np.: wsparcie w nawiązywaniu i podtrzymywaniu kontaktów

społecznych, działania nakierowane na pogłębianie zainteresowań, motywowanie do podejmowania leczenia, nauka radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych i społecznych. Osoby korzystające z klubów samopomocy nie muszą być kierowane do ośrodka decyzją administracyjną i posiadać orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, a korzystanie z ich z usług jest nieodpłatne.

W Mieście Lublin funkcjonują 4 kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi dysponujące łącznie 60 miejscami. W okresie sprawozdawczym z tej formy wsparcia skorzystało 311 osób, w tym w 2 ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin – 60 osób (Klub „Galeria” i „Przystań” przy Środowiskowym Domu Samopomocy „Mozaika”) oraz w 2 ośrodkach prowadzonych przez organizacje pozarządowe – 251 osób (kluby działające przy ŚDS „Misericordia” i ŚDS „Absolwent”).

Dzienne Ośrodki Wsparcia i Kluby seniora

Najliczniejszą pod względem liczebności grupą korzystającą z ośrodków wsparcia były osoby w podeszłym wieku. Na terenie Miasta Lublin w 2024 roku funkcjonowało 6 dziennych ośrodków wsparcia (dziennych domów pomocy), 22 kluby seniora oraz 1 świetlica. Z ich oferty skorzystało łącznie 1 329 seniorów.

Dzienne ośrodki wsparcia (Centrum Usług Socjalnych, 3 Centra Dziennego Pobytu dla Seniorów, Dzienny Dom Senior+ oraz Środowiskowe Centrum Seniorów) oraz kluby seniora prowadzone są przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie i rozlokowane są w różnych dzielnicach naszego miasta. Natomiast zadanie prowadzenia świetlicy dla seniorów zostało zlecone podmiotowi niepublicznemu – organem prowadzącym jest Lubelski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża. Świetlica, która posiada 10 miejsc dla osób starszych funkcjonuje przy ul. Bursaki 17 w Lublinie. Z oferty tej placówki skorzystało 96 lubelskich seniorów.

Podstawowym założeniem systemu wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych w Lublinie jest umożliwienie im jak najpełniejszego i najdłuższego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i sąsiedzkim w miejscu zamieszkania. Instytucjonalne, całodobowe formy opieki są ostatnią formą pomocy, która powinna być stosowana tylko w przypadku niemożności rozwiązywania problemów innymi sposobami. Jednocześnie działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie zmierzają do tego, aby system wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych na terenie miasta Lublin był na tyle zróżnicowany, by zapewniał ofertę dostosowaną do stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i bytowej każdej osoby wymagającej wsparcia.

W ramach dziennych ośrodków wsparcia dedykowanych starszym mieszkańcom w 2024 r. w Lublinie funkcjonowały następujące placówki:

1. Centrum Usług Socjalnych przy ul. Lwowskiej 28,
2. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 2 przy ul. Gospodarczej 7,
3. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 3 przy ul. Niecałej 16,
4. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 4 przy ul. Pozytywistów 16,
5. Dzienny Dom „Senior+”, ul. Jana Pawła II 11,
6. Środowiskowe Centrum Seniorów przy ul. Józefa Śliwińskiego 5.

Uczestnicy dziennych domów pomocy mają możliwość skorzystania z bogatej oferty zajęć dedykowanych osobom w wieku senioralnym tj. z profilowanych zajęć ze specjalistami: muzykoterapeutą, plastykiem, psychologiem. Dodatkowo organizowane są zajęcia wspomagające sprawności umysłowe – grupowe i indywidualne takie jak treningi

pamięci, zajęcia kulinarne, literackie, językowe rękodzielnicze, jak również zajęcia komputerowe. Uczestnicy mają możliwość skorzystania z obiadu, zajęć z rehabilitantem i opieki pielęgniarstwa. Głównym zadaniem tych placówek jest jak najdłuższe utrzymanie sprawności fizycznej i aktywności społecznej osób starszych w ich środowisku zamieszkania. Natomiast lubelscy seniorzy, których stan zdrowia uniemożliwia aktywny udział w zajęciach tych ośrodków oraz uniemożliwia samodzielne przygotowywanie posiłków mogą skorzystać ze wsparcia tych placówek w ramach Punktu Domowej Opieki oferującej dowóz posiłków do miejsca zamieszkania.

Seniorzy mogą zostać uczestnikami w/w ośrodków na podstawie kierującej decyzji administracyjnej wydanej przez pracowników Sekcji ds. ośrodków wsparcia. Za usługi świadczone przez te placówki naliczana jest opłata dzienna ustalana w drodze decyzji administracyjnej uwzględnieniem wysokości dochodu uczestnika lub dochodu na osobę w jego rodzinie i uzależniona jest od pakietu usług, z którego korzystają osoby skierowane decyzją MOPR. Z usług dziennych domów pomocy, które oferują łącznie 420 miejsc w roku sprawozdawczym skorzystało 509 seniorów.

Ofertę placówek działających na rzecz lubelskich seniorów poszerzają działające na terenie miasta Lublin kluby seniora prowadzone przez Zespół Ośrodków Wsparcia. Lista tych ośrodków w okresie sprawozdawczym przedstawiała się następująco:

- Klub Seniora „Owocowa” przy ul. Owocowej 6 w Dzielnicy Ponikwoda,
- Klub Seniora „Pogodna” przy ul. Droga Męczenników Majdanka 27 w Dzielnicy Bronowice,
- Klub Seniora „Róży Wiatrów” przy ul. Róży Wiatrów 9 w Dzielnicy Dziesiąta,
- Klub Seniora „Pod Świerkami” przy ul. Tuwima 5 w Dzielnicy Dziesiąta,
- Klub Seniora „Dziesiąta” przy ul. Kunickiego 130 w Dzielnicy Dziesiąta,
- Klub Seniora „Śródmieście” przy ul. Narutowicza 6 w Dzielnicy Śródmieście,
- Klub Seniora „Roztocze” przy ul. Roztocze 1 w Dzielnicy Węglin,
- Klub Seniora „Ruta” przy ul. Jana Pawła II 11, w Dzielnicy Czuby,
- Klub Seniora „Nad Zalewem” przy ul. Krężnickiej 156, w Dzielnicy Zemborzyce,
- Klub Seniora „Sławin” przy ul. Sławinkowskiej 50 w Dzielnicy Sławin,
- Klub Seniora „Felin” przy ul. Zygmunta Augusta 15 w Dzielnicy Felin,
- Klub Seniora „Kalina” przy ul. Lwowskiej 28 w Dzielnicy Kalina,
- Klub Seniora „Sławinek” przy al. Warszawskiej 31 w Dzielnicy Sławinek,
- Klub Seniora „Przy Zamku” przy ul. Ruskiej 15 w Dzielnicy Śródmieście,
- Klub Seniora „Pozytywistów” przy ul. Pozytywistów 16 w Dzielnicy LSM,
- Klub Seniora „Wieniawa” przy Al. Raławickich 24 w Dzielnicy Wieniawa,
- Klub Senior+ „Centrum Aktywizacji” przy ul. Nałkowskich 108 w Dzielnicy Wrotków,
- Klub Seniora „Klub Aktywnych Kobiet” przy ul. Gospodarczej 7 w Dzielnicy Tatary,
- Klub Seniora „Senior Montessori” przy ul. Lwowskiej 28 w Dzielnicy Kalinowszczyzna,
- Klub Seniora „Głusk” przy ul. Głuskiej 145 w Dzielnicy Głusk,
- Środowiskowy Klub Seniora przy ul. J. Śliwińskiego 5 w Dzielnicy Czechów,
- Klub Seniora „Nad Bystrzycą” przy ul. Krochmalnej 47 w Dzielnicy Za Cukrownią.

Kluby seniora zrzeszają najstarszych, ale wciąż aktywnych mieszkańców naszego miasta. Energiczni, pełni inicjatywy seniorzy mogą spotykać się w grupie rówieśników, przyjemnie i twórczo spędzić czas. Podstawową ofertą klubów są cykliczne spotkania dla kameralnych grup rozwijające pasje i zainteresowania.

Oferta zajęciowa klubów seniora obejmuje m.in:

- zajęcia z psychologiem, w czasie których uczestnicy mogą lepiej poznać samych siebie oraz otaczających ich ludzi, wykonywać ćwiczenia technik pamięciowych pozwalających zapamiętywać nowe informacje czy też uczyć się podejmowania konstruktywnych decyzji;
- zajęcia muzyczne rozwijające talenty wokalny i instrumentalny, w trakcie których seniorzy angażują się we wspólne śpiewanie przy akompaniamencie gitary lub instrumentu klawiszowego. Zajęcia te stanowią nie tylko formę rozrywki ale mają również za zadanie przygotowanie seniorów do udziału w występach artystycznych;
- zajęcia warsztatowe łączące elementy plastyki, rękodzieła i florystyki również mają za zadanie rozwijanie pasji artystycznych lubelskich seniorów. Różnorodność i atrakcyjność stosowanych technik sprzyja stymulowaniu wyobraźni twórczej, pobudza fantazję i usprawnia małą motorykę a prace wykonane w czasie zajęć niejednokrotnie biorą udział w konkursach plastycznych, a także są prezentowane w czasie wystaw;
- gimnastyka usprawniająca to zajęcia prowadzone przez rehabilitantów uwzględniająca zarówno ćwiczenia dostosowane do wieku i możliwości zdrowotnych seniorów mające na celu usprawnianie fizyczne i poprawę zdrowia a także pogadanki na tematy prozdrowotne poszerzające wiedzę na temat zdrowego stylu życia.

W 2024 roku powstały 2 nowe ośrodki aktywizacji dla lubelskich seniorów – Klub Seniora „Konstantynów” w dzielnicy Konstantynów (30 miejsc) oraz Klub Seniora „Słoneczny” w dzielnicy Wrotków (15 miejsc) funkcjonujące w strukturze Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie. Obie placówki rozpoczęły swoją działalność w styczniu 2025 r. zwiększając tym samym liczbę placówek dedykowanych osobom starszym z 22 na 24.

Z oferty klubów seniora, które łącznie oferowały 400 miejsc w 2024 r. skorzystały 724 osoby a zainteresowanie wskazaną formą wsparcia pozostało na tym samym poziomie co w roku ubiegłym.

Korzystanie z zajęć oferowanych przez klub jest nieodpłatne i nie wymaga posiadania decyzji kierującej do tego typu ośrodka.

Schroniska, ogrzewalnie, noclegownie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

W okresie sprawozdawczym liczną grupę stanowiły osoby przebywające w schroniskach, ogrzewalniach i noclegowniach dla bezdomnych. Ośrodki te prowadzone są przez organizacje pozarządowe na podstawie umów zawartych w wyniku przeprowadzonego otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej należących do zadań własnych Gminy Lublin o charakterze obowiązkowym. W okresie sprawozdawczym w 9 ww. placówkach pomocy w formie schronienia udzielono 456 osobom. Wsparcia udzielono również 31 mieszkankom i ich dzieciom przebywającym w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (11 kobiet i 20 dzieci) oraz 539 osobom bezdomnym, którzy skorzystali z oferty Dziennego ośrodka dla osób bezdomnych.

W 2024 roku osobom bezdomnym udzieliły wsparcia następujące placówki:

1. Fundacja S.O.S. Ziemi Lubelskiej w Lublinie:

- Schronisko dla bezdomnych kobiet – mieszkanki Miasta Lublin (20 miejsc), ul. Romantyczna 1 oferowało schronienie – w tym dostęp do kuchni, łazienki, świadczona była praca socjalna oraz poradnictwo prawne, psychologiczne i pedagogiczne, a także możliwość skorzystania z posiłków interwencyjnych i otrzymania odzieży. Placówka funkcjonuje całodobowo przez cały rok.
 - Ogrzewalnia dla bezdomnych kobiet – mieszkanki Miasta Lublin (15 miejsc), ul. Bronowicka 3A, 20-301 Lublin zapewniała schronienie w formie noclegu, wsparcie pracownika socjalnego oraz możliwość skorzystania z ciepłego napoju oraz odzieży na zmianę. Ogrzewalnia funkcjonuje okresowo tj. od 1 stycznia do 30 kwietnia oraz od 1 października do 31 grudnia w godzinach od 18.00 do 8.00.
 - Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – mieszkanki Miasta Lublin (25 miejsc), ul. Bazylianówka 44 udzielał potrzebującym kobietom wsparcia w postaci schronienia z możliwością skorzystania z kuchni i dostępem do łazienki, pomocy specjalistycznej tj. pracownika socjalnego, psychologa i poradnictwa prawnego, zapewniał odzież oraz posiłki interwencyjne. Dom funkcjonuje całodobowo przez cały rok.
2. Bractwo Miłosierdzia im. Świętego Brata Alberta w Lublinie:
- Ośrodek Wsparcia dla Osób Bezdomnych – schronisko (35 miejsc), ul. Dolna Panny Marii 32 w Lublinie przeznaczony dla mężczyzn oferował schronienie, 3 posiłki dziennie, wsparcie specjalistów, pomoc rzeczową w formie ubrania i środków higienicznych. Placówka funkcjonuje całodobowo przez cały rok.
 - Ogrzewalnia dla bezdomnych mężczyzn (30 miejsc) – ul. Dolna Panny Marii 32 w Lublinie świadczyła pomoc w formie schronienia, gorącego napoju i wyżywienia, pomocy rzeczowej i zabiegów higienicznych, udzielała wsparcia przy załatwianiu ważnych spraw formalnych, urzędowych i zdrowotnych. Ogrzewalnia funkcjonuje okresowo tj. od 1 stycznia do 30 kwietnia oraz od 1 października do 31 grudnia w godzinach od 18.00 do 8.00.
3. Caritas Archidiecezji Lubelskiej w Lublinie:
- Dzienny Ośrodek dla Osób Bezdomnych, al. Unii Lubelskiej 15 w Lublinie udzielał wsparcia osobom bezdomnym umożliwiając wymianę oraz pranie odzieży, zapewniając ciepły posiłek i gorący napój, oferując wsparcie psychologa, terapeuty, doradcy zawodowego i doraźnej pomocy pielęgniarstwa. Ośrodek funkcjonuje przez 7 dni w tygodniu w godzinach od 9.00 do 17.00 (od 1 listopada do 31 marca) oraz 5 dni w tygodniu w godzinach od 9.00 do 15.00 (od 1 kwietnia do 31 października).
4. „Nadzieja” Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu w Lublinie:
- Schronisko z usługami opiekuńczymi dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin (24 miejsca), ul. Młyńska 10 w Lublinie zapewniało całodobowy pobyt i wyżywienie, zabiegi sanitarno-higieniczne, umożliwiało skorzystanie z prysznica, a w miarę potrzeby pomoc w zabiegach higienicznych, zaopatrywało w bieliznę i odzież, a także zapewniało usługi aktywizacyjne. Placówka funkcjonuje całodobowo przez cały rok.
 - Schronisko dla bezdomnych mężczyzn - mieszkańców Miasta Lublin (34 miejsca), ul. Garbarska 17 w Lublinie oferowało całodobowy pobyt w ośrodku, gorący posiłek,

umożliwiało wykonanie zabiegów higienicznych, pranie odzieży, zaopatrywało w bieliznę i odzież i zapewniało usługi aktywizacyjne. Placówka funkcjonuje całodobowo przez cały rok.

- Całoroczna noclegownia dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin, ul. Młyńska 8 w Lublinie (25 miejsc) zapewniała nocleg, gorący napój i posiłek interwencyjny, umożliwiała skorzystanie z prysznica, a w razie potrzeby oferowała wymianę odzieży. Placówka funkcjonuje przez cały rok w godzinach od 18.00 do 8.00 dnia następnego.
- Ogrzewalnia dla bezdomnych mężczyzn - Abramowicka 2F, 20–442 Lublin (46 miejsc) i ul. Garbarska 17 w Lublinie (8 miejsc) świadczyła pomoc w formie noclegu, umożliwiała skorzystanie z prysznica i wymiany odzieży, a także oferowała pomoc w postaci gorącego napoju i posiłku interwencyjnego. Ogrzewalnia funkcjonuje okresowo tj. od 1 stycznia do 30 kwietnia oraz od 1 października do 31 grudnia w godzinach od 18.00 do 8.00.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia osobom jego pozbawionym. Korzystanie ze schronisk, schroniska z usługami opiekuńczymi czy też domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży wymaga wydania decyzji administracyjnej kierującej osobę potrzebującą do danego ośrodka wsparcia. Decyzje te wydawane są przez pracowników Sekcji ds. ośrodków wsparcia. Ponadto pracownicy Sekcji ustalają odpłatność za usługi świadczone w tych placówkach. Wysokość odpłatności zależy od sytuacji życiowej i dochodowej ustalonej na podstawie art. 8 ust. 1 i 3 ustawy o pomocy społecznej i jest naliczana procentowo od wysokości miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w danej placówce.

Ponadto w miesiącach listopad - grudzień 2024 roku przeprowadzono postępowanie w otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej. Realizatorem tego zadania i organem prowadzącym placówkę po raz kolejny został Caritas Archidiecezji Lubelskiej. Ośrodek dysponuje 25 miejscami i jest czynny całą dobę. Zapewnia schronienie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji doświadczania przemocy domowej. Ze wsparcia ośrodka w 2024 r. skorzystały 62 osoby, w tym 28 kobiet, 2 mężczyzn i 32 dzieci.

W 2024 roku na terenie miasta Lublin funkcjonowały również inne ośrodki, do których uczestnicy byli kierowani na podstawie decyzji administracyjnych wydawanych przez pracowników Sekcji OW. Za usługi świadczone w placówkach uczestnicy wnoszą odpłatność – wysokość odpłatności ustalana jest w drodze decyzji administracyjnej. Do tych ośrodków należą:

- Dzienny Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci i Młodzieży z Niepełnosprawnością Intelktualną przy ul. Poturzyńskiej 1 wspiera osoby od 1 do 24 roku życia z niepełnosprawnością intelektualną (głównie w stopniu głębokim) i niepełnosprawnością sprzężoną oraz ich rodziny. Ośrodek prowadzony jest przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie i oferuje 30 miejsc. Terapia w DOA prowadzona jest przez specjalistów: logopedę, psychologów, oligofrenopedagogów, fizjoterapeutów, terapeutów zajęciowych. Zatrudniona jest też pielęgniarka oraz pracownik socjalny. W obrębie działalności ośrodka istnieją trzy formy pomocy: pobyt dzienny, punkt usług specjalistycznych oraz punkt informacyjny dla rodziców dzieci

ryzyka i zagrożonych niepełnosprawnością. W 2024 r. skorzystało z usług placówki 28 osób.

- Ośrodek Wsparcia dla Osób z Niepełnosprawnością „Benjamin” przy ul. Zbożowej 22A funkcjonuje w strukturze Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie i przeznaczony jest dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i fizyczną. Liczba miejsc w placówce wynosi 15. Zadaniem Ośrodka jest wspieranie uczestników poprzez objęcie ich kompleksową terapią i rehabilitacją, której celem jest uzyskanie optymalnego poziomu rozwoju psychofizycznego oraz jak największej samodzielności. Ośrodek świadczy następujące usługi: żywieniową, opiekuńczo – pielęgnacyjną, rehabilitację społeczną (terapia psychologiczna, terapia zajęciowa, zajęcia wspomagająco-aktywizujące), rehabilitację fizyczną oraz prace socjalną. W placówce prowadzone są następujące formy pomocy: pobyt dzienny, pobyt okresowy 5-dniowy całodobowy, pobyt okresowy 5-dniowy wsparcia popołudniowo – nocnego oraz punkt usług specjalistycznych. W 2024 r. do ośrodka uczęszczało łącznie 11 osób, w tym z 6 miejsc pobytu całodobowego skorzystało 9 osób i z 9 miejsc pobytu dziennego skorzystały 4 osoby.
- Centrum Rozwoju i Integracji Społecznej Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną obecnie prowadzony jest w ramach trwałości projektu „LUBInclusiON”. Placówka oferuje 26 miejsc pobytu dziennego oraz 24 miejsca pobytu całodobowego. Celem działalności Centrum jest wsparcie osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin, które ze względu na podeszły wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych w formie pobytu dziennego lub całodobowego. Z usług ośrodka w 2024 r. skorzystały 53 osoby, w tym z pobytu całodobowego – 27 osób a z pobytu dziennego – 26 osób.
- Środowiskowy Ośrodek Wsparcia „Kalina” obecnie prowadzony jest w ramach trwałości projektu „LUBInclusiON”. Placówka oferuje łącznie 60 miejsc, tj. 30 miejsc całodobowego pobytu (w tym 6 miejsc w ramach opieki wytchnieniowej) oraz 30 miejsc dziennego pobytu. Ośrodek przeznaczony jest dla osób niepełnosprawnych powyżej 56 r. ż. – z chorobą Alzheimera, zaburzeniami pamięci i schorzeniami pokrewnymi. Ośrodek w ramach swojej działalności świadczy usługi: dzienne od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 16.00 obejmujące: usługi prozdrowotne (psychiatryczna opieka zdrowotna, psychoterapia indywidualna i grupowa, rehabilitacja ruchowa), usługi wspomagające (indywidualne wsparcie psychologiczne, praca socjalna, praca z rodziną, kontakt ze środowiskiem), usługi aktywizujące (terapia zajęciowa i aktywizująca, treningi umiejętności samoobsługowych, treningi umiejętności społecznych) oraz usługi bytowe (wyżywienie, dowóz uczestników). Natomiast usługi całodobowe obejmują: wyżywienie, usługi opiekuńcze, pielęgnacyjne, wspomagające, pomoc w załatwianiu spraw osobistych, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, utrzymywanie kontaktów z rodziną i środowiskiem, wspieranie w czynnościach samoobsługowych – pomoc w utrzymaniu czystości i higieny osobistej oraz pomoc w zaspokajaniu potrzeb kulturalnych, osobistych, religijnych, rehabilitacyjnych. Ponadto w ośrodku prowadzona jest rehabilitacja oraz od 2021 r. świadczone są usługi opieki wytchnieniowej w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego. Z usług ośrodka w 2024 r. skorzystało 110 osób, w tym z pobytu całodobowego – 59 osób, z pobytu dziennego – 37 osób i z pobytu w ramach opieki wytchnieniowej 30 osób, 16 osób skorzystało z więcej niż jedna forma wsparcia.

- Ośrodek Wsparcia o charakterze Rodzinnych Domów „Kalina” obecnie prowadzony jest w ramach trwałości projektu „LUBInclusiON”. Placówka oferuje łącznie 36 miejsc, w tym w ramach pobytu całodobowego 16 miejsc oraz 20 miejsc pobytu dziennego. Celem Ośrodka jest wspieranie osób i rodzin, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych w formie pobytu dziennego lub okresowego całodobowego pobytu. Ośrodek w ramach swojej działalności świadczy usługi wspomagające dla osób w podeszłym wieku, z niepełnosprawnością fizyczną oraz zaburzeniami pamięci, zagrożone wykluczeniem społecznym. Ośrodek w ramach pobytu dziennego świadczy usługi od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 do 16.00, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy, natomiast w ramach pobytu całodobowego świadczy usługi w systemie ciągłym przez 7 dni w tygodniu. Z usług ośrodka w 2024 r. skorzystały 34 osoby, w tym z pobytu całodobowego – 20 osób, a z pobytu dziennego – 14 osób.

W okresie sprawozdawczym pracownicy Sekcji ds. ośrodków wsparcia współpracowali z innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w tym z ośrodkami pomocy społecznej z innych powiatów, a także z pracownikami socjalnymi Filii MOPR w Lublinie i ośrodków wsparcia. Prowadzono współpracę z innymi Wydziałami, Działami i Sekcjami MOPR w Lublinie, m. in. z Działem księgowo – finansowym w zakresie finansowym, Działem ds. analiz i sprawozdawczości w zakresie sprawozdawczym, Sekcją obsługi prawnej – w zakresie prawnym.

Pracownicy Sekcji ds. ośrodków wsparcia udzielali m. in. informacji osobom ubiegającym się o skierowanie do ośrodków wsparcia i ich rodzinom w zakresie procedury postępowania w celu uzyskania pomocy w takiej formie. Prowadzono także korespondencję z osobami zainteresowanymi, jak również urzędami i innymi instytucjami pomocy społecznej oraz ośrodkami wsparcia.

W ramach nadzoru merytorycznego i finansowego analizowano sprawozdania w zakresie prawidłowego rozliczenia otrzymanych dotacji i realizacji zadań zgodnie z zawartymi umowami. Na wniosek podmiotów, wystawiano opinie dotyczące współpracy organizacji pozarządowych prowadzących ośrodki wsparcia z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie, a także opiniowano projekty uchwał Rady Miasta Lublin i projekty zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin oraz inne dokumenty.

Ponadto w ramach zadań realizowanych przez Sekcję ds. ośrodków wsparcia, pracownicy prowadzili postępowania w zakresie ustalania wysokości kwoty do zwrotu i odzyskiwania należności za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia (za pobyt w tych placówkach, w których ustalana jest odpłatność decyzją administracyjną wydawaną przez pracowników Sekcji). W tym celu wszczynane były postępowania w zakresie ustalania wysokości należności podlegającej zwrotowi, a następnie wydawane były decyzje administracyjne ustalające wysokość kwoty należności oraz termin do jej zwrotu. W przypadku zgonu uczestnika posiadającego należność do zwrotu, pracownicy Sekcji podejmowali działania zmierzające do odzyskania zadłużenia tj. prowadzili korespondencję m. in. z Sądami, Urzędami Stanu Cywilnego, notariuszami i innymi instytucjami w celu ustalenia kręgu spadkobierców - osób zobowiązanych do spłaty powstałej należności do zwrotu.

W ramach Funduszu Solidarnościowego Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej uruchomiło kolejną edycję Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego. Program kierowany jest do członków rodzin lub opiekunów,

którzy potrzebują wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Wzorem lat ubiegłych Program był realizowany przez Sekcję ds. ośrodków wsparcia w formie pobytu całodobowego. W 2024 r. pomoc w formie bezpłatnych usług opieki wytchnieniowej została przyznana 34 opiekunom osób niepełnosprawnych legitymujących się znacznym stopniem niepełnosprawności. Usługi opieki wytchnieniowej były świadczone w Środowiskowym Ośrodku Wsparcia „Kalina” (skorzystało 30 osób spełniających warunki Programu) oraz w Ośrodku Wsparcia dla Osób z Niepełnosprawnością „Benjamin” prowadzonym przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie (skorzystały 4 osoby spełniające warunki Programu). Z roku na rok zauważalny jest wzrost liczby opiekunów osób niepełnosprawnych ubiegających się o usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu całodobowego w lubelskich ośrodkach wsparcia.

Ponadto w okresie od listopada do marca corocznie monitorowane jest przez Sekcję wykorzystanie miejsc w ośrodkach dla osób bezdomnych (schroniskach, noclegowniach, ogrzewalniach). Aktualizowane codziennie informacje zamieszczane są na stronie internetowej MOPR.

3.2. Rozwój sieci ośrodków wsparcia na terenie Miasta Lublin

W roku sprawozdawczym ze środków Funduszu Solidarnościowego w ramach Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne” powstał nowy ośrodek wsparcia dla dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych tj. Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne przy ul. Poturzyńskiej 1 w Lublinie. Nowa placówka, która od stycznia 2025 roku uruchomiła swoją działalność wzbogaciła ofertę placówek prowadzonych przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie. Ośrodek oferuje **6 miejsc w formie pobytu całodobowego i 14 miejsc w formie pobytu dziennego** (7 dni w tygodniu, 8 godzin pobytu). Budynek Centrum jest wolny od barier architektonicznych oraz posiada pomieszczenia dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Pod opieką wykwalifikowanej kadry uczestnicy otrzymają wsparcie w zakresie nabywania samodzielności w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych takich jak: jedzenie, korzystanie z toalety, mycie się, ubieranie się, poruszanie się oraz kształtowania podstawowych umiejętności komunikacyjnych. Uczestnikom zostaną zapewnione usługi opiekuńcze, aktywizujące, terapeutyczne oraz żywieniowe adekwatne do ich potrzeb oraz stanu zdrowia.

Oferta ośrodków wsparcia, w których lubelscy seniorzy mogą aktywnie spędzić czas i rozwijać swoje pasje wzbogaciły 2 nowoutworzone placówki tj. Klub seniora „Konstantynów” oraz Klub seniora „Słoneczny” prowadzone przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie. Placówki te zaczęły swoje funkcjonowanie w 2025 r. zwiększając liczbę miejsc w klubach seniora z 400 do 445. Tym samym osoby starsze zyskały możliwość uczestnictwa w zajęciach rówieśniczych lokalnej społeczności.

3.3. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do ośrodków wsparcia zlokalizowanych poza Lublinem

W ramach działań podejmowanych przez pracowników Sekcji na rzecz osób dotkniętych kryzysem bezdomności, posiadających ostatni adres zameldowania na terenie Gminy Lublin ale przebywających w innych rejonach Polski, do placówek udzielających schronienia osobom bezdomnym poza Lublinem zostało skierowanych 2 dawnych mieszkańców naszego miasta. Osoby wymagające udzielenia wsparcia w postaci schronienia były skierowane do schronisk w Rydułtowach oraz Warszawie. Warunkiem refundowania kosztów pobytu w ośrodku wsparcia poza Lublinem osoby bezdomnej z naszego miasta jest posiadanie ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na terenie Gminy Lublin.

Nadmienić należy, że pracownicy Sekcji podejmowali szereg działań zmierzających do skłonienia do powrotu do Lublina osób bezdomnych przebywających na terenie innych gmin, których ostatnim adresem zameldowania było nasze miasto. W efekcie tych działań udało się zminimalizować wydatki Gminy Lublin w powyższym zakresie. W przypadku odmowy na powrót do Lublina przez osobę bezdomną lub ze względu na niemożność jej powrotu do naszego miasta z uwagi na stan zdrowia, pracownicy sekcji prowadzili postępowanie w zakresie refundacji innej gminie kosztów pobytu tej osoby w schronisku zlokalizowanym na terenie tej gminy. Natomiast w lubelskich ośrodkach wsparcia dla osób bezdomnych w 2024 roku okresowo przebywało 10 osób z innych gmin tj. z Gminy Poniatowa, Świdnik, Żelechów, Łaziska, Skawina, Firlej, Chełm, Milejów i Wilkołaz. W takim przypadku koszty pobytu osób skierowanych do lubelskich placówek udzielających schronienia pokrywają gminy ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały. Zwrot kosztów dokonywanych przez inne gminy w związku z przebywaniem tych osób w lubelskich schroniskach stanowi dochód Gminy Lublin.

VII. MIESZKANIA TRENINGOWE

Mieszkania treningowe stanowią formę pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie treningowe zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Pobyt w mieszkaniu treningowym wymaga skierowania decyzją administracyjną wydaną przez Sekcję ds. domów pomocy społecznej. Za pobyt i usługi wsparcia w mieszkaniu treningowym mieszkańcy ponoszą odpłatność, ustalaną w drodze decyzji administracyjnej w oparciu o ich dochody.

1. Mieszkania treningowe dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, fizycznie, z zaburzeniami psychicznymi oraz w podeszłym wieku w Domu Pomocy Społecznej im. św. Jana Pawła II przy ul. Ametystowej w Lublinie

Dom Pomocy Społecznej im. Św. Jana Pawła II w Lublinie przy ul. Ametystowej 22 dysponuje 17 mieszkaniami treningowymi dla 39 osób. Z pobytu w mieszkaniach treningowych skorzystało 44 osoby z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z zaburzeniami psychicznymi. W mieszkaniach realizowany jest Program Usamodzielniania i Wspomagania, dostosowany do indywidualnych potrzeb i możliwości mieszkańców, który umożliwia stopniowe osiąganie satysfakcjonującego poziomu funkcjonowania, jak również zapewniają potrzeby życiowe mieszkańców w dalszym procesie ich zdrowienia. Wsparcie oferowane mieszkańcom mieszkań treningowych koncentruje się na przywracaniu i utrwalaniu umiejętności prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Głównym celem tych mieszkań, jest wyrobienie i utrwalenie u mieszkańców umiejętności i nawyków niezbędnych w życiu codziennym, aktywizacji zawodowej, racjonalnego gospodarowania budżetem własnym, a także samokontroli stanu zdrowia i kondycji psychicznej. Przeznaczone są dla osób, które ze względu na chorobę, sytuację życiową, niepełnosprawność lub wiek potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymagają usług w zakresie całodobowej opieki świadczonych przez jednostkę. W szczególności są to osoby korzystające z usług w środowiskowych domach samopomocy lub zakładzie aktywności zawodowej, dla których pobyt w mieszkaniu treningowym ma stanowić etap w procesie rehabilitacji społecznej lub zawodowej.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w mieszkaniach treningowych prowadzonych przez DPS zamieszkiwało 32 osoby.

2. Mieszkania treningowe dla cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

Mieszkania treningowe są formą pomocy społecznej, a pobyt w nich stanowi pomoc niepieniężną. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej o ten rodzaj wsparcia mogą ubiegać się cudzoziemcy legitymujący się statusem uchodźcy, ochroną uzupełniającą lub zezwoleniem na pobyt czasowy udzielonym w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r.

W mieszkaniu treningowym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz naukę

w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia.

Wsparcie świadczone w mieszkaniu treningowym nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin.

Zasady pobytu w mieszkaniach treningowych określa Zarządzenie Nr 4/11/2024 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z dnia 19 listopada 2024 r. w sprawie ustalenia Regulaminu mieszkań treningowych dla cudzoziemców, które prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. Okres przebywania migrantów w mieszkaniu treningowym zależy od indywidualnej sytuacji osób i rodzin oraz stopnia zaangażowania w realizację kontraktu mieszkaniowego. Zgodnie z § 6 ww. zarządzenia łączny okres pobytu cudzoziemca w mieszkaniu treningowym nie powinien przekraczać dwóch lat. Przyznanie kolejnego pobytu może mieć miejsce wyłącznie w przypadku, gdy żaden inny wniosek nie zostanie rozpatrzony pozytywnie i jedyną osobą spełniającą przesłanki do udzielenia pobytu w mieszkaniu treningowym, będzie cudzoziemiec wnioskujący o jego przedłużenie. Okres dodatkowego pobytu, nie może być jednak dłuższy niż sześć miesięcy.

W okresie sprawozdawczym prowadzono cztery mieszkania treningowe dla cudzoziemców.

Z pobytu w mieszkaniu treningowym skorzystało 9 cudzoziemców z 4 rodzin. Łączne wydatki na wszystkie mieszkania treningowe wyniosły: 99 056,26 zł.

Cudzoziemcy, którzy uzyskują dochód przekraczający kryterium dochodowe, zobowiązani byli do wnoszenia opłat za pobyt w mieszkaniach treningowych. W okresie sprawozdawczym z pobytu w mieszkaniu treningowym korzystały zarówno rodziny, których dochód był wyższy jak i niższy od ustawowego kryterium. Cudzoziemcy wnosili odpłatności za niepieniężne świadczenie z pomocy społecznej. Rodziny zobowiązane do odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym wniosły odpłatność w łącznej kwocie: 19 160,71 zł.

Nadmienić należy, iż dwa mieszkania zajmowane są bez podstawy prawnej: przy ul. Franciszka Mireckiego 4/50 w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. oraz przy ul. Zamojskiej 10/3 w okresie od dnia 1 lipca 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. Podejmowane są czynności formalno – prawne zmierzające do opuszczenia przez cudzoziemców zajmowanych lokali.

3. Mieszkania treningowe dla usamodzielniających się wychowanków

Bardzo ważną formą wsparcia w usamodzielnianiu wychowanków są mieszkania treningowe. Mieszkanie treningowe jest formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. W mieszkaniu treningowym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia.

Podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym jest decyzja administracyjna, wydawana po dokonaniu ustaleń zawartych w „kontrakcie mieszkaniowym” pomiędzy podmiotem kierującym, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu. W Lublinie zarówno podmiotem kierującym, jak i prowadzącym jest Miasto Lublin. Z dniem 1 listopada 2023 r.

weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.), która wprowadziła m.in. minimalne standardy usług i pomieszczeń w mieszkaniach treningowych³⁷. Zmiany dotyczyły minimalnej powierzchni użytkowej, liczby osób zamieszkujących, wyposażenia, warunków mieszkalnych i sanitarnych. Mieszkania treningowe prowadzone przez Miasto Lublin zostały dostawane do minimalnych standardów wymienionych w ww. ustawie. W jednym z mieszkań w celu dostosowania do wymogów sanitarnych zamontowano umywalkę w WC oraz dokonano zakupu dwóch szaf ubraniowych, kilku krzeseł i sześciu szafek nocnych.

Zmiany w ustawie wprowadziły również konieczność utworzenia i prowadzenia przez wojewodów właściwych ze względu na miejsce prowadzenia mieszkania treningowego, rejestrów takich mieszkań. Zgłoszeń do rejestru dokonuje podmiot prowadzący mieszkania treningowe, a wszelkie zmiany mają być zgłaszane do odpowiedniego wojewody w terminie 14 dni od ich powstania. Zapis w ustawie mówi również o udostępnieniu danych rejestru w terminie 3 miesięcy od wejścia w życie ustawy. Rejestr został utworzony i ukazał się na stronie Lubelskiego Urzędu wojewódzkiego w miesiącu kwietniu 2024 r.

Miasto Lublin w roku 2024 dysponowało **7 mieszkaniem treningowymi** (25 miejsc). Złożono 60 wniosków o przyznanie, przedłużenie lub uchylenie pobytu w mieszkaniu treningowym, z czego 17 osób złożyło wniosek po raz pierwszy, 33³⁸ wnioski dotyczyło przedłużenia pobytu, 9 wniosków dotyczyło uchylenia pobytu w mieszkaniu treningowym, a jeden zmiany miejsca zamieszkania. W 2024 roku wydano 173 decyzje, w tym 113 decyzji ustalających lub zmieniających wysokość odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym, a 60 decyzji dotyczących przyznania lub uchylenia pobytu w mieszkaniu treningowym.

Tabela 27. Mieszkania treningowe dla usamodzielnianych wychowanków

Rodzaj świadczenia (niepieniężnego) pobyt w mieszkaniu treningowym na terenie Lublina	Osoby usamodzielniane – mieszkańcy zamieszkujący w mieszkaniach treningowych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie			
	z rodzinnej pieczy zastępczej		z placówek	
	liczba mieszkańców korzystających w ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2024 r.)	liczba mieszkańców korzystających ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2024 r.)
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	1	1	0	0
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	0	0	1	1
ul. Mireckiego (2 miejsca) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	1	1	1	1
ul. Ogrodowa (6 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2005 r.	4	2	4	2
ul. Staszica (5 miejsc) Uruchomiono: 01.10.2010 r.	2	1	5	3

³⁷Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2023 r. w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2354).

³⁸Pobyt w mieszkaniu treningowym był przyznawany na czas określony, w kilku przypadkach na okres 3 miesięcy lub pół roku, dlatego liczba wniosków jest większa niż liczba mieszkańców.

ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.07.2013 r.	2	1	6	3
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2013 r.	1	0	4	0
Łączna liczba osób, które skorzystały z pobytu w mieszkaniu treningowym				
Stan na dzień 31.12.2024 r.	11	6	21	10

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W ciągu całego 2024 roku z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu treningowym skorzystały **32 osoby** (21 z placówek, 11 z rodzin zastępczych). Wydatki poniesione w 2024 roku na prowadzenie mieszkań treningowych wyniosły 153 062,04 zł. Wśród 32 osób przebywających w mieszkaniach treningowych przez cały rok 30 osób kontynuowało naukę (5 osób na studiach, a 25 osób w szkołach zawodowych, średnich i policealnych). Na dzień 31 grudnia 2024 r. 14 osób kontynuowało naukę (3 osoby studiuje, a 11 uczy się w szkołach zawodowych, średnich i policealnych).

W 2024 roku przeprowadzono malowanie mieszkania treningowego przy ul. Mireckiego w Lublinie, koszt malowania wyniósł 4 557,00 zł. W grudniu 2024 roku wykonano remont łazienki w mieszkaniu treningowym przy ul. Ogrodowej w Lublinie. Koszt remontu wyniósł 30 934,50 zł.

VIII. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

Wydział świadczeń socjalnych w 2024 r. realizował w ramach kompetencji m.in. następujące formy wsparcia:

I. Świadczenia w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych, w tym:

1) zasiłek rodzinny,

2) dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

3) świadczenia opiekuńcze:

- zasiłek pielęgnacyjny,
- świadczenie pielęgnacyjne,
- specjalny zasiłek opiekuńczy,

4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,

5) świadczenie rodzicielskie.

II. Zasiłki dla opiekunów w ramach ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

III. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w ramach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

IV. Jednorazowe świadczenia „Za Życiem” w ramach ustawy przepisy ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

V. Świadczenia wychowawcze w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

VI. Świadczenia pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy w oparciu o art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz świadczenia rodzinne wypłacane na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 wspomnianej ustawy.

VII. Dodatek osłony w ramach ustawy z dnia 22 grudnia 2023 r. o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła (Dz.U. poz. 2760) znowelizowanej ustawę z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz.U. 2023 poz. 759 z późn. zm.)

VIII. Bon energetyczny w ramach ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego. (Dz.U. poz. 859).

1. Realizacja świadczeń socjalnych

W 2024 r. pracownicy Wydziału przyjmowali wnioski o zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne i specjalne zasiłki opiekuńcze oraz wnioski o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, a także

wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wnioski o świadczenie rodzicielskie. Ogółem przyjęto **9 752** wniosków o świadczenia, w tym:

- 3 347 wniosków o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,
- 2 571 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny,
- 1 046 wniosków o świadczenie pielęgnacyjne,
- 27 wnioski o specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 855 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- 410 wnioski o świadczenie rodzicielskie,
- 1 447 wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 49 wniosków o jednorazowe świadczenie „Za Życiem”.

Wszystkie wnioski zostały zarejestrowane w bazie danych, założono akta świadczeniobiorcom i ustalono uprawnienia na podstawie zgromadzonej dokumentacji.

W okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. wydano ogółem **14 999 decyzji administracyjnych** (przyznające, zmieniające, uchylające, odmowne lub umarzające postępowanie), w tym:

- 12 574 decyzje w sprawie świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, zasiłku dla opiekuna,
- 421 decyzji w sprawie świadczeń rodzicielskich,
- 1 955 decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 49 decyzji w sprawie jednorazowego świadczenia „Za Życiem”.

1.1. Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń

W 2024 r. wydatki z tytułu wypłat dla świadczeniobiorców wyniosły 129 902 372 zł. W odniesieniu do 2023 r. były wyższe o 21 378 617 zł (w 2023 r. do 2022 r. wzrost wyniósł 4 904 974 zł.)

Wzrost wydatków wynikał głównie z wyższej kwoty wypłaconej na świadczenia opiekuńcze w postaci świadczeń pielęgnacyjnych (w 2023 r. wydatki dot. wspomnianych świadczeń wyniosły 45 980 601 zł; wzrost o ponad 21,61 mln zł) oraz składki społeczne i zdrowotne. Wartość wypłacanych świadczeń opiekuńczych znacznie wzrosła m.in. z uwagi na zwiększoną od stycznia wysokość świadczenia pielęgnacyjnego z 2 458 zł (w 2023 r.) miesięcznie na 2 988 zł (w 2024 r.) miesięcznie, co ma także wpływ na wzrost kwoty opłacanych składek zarówno społecznych jak i zdrowotnych od podstawy wysokości świadczenia.

W przypadku pozostałych świadczeń odnotowano spadek wydatków min. na zasiłki rodzinne i dodatki (o ponad 2,71 mln zł) na świadczenia rodzicielskie (około 0,96 mln zł), w ramach funduszu alimentacyjnego (o ponad 0,46 mln zł).

Tabela 28. Wydatki na świadczenia w latach 2023 i 2024

Lp.	Rodzaj świadczeń	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2023 (w zł)	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2024 (w zł)	Wzrost/ spadek w zł	Wzrost/ spadek w %
1.	Zasiłki rodzinne wraz ze świadczeniami wypłacanymi na podstawie art. 5 ust.3 tzw. "zł za zł"	8 724 029	6 881 149	-1 842 880	-21,12%

2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	4 437 857	3 566 455	-871 402	-19,64%
3.	Świadczenia opiekuńcze	66 119 091	87 988 234	21 869 143	33,08%
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	893 000	660 000	-233 000	-26,09%
5.	Fundusz alimentacyjny	9 558 336	9 091 370	-466 966	-4,89%
6.	Świadczenie rodzicielskie	4 718 075	3 754 000	-964 075	-20,43%
7.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	11 029 878	14 045 786	3 015 908	27,34%
8.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	3 043 489	3 915 378	871 889	28,65%
9.	WYDATKI OGÓŁEM:	108 523 755	129 902 372	21 378 617	19,70%

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Jak obrazuje powyższa tabela Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach zadań będących w kompetencjach Wydziału świadczeń socjalnych największe wydatki (bez kosztów obsługi zadania) poniósł na wypłatę świadczeń opiekuńczych, których wartość stanowi aż 67,73% (w 2022r. 56,02% w 2023r. 60,93%) ogółu wydatków, jeżeli do kategorii świadczeń opiekuńczych zaliczy się nierozzerwalne z nimi składki udział wzrasta do 81,56% (w 2022r. 67,14% w 2023 r. 73,89%). Należy zaznaczyć, że znaczną część wydatków w kategorii świadczeń opiekuńczych generuje zasiłek pielęgnacyjny ze względu na liczbę osób uprawnionych do korzystania ze wsparcia (22,90% przy 29,80% w 2023 r.) oraz świadczenie pielęgnacyjne ze względu na wysokość świadczenia (76,82% przy 69,54% w 2023 r.).

Wydatki na zasiłki rodzinne, znalazły się na drugiej pozycji, stanowiąc 5,30% (w 2022 r. 10,43% a w 2023r. 8,04%) wydatków. Ujmując zasiłki rodzinne razem z dodatkami otrzymamy w sumie 8,04% (w 2022r. 15,60% a w 2023r. 12,13%) udziału w stosunku do ogółu wypłaconych świadczeń rodzinnych.

Trzecim pod względem wartości wydatków typem świadczeń jest wypłata funduszu alimentacyjnego. Z tego tytułu Ośrodek wypłacił 9 091 370 zł (w 2022 r. 10 739 579 zł, w 2023 r. 9 558 336 zł) co stanowi 7,00% (w 2022 r. 10,36% a w 2023 r. 8,81%) ogólnej puli wydatków na świadczenia rodzinne.

W 2024 r. wydatki na świadczenia wyniosły 111 941 208 zł (bez składek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego). Średniomiesięczne wydatki na wypłaty świadczeń wyniosły 9 328 434 zł (w 2022 r. 7 674 310 zł a w 2023 r. 7 870 866 zł).

Wysokość wypłat w poszczególnych miesiącach ulegała wahaniom, największy skok w wartości realizowanych świadczeń corocznie występuje we wrześniu, spowodowane jest to wypłatą płatnego raz w roku dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. W miesiącach październik, listopad, grudzień występują wahania z uwagi na początek nowego okresu świadczeniowego (z funduszu alimentacyjnego od października, ze świadczeń rodzinnych od listopada) i stopniowy wpływ i rozpatrywanie nowych wniosków na kolejny okres świadczeniowy.

Tabela 29. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiciu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2024 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość świadczeń (w zł)	Liczba świadczeń	Średnia wartość świadczenia (w zł)
1.	Zasiłek rodzinny i dodatki na podstawie art.5 ust.3	529 456,70	11 296	46,87
2.	Zasiłki rodzinne	6 351 692,28	53 974	117,68
3.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	3 566 455,00	28 663	124,43
3.1.	urodzenia dziecka	141 000,00	141	1 000,00
3.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	210 072,00	541	388,30
3.3.	samotnego wychowywania dziecka	839 419,00	4 182	200,72
3.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	852 500,00	7 942	107,34
3.4.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	95 040,00	1 056	90,00
3.4.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	757 460,00	6 886	110,00
3.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	331 300,00	3 313	100,00
3.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	36 014,00	374	96,29
3.6.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	26 216,00	232	113,00
3.6.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	9 798,00	142	69,00
3.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 156 150,00	12 170	95,00
4.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 w.2 + w. 3)	10 447 603,98	93 933	111,22
5.	Zasiłki pielęgnacyjne	20 154 963,98	93 382	215,83
6.	Świadczenia pielęgnacyjne	53 064 289,70	17 926	2 960,25
7.	Nowe świadczenie pielęgnacyjne	14 527 961,00	4 610	3 151,40
8.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	241 020,00	389	619,59
9.	Świadczenia opiekuńcze (w.5 + w. 6 + w. 7 +w. 8)	87 988 234,68	116 307	756,52
10.	Razem (w. 4 + w. 9)	98 435 838,66	210 240	468,21
11.	Świadczenie rodzicielskie	3 754 000,06	4 093	917,18
12.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	660 000,00	660	1 000,00
13.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w.10 + w. 11 + w.12)	102 849 838,72	214 993	478,39
14.	Fundusz alimentacyjny	8 771 512,08	18 260	480,37
15.	Fundusz alimentacyjny „zł za zł”	319 857,62	884	361,83
16.	Zasiłek dla opiekuna	111 891,00	182	614,79
17.	RAZEM (w.13 +w.14 +w.15+w.16)	112 053 099,42	234 319	478,21
18.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	14 045 785,71	17 664	795,16
19.	RAZEM (w.17 + w.18)	126 098 885,13	251 983	500,43

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1.2. Rodziny objęte pomocą

W ramach omawianych świadczeń w formie zasiłków rodzinnych w 2024 r. Ośrodek objął pomocą 11 405 rodzin. Jest to ponowny spadek liczby rodzin objętych pomocą w stosunku do lat ubiegłych. Warto nadmienić, iż spadek liczby rodzin dla której wypłacane są świadczenia rodzinne obserwowany jest już od 2007 r.

Porównanie lat 2023 i 2024 (patrz tab. 6) jednoznacznie wskazuje na spadek liczby rodzin korzystających z większości świadczeń. Wzrost odnotowano jedynie przy świadczeniach pielęgnacyjnych oraz zasiłkach pielęgnacyjnych. Ze wsparcia w formie świadczenia pielęgnacyjnego w 2024 r. korzystało o 17,13% zaś z zasiłku pielęgnacyjnego o 2,21% więcej klientów niż w roku poprzedzającym. Znaczny przyrost osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego związany jest ze zmianą przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, który od stycznia 2024 r. znosi wymóg rezygnacji z zatrudnienia czy też niepodejmowania go w związku z koniecznością sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem. W system wsparcia społecznego weszli rodzice, którzy mając niepełnosprawne dziecko nie zdecydowali się zrezygnować z pracy zarobkowej. W takim stanie rzeczy w obecnym systemie mamy dwie grupy odbiorców świadczenia pielęgnacyjnego. Osoby, korzystające z uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego na „starych zasadach”, gdzie warunkiem jest niepodejmowanie zatrudnienia – osoby, które nabyły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przed 31 grudnia 2023 r. Druga grupa, to osoby które zrezygnowały z uprawnień na starych zasadach aby móc podjąć zatrudnienie albo do tej pory nie podjęły decyzji o konieczności rezygnacji z niego i do 1 stycznia 2024 nie mogły korzystać z prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z koniecznością sprawowania opieki nad osobą zależną.

Liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne zmalała o 23,42% natomiast najwyższy spadek wśród liczby dodatków do zasiłków rodzinnych odnotowano w przypadku dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 54,09% (z 379 na 174).

Spadek liczby rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych jest spowodowany z jednej strony wzrostem minimalnej płacy a z drugiej zamrożeniem kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania świadczeń (kwota aktualnego kryterium zgodna z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. została ustalona na poziomie, który pozostaje na niezmienny od 2015 roku).

Tabela 30. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2023-2024

L. p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin 2023	Liczba rodzin 2024	Wzrost/ spadek 2024/2023
1.	Zasiłki rodzinne	3 309	2 534	-23,42%
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	2 826	2 230	-21,09%
2.1.	urodzenia dziecka	234	140	-40,17%
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	130	77	-40,77%
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	-	-	-
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	379	174	-54,09%
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	726	662	-8,82%
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	143	116	-18,88%
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	645	598	-7,29%

2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	2 335	1 834	-21,46%
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	57	44	-22,81%
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	38	29	-23,68%
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	19	18	-5,26%
2.8.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	977	777	-20,47%
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	3 309	2 534	-23,42%
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	7 820	7 992	2,20%
5.	Świadczenia pielęgnacyjne + nowe świadczenie pielęgnacyjne	1 687	1 976	17,13%
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	-	-	-
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	73	41	-43,84%
8.	Zasiłek dla opiekuna	25	19	-24,00%
9.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 +w. 6 +w. 7+w.8)	8 429	8 615	2,21%
10.	Razem (w. 3 + w. 9)	10 871	10 697	-1,60%
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	874	635	-27,35%
12.	Świadczenie rodzicielskie	725	596	-17,79%
13.	zł za zł	345	297	-13,91%
14.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w.10+w.11+w.12+w.13)	12 140	11 405	-6,05%
15.	Zaliczka alimentacyjna	-	-	-
16.	Fundusz alimentacyjny	1 481	1 364	-7,90%
17.	RAZEM (w.14 +w.15 +w.16)	13 621	12 766	-6,28%
18.	Odsetki od zasiłku dla opiekuna	-	-	-
19.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	1 542	1 549	0,45%
20.	RAZEM (w.17 +w. 18+w.19)	13 621	12 766	-6,28%
21.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1 312	1 316	0,30%
22.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1.3. Zasiłek dla opiekuna

W wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. uznającego art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw za niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U z 30 kwietnia 2014 r. poz. 567) wprowadzono nowe świadczenie – zasiłek dla opiekuna.

Ustawa określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek od 1 listopada 2018 r. przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie (wcześniej 520 zł) ponadto podobnie jak w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego, przy zasiłku dla opiekuna opłacane są składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

W 2024 r. opłacono 182 świadczenia 19 rodzinom łącznie na wartość 111 891,00 zł.

1.4. Realizacja Ustawy „Za życiem”

Od dnia 01 stycznia 2017 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ustawa określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin w zakresie dostępu do:

1. świadczeń opieki zdrowotnej,
2. instrumentów polityki na rzecz rodziny - w postaci jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód rodziny. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Wymóg ten nie dotyczy osób będących opiekunami prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także osób, które przysposobiły dziecko.

W 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie dokonał wypłat świadczeń dla 47 rodzin na łączną kwotę 188 000 zł.

1.5. Realizacja programu „RODZINA 500+”

Ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadzono systemowe wsparcie polskich rodzin - świadczenie wychowawcze, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze do 30.06.2019 r. z Programu Rodzina 500 plus mogli otrzymać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. W przypadku pierwszego lub jedyne dziecko pomoc skierowana była jedynie do rodzin o niskich dochodach (poniżej 800 zł netto na osobę, a 1200 zł w przypadku rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym). Z dniem 1 lipca 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z nowelizacją ustawy od dnia 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze (500+) przysługuje na każde dziecko niezależnie od dochodów rodziny i posiadania alimentów na dziecko. Następnie z dniem 1 stycznia 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z którą postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego oraz jego wypłaty prowadzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wydział świadczeń socjalnych w chwili obecnej realizuje jedynie wypłaty świadczenia wychowawczego w przypadkach ustalenia prawa do jego pobierania przez Wojewodę Lubelskiego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Ponadto w dalszym ciągu dochodzi świadczeń nienależnie pobranych.

W związku z powyższym, na realizację programu, w 2024 r., wydatkowano kwotę 37 446,79 zł dla 10 rodzin na 15 dzieci. Prawo do ww. świadczeń zostało ustalone przez Wojewodę Lubelskiego w ramach unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

2. Postępowanie z zakresu nienależnie pobranych świadczeń

W okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. wieloosobowe stanowiska pracy ds. zwrotu świadczeń (czterech pracowników) prowadziły postępowanie wobec 1 294 osób zobowiązanych do zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, ustalonych w Wydziale świadczeń socjalnych, z czego wobec 688 osób postępowanie zostało wszczęte bądź rozpoczęta procedura w 2024 roku.

W okresie od stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. pracownicy Działu ds. osób zobowiązanych wydali łącznie 842 dokumenty zobowiązujące do zwrotu należności względem MOPR Lublin, tj. 642 decyzje administracyjne ustalające nienależnie pobrane świadczenia ze świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, zasiłku dla opiekuna, jak również 44 pisma do banków o zwrot świadczeń wypłaconych po zgonie osoby uprawnionej i 156 pism do organów rentowych o zwrot nienależnie pobranych świadczeń.

We wskazanym okresie wystawiono łącznie 227 upomnień (w tym obejmujących należności Wydziału Świadczeń Socjalnych oraz pozostałych komórek organizacyjnych MOPR Lublin). Wystawiono łącznie 243 tytułów wykonawczych (w tym obejmujących należności Wydziału Świadczeń Socjalnych oraz pozostałych komórek organizacyjnych MOPR Lublin). Każdorazowo przy wystawieniu tytułu wykonawczego każda osoba weryfikowana jest w Wydziale Geodezji.

W 319 sprawach prowadzono korespondencję ze zobowiązanymi w sprawie sposobu spłaty należności lub zastosowania ulgi w spłacie oraz wysokości zadłużenia i przebiegu postępowania. W tym celu nawiązano współpracę z pracownikami pomocy środowiskowej celem ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej, majątkowej i zdrowotnej rodziny, wystosowano pisma do zobowiązanych, pozyskano oświadczenia poświadczające szczególne okoliczności stanowiące podstawę do zastosowania ulgi w spłacie należności oraz nawiązano kontakt telefoniczny z osobami zobowiązanymi, tj. 32 (wezwania); 60 (decyzji). Ostatecznie w 26 sprawach wszczęto procedurę rozłożenia na raty bądź umorzenia zobowiązań natomiast w 259 sprawach wystosowano zawiadomienia w sprawie dokonywanych potrąceń z bieżących świadczeń ze wskazaniem czasookresu dokonywanych potrąceń oraz kwoty w rozbiciu na należność główną i odsetki ustawowe za opóźnienie. W 60 sprawach miało miejsce wystąpienie do Filii MOPR Lublin o udostępnienie wywiadów środowiskowych i innej dokumentacji celem wykorzystania w postępowaniu w sprawie udzielenia ulgi w spłacie należności.

We wskazanym okresie Dział ds. osób zobowiązanych podjął działania informacyjne w celu doprowadzenia do wykonania przez osobę zobowiązaną dobrowolnie obowiązku bez konieczności wszczęcia egzekucji administracyjnej tj. 320 monitów telefonicznych.

W okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. wieloosobowe stanowiska pracy ds. zwrotu świadczeń przygotowały 492 protokoły do konsultacji z Radcą Prawnym Ośrodka.

W związku z egzekucją prowadzoną przez Wydział Egzekucji Urzędu Miasta Lublin oraz urzędy skarbowe na terenie całego kraju prowadzono stałą współpracę zmierzającą do informowania organy egzekucyjne o zobowiązanym i jego majątku w zakresie niezbędnym do prowadzenia egzekucji administracyjnej oraz przekazywano informacje o aktualnej wysokości zobowiązań. Ponadto w 229 sprawach wezwano osobę do złożenia oświadczenia o posiadanych składnikach majątkowych i źródłach dochodu oraz o prawdziwości i zupełności tego oświadczenia. Łącznie wystosowano 751 pism mających związek z prowadzonym postępowaniem. W związku z wprowadzoną zmianą

w przekazywaniu korespondencji do organów egzekucyjnych wygenerowano i przesłano łącznie 291 dokumentów E-ZW.

W ramach działań podejmowanych przez pracowników Działu mających na celu wyegzekwowanie należności wystosowane zostały pisma do Wydziału Polityki Społecznej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, do sądów i komorników sądowych, do prokuratury i policji. Skierowano również wnioski celem ustalenia danych meldunkowych oraz do komórek organizacyjnych UM Lublin. Łącznie wystosowano 199 pism i wniosków.

Działania podejmowane przez Dział związane z odzyskaniem świadczeń nienależnie pobranych/opłat i wydatków wymagających współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi MOPR Lublin, do których wystosowano 120 pism celem:

1. ustalenia zasadności wszczęcia postępowania egzekucyjnego w administracji,
2. ustalenia danych osobowych dłużników ich miejsca pobytu i majątku,
3. ustalenia, czy zastosowane zostały ulgi w spłacie zobowiązania,
4. wskazania na jakim etapie postępowania egzekucyjnego znajduje się sprawa.

W związku z funkcjonowaniem systemu KSAT pracownicy Działu w okresie od stycznia 2024 r. do grudnia 2024 r. wprowadzili 1046 dokumenty dotyczące należności do zwrotu.

Łącznie do Działu ds. osób zobowiązanych wpłynęło 214 zestawień dotyczących wpłat poszczególnych kontrahentów. Na każdą otrzymaną pisemną listę dokonywano weryfikacji przedstawionych przez Dział ds. finansowo-księgowych propozycji zaksięgowania należności. Od stycznia 2024 r. pracownicy Działu zweryfikowali 1 587 wpłat na łączną kwotę 915 424,12 zł.

Pracownicy Działu wystosowali do Działu ds. finansowo-księgowych 491 pism celem dokonania zwrotu nadpłaconych kwot, ustalenia numerów kont bankowych, wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, dokonania opłat sądowych, przeksięgowania kwot na poszczególnych kontach bankowych w sprawach indywidualnych.

W związku z obowiązkiem dokonywania potrąceń z bieżących świadczeń na rzecz spłaty zobowiązań finansowych Dział ds. osób zobowiązanych sporządził i przekazał do Działu ds. finansowo-księgowych 57 list z informacją o zobowiązanym, o wysokości potrącenia z uwzględnieniem należności głównej i odsetek oraz rachunku bankowego, na który należy zaksięgować należność. Łącznie dokonano potrąceń na kwotę 182 216,68 zł.

Ponadto pracownicy wystosowali do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych 214 wniosków o dokonywanie potrąceń nienależnie pobranych świadczeń z wypłacanego świadczenia wychowawczego.

We wskazanym okresie Dział ds. osób zobowiązanych przekazał 6 zestawień zawierających wykaz dłużników należności drobnych ze wskazaniem rodzaju należności i kwoty odsetek ustawowych na łączną kwotę 95,45 zł (22 osoby).

W oparciu o analizę zebranego materiału w 50 sprawach dokonano odpisu na łączną kwotę 208 809,29 zł (w tym: 124 944,70 zł należności głównej i 83 864,59 zł odsetek) z uwagi na fakt, iż upłynął okres dochodzenia należności.

W roku 2024 wartość odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych ukształtowała się na poziomie 1 166 312 złotych.

Tabela 31. Odzyskane świadczenia nienależnie pobrane w 2024 r.

Rodzaj świadczenia	Odzyskana kwota	BO+przypisy (kwota do odzyskania w 2024 r.)	Wskaźnik procentowy wykonania dochodów
Świadczenia rodzinne	956 783	2 160 450	44,29%
Fundusz alimentacyjny	139 661	437 234	31,95%
Zasiłek dla opiekuna	0	2 686	0,00%
Świadczenie wychowawcze	69 868	197 565	35,36%
Łącznie:	1 166 312	2 797 935	41,68%

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

3. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Jako organ właściwy wierzyciela oraz organ właściwy dłużnika w 2024 r. pracownicy Sekcji ds. funduszu alimentacyjnego:

- przygotowali i wysłali dłużnikom alimentacyjnym 1098 informacji o przyznanych osobie uprawnionej świadczeniach z funduszu alimentacyjnego oraz o wysokości zobowiązań dłużników alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa wraz ze wskazaniem obowiązku zwrotu należności,
- przygotowali i wysłali 799 wezwań do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego,
- przeprowadzili z dłużnikami alimentacyjnymi 305 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrali oświadczenia majątkowe,
- przygotowali oraz wysłali do organów właściwych dłużników 308 wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego,
- przygotowali oraz wysłali 145 informacje do powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- zobowiązano 69 dłużników do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, albo poszukująca pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania jako bezrobotny,
- przygotowali oraz wysłali 90 zawiadomień o wszczęciu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz każdorazowo występowano do komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne o wydanie zaświadczeń o wywiązywaniu się dłużnika alimentacyjnego przez okres ostatnich 6 miesięcy w każdym miesiącu zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50 % kwoty bieżąco ustalonych alimentów,
- przygotowali, wydali oraz wysłali 61 decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (liczba decyzji wg daty, w której decyzja stała się ostateczna),
- przygotowali oraz wysłali 27 decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- przygotowali oraz skierowali do właściwych miejscowo Prokuratur 62 wniosków o ściganie dłużnika alimentacyjnego za przestępstwo określone w art. 209 Kodeksu karnego,
- przygotowali oraz skierowali do właściwego starosty bądź prezydenta 12 wniosków o zatrzymanie dłużnikom alimentacyjnym prawa jazdy,
- przygotowali oraz skierowali do właściwego starosty bądź prezydenta 23 wniosków o uchylenie decyzji o zatrzymaniu dłużnikom alimentacyjnym prawa jazdy,

- przygotowali oraz przekazali organom prowadzącym postępowanie egzekucyjne 82 informacji istotnych dla skuteczności egzekucji,
- przygotowali oraz wysłali organom właściwym wierzyciela oraz komornikom sądowym 649 informacji o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych oraz o ich efektach
- przygotowali oraz przekazali komornikom sądowym prowadzącym postępowanie egzekucyjne 42 informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego,
- przygotowali i przekazali komornikom sądowym 1308 wnioski o wszczęcie oraz o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego lub o rozszerzenie egzekucji wraz z zestawieniem stanu należności,
- przygotowali i przekazali komornikom sądowym 185 wnioski wierzyciela o wystąpienie przez komornika sądowego z wnioskiem o udostępnienie wykazu ksiąg wieczystych z Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych, w których dłużnik występuje jako właściciel, użytkownik wieczysty lub uprawniony z tytułu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu,
- przygotowali i przekazali komornikom sądowym 342 informacje o zmianie decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego, tj. zmianie tytułu wykonawczego,
- przygotowali i przekazali komornikom sądowym 174 informacje o spłacie całości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego z funduszu alimentacyjnego lub zaliczki alimentacyjnej,
- kontynuowali współpracę z komornikami sądowymi prowadzącymi postępowania egzekucyjne w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji dotyczących miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego oraz innych mających wpływ na prowadzone działanie, a tym samym możliwości podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz egzekucji wypłaconych należności,
- w przypadku braku informacji o miejscu zamieszkania, pobytu bądź korespondencji występowali każdorazowo poprzez rejestr centralny Empatia o dane m.in. z systemu PESEL, CEIDG, ZUS, AC Rynek Pracy,
- występowali dodatkowo z wnioskami o udostępnienie danych do Krajowego Rejestru Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości oraz do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej,
- weryfikowali dane zawarte w systemach informatycznych: POMOST (miejsce zamieszkania, skład rodziny, formy udzielonej pomocy), SEPI (dane adresowe, status bezrobotnego).

Ponadto przekazywano na bieżąco do biur informacji gospodarczej, informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy oraz w dwutygodniowych odstępach dokonywano aktualizacji danych lub usuwano (zgon, spłata należności). Na dzień 31.12.2024 r. do biur zostało zgłoszonych 3452 dłużników alimentacyjnych.

Dodatkowo pracownicy Sekcji ds. funduszu alimentacyjnego w związku ze skierowanymi w 2024 r. wnioskami o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo niealimentacji oraz skierowanymi w 2023 r. zawiadomieniami o popełnieniu przestępstwa z art. 209 § 1 Kodeksu karnego w związku z przyznaniem

świadczeń w przypadku bezskuteczności egzekucji w każdej ze skierowanych spraw wzywani byli przez właściwy Komisariat Policji bądź bezpośrednio przez Prokuratora prowadzącego sprawę do uzupełnienia dokumentacji o dodatkowe informacje, nie zawarte w zawiadomieniach, tj. o pobieranych innych świadczeniach przez dłużnika alimentacyjnego oraz przez osoby uprawnione do alimentów, o aktualnym stanie zaległości wraz z dokonanymi wpłatami oraz o aktualnych danych adresowych.

W 2024 roku pracownicy Sekcji rozliczyli wpłaty dokonywane tytułem spłaty należności z funduszu alimentacyjnego, czy też wypłaconej zaliczki alimentacyjnej oraz informowali o wpłatach komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne w przypadku otrzymywania wpłat bezpośrednio od dłużników.

W 2024 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłaconej zaliczki alimentacyjnej odzyskano kwotę 8 321 633,45 zł (w 2023 r. 7 879 131 zł). Na spłatę należności ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego rozliczono wpłaty na łączną kwotę 7 738 523,40 zł oraz na spłatę należności z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę 583 110,05 zł. Należy wskazać, że od 2010 r. spłaty z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz z tytułu zaliczki alimentacyjnej systematycznie wzrastają i w 2024 r. kwota odzyskanych świadczeń w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 442 502 zł co stanowi wzrost o 5,61%.

Tabela 32. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2023 i 2024

Wyszczególnienie	2023	2024
1. Wyegzekwowana kwota, z tego:	7 879 131	8 321 633
1.1. spłaty zaliczka alimentacyjna, z tego:	516 241	583 110
- dochód BP	258 121	291 555
- dochód gminy Lublin	258 121	291 555
1.2. spłaty fundusz alimentacyjny, z tego:	7 362 890	7 738 523
- dochód BP,	2 470 901	2 465 535
- dochód BP, odsetki:	3 244 722	3 629 298
- dochód gm. wierzyciela	1 647 267	1 643 690

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

4. Wydawanie zaświadczeń na potrzeby programu „Czyste Powietrze”

W związku ze zmianą przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska mieszkańcy składający wnioski o dofinansowanie w ramach Części 2 Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze" winni posiadać zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego wyliczonego na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Tego rodzaju zaświadczenia wydawane są przez Wydział Świadczeń Socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, po uprzednim złożeniu przez zainteresowanych mieszkańców pisemnego żądania wydania zaświadczenia, według wzoru określonego przez Ministra Klimatu. Do Organu wpłynęło 1 019 wniosków o wydanie zaświadczenia, na które wydano 1 019 zaświadczeń.

5. Wydawanie zaświadczeń na potrzeby Lubelskiej Karty Miejskiej

Lubelska Karta Miejska (LKM) to, obok loterii Rozlicz PIT w Lublinie, kolejny miejski program premiujący mieszkańców, którzy płacą podatki w Lublinie.

Posiadanie Lubelskiej Karty Miejskiej uprawnia do korzystania z ulg, rabatów i zniżek na miejskie usługi i produkty oferowane przez partnerów w takich obszarach jak: komunikacja miejska, Strefa Płatnego Parkowania, kultura, sport, rekreacja, oświata, zdrowie, gastronomia, handel oraz usługi.

Prawo do korzystania z systemu zniżek, ulg, preferencji i uprawnień w ramach Programu posiadają:

- osoby, które rozliczają podatek dochodowy od osób fizycznych w urzędzie skarbowym właściwym dla osoby zamieszkałej na terenie Gminy Lublin i deklarują w zeznaniu podatkowym, jako miejsce swojego zamieszkania Gminę Lublin, bez względu na to, czy osoby te osiągnęły dochód;
- osoby, które rozliczają podatek rolny z tytułu prowadzonego gospodarstwa rolnego i deklarują w informacji w sprawie podatku rolnego, jako miejsce zamieszkania Gminę Lublin;
- osoby zamieszkujące na terenie Gminy Lublin, korzystające ze świadczeń udzielanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie i nieosiągające dochodów opodatkowanych;
- dzieci osób, o których mowa w pkt 1-3 do ukończenia przez nie 18 roku życia, a jeżeli uczą się nadal – do ukończenia przez nie nauki, nie dłużej niż do ukończenia 26 roku życia;
- dzieci i młodzież przebywające w pieczy zastępczej instytucjonalnej bądź rodzinnej prowadzonej przez Gminę Lublin - miasto na prawach powiatu lub na jej zlecenie, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 18 roku życia, a jeżeli uczą się nadal – do ukończenia przez nie nauki, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.
- dzieci, które nie ukończyły 6 roku życia, mają prawo do korzystania z systemu zniżek, ulg, preferencji i uprawnień w ramach Programu na podstawie LKM nadanej rodzicowi albo opiekunowi prawnemu.

6. Realizacja ustawy o dodatku osłonowym

Ustawą z dnia 22 grudnia 2023 r. o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła (Dz.U. poz. 2760) znowelizowano ustawę z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz.U. 2023 poz. 759 z późn. zm.) przedłużając w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r. regulacje wspierające rodziny w postaci dodatku osłonowego, który miał na celu zniwelować koszty energii, gazu i żywności, dla mniej zamożnych gospodarstw domowych.

Do Ośrodka wpłynęło 8 320 wniosków, z czego rozpatrzono pozytywnie oraz zrealizowano wypłaty na 7 235 z nich na kwotę 2 378 461,85 zł. Dodatkowo wydano 918 decyzji odmawiających przyznania świadczeń w postaci dodatku osłonowego.

7. Realizacji ustawy o bonie energetycznym

W dniu 12 czerwca 2024 r. została opublikowana ustawa o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego. (Dz.U. poz. 859).

Bon energetyczny jako wsparcie dla odbiorców energii zagrożonych zjawiskiem ubóstwa energetycznego przysługiwał gospodarstwom domowym, których przeciętne miesięczne dochody nie przekraczały 2 500,00 zł netto w gospodarstwie jednoosobowym, albo 1 700,00 zł netto na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Dochód w oparciu, o który był przyznawany dodatek osłonowy, był wyliczany w rozumieniu zapisów art. 3 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin składania wniosków został ustalony na dzień od 1 sierpnia 2024 r. do 30 września 2024 r.

W powyższym okresie wpłynęło 13 388 wniosków, z czego rozpatrzono pozytywnie oraz zrealizowano wypłaty na 11 661 z nich na kwotę 4 312 204,62 zł. Ponadto wydano 1 521 decyzji odmawiających przyznania ww. świadczenia.

IX. POMOC OBYWATEŁOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA

Rok 2024 to kontynuacja kolejnego, trudnego wyzwania. Sytuacja związana z wojną w Ukrainie wymusiła dalsze podejmowanie dodatkowych, działań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy, którzy znaleźli się na terytorium RP w związku z toczącymi się działaniami zbrojnymi na terenie ich państwa.

1. Miejskie punkty zbiorowego zakwaterowania

W roku 2024 funkcjonowały 4 interwencyjne punkty zbiorowego zakwaterowania (koordynowane przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie), tj. ul. Podwale 3A (Straż Miejska) do 31 stycznia 2024 r., ul. Pogodna 52 (bursa) do 14 lutego 2024 r., ul. Czwartaków 13 (Dom Studencki „Helios”) do 30 września 2024 r. ul. Chodźki 13 B (Dom Studenta Nr 4 Uniwersytetu Medycznego) do 30 listopada 2024 r. Od 1 października 2024 r. ponownie uruchomiono punkt czasowego zakwaterowania przy ul. Pogodnej 52.

Od pierwszych dni wojny w Ukrainie koordynacją punktów zbiorowego zakwaterowania zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie przy wsparciu wolontariuszy z lubelskich organizacji pozarządowych – począwszy od uruchomienia punktów po dbanie o systematyczne zaopatrzenie, pozyskiwanie darów rzeczowych oraz zabezpieczanie najistotniejszych potrzeb zakwaterowanych tam osób.

W roku 2024 w punktach (koordynowanych przez pracowników MOPR w Lublinie) przebywało średnio 450 obywateli Ukrainy. Codzienna pomoc pracowników MOPR w Lublinie, obejmowała stałe monitorowanie funkcjonowania punktu, czuwanie nad prawidłowym wypełnieniem kwestionariuszy osobowych osób zakwaterowanych w punkcie, codzienne zapotrzebowanie na catering (uwzględniające zalecenia lekarskie co do stosowanej diety) bądź pomoc w wydawaniu posiłków przygotowywanych w stołówce (w zależności od lokalizacji punktu), dbanie o zabezpieczenie środków czystości i higieny osobistej, odzieży i obuwia dla obywateli Ukrainy, dbałość o porządek na terenie punktu oraz współpraca z gospodarzem obiektu, w którym usytuowany jest dany punkt.

Dodatkowo, do zadań pracownika MOPR, pełniącego funkcję koordynatora, należało sporządzanie 2 razy dziennie raportów dotyczących obłożenia punktu na potrzeby Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego UM Lublin, prowadzenie rejestru zakwaterowania obywateli Ukrainy oraz dystrybucja ulotek, zawierających ważne informacje dotyczące m. in. instytucji pomocowych wraz z danymi teled adresowymi w języku ukraińskim.

Poza zabezpieczaniem podstawowych potrzeb socjalnych, praca koordynatora obejmowała także pomoc w uzyskaniu niezbędnych dokumentów, numerów PESEL, pozyskaniu przysługujących świadczeń czy skorzystaniu z oferty międzynarodowych organizacji humanitarnych.

Niezwykle istotne działanie, nadzorowane przez pracowników MOPR w Lublinie, stanowiło wsparcie w organizacji wizyt lekarskich i monitorowaniu procesu leczenia poprzez kontakt z przedstawicielami służby zdrowia, pilnowaniu terminów umówionych wizyt lekarskich, realizacji recept. W związku z traumatycznymi przeżyciami związanymi z wojną wiele osób wymagało również wsparcia psychologicznego, a także, niejednokrotnie, specjalistycznego leczenia psychiatrycznego. W przypadku zaistnienia takiej potrzeby, koordynator punktu organizował niezbędną pomoc.

Dzięki ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi m. in. Międzynarodową Federacją Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca udało się pozyskać na rzecz potrzebujących obywateli Ukrainy wiele artykułów spożywczych i przemysłowych, niezbędnych do wyposażenia punktów zakwaterowania zbiorowego uchodźców. Wszystkie pozyskane produkty były sortowane i rozdysponowywane według potrzeb do punktów za

nadzór nad sprawną realizacją powyższych zadań sprawowali pracownicy Dział ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Ponadto, pracownik Działu obsługiwał uruchomiony dyżurny numer telefonu pod którym mieszkańcy Lublina, którzy przyjęli pod swój dach uchodźców z Ukrainy mogli zgłaszać zapotrzebowanie na rzeczy niezbędne ukraińskim rodzinom, a sami uchodźcy mogli pozyskać niezbędne informacje dotyczące organizowanego przez Miasto Lublin wsparcia na ich rzecz.

Pracownicy Wydziału pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, na podstawie doręczonych postanowień wydanych przez Sąd Rejonowy w Lublinie, prowadzą nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekunów tymczasowych wynikający z art. 25 ust 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. nadzór realizowany był wobec **290** opiekunów tymczasowych, którzy zostali ustanowieni dla **348** małoletnich obywateli Ukrainy.

2. Świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy

W związku z realizacją powierzonego zadania Zarządzeniem 121/2/2022 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 13 kwietnia 2022 r. w sprawie wskazania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie do realizacji zadań Gminy Lublin w zakresie przyznawania świadczeń pieniężnych z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz w następstwie wejścia w życie z dniem 1 lipca 2024 r. ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw, którą zmieniono termin składania wniosku o świadczenie pieniężne na nie późniejszy niż dzień 31 lipca 2024 r. oraz okres za który może być przyznane świadczenie na trwający nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2024 r. w 2024 roku przyjęto od podmiotów zapewniających ww. formę pomocy 1 850 wniosków o wypłatę środków.

W okresie od 01.01.2024 r. do 31.07.2024 r. pozytywnie rozpatrzono 1 754 wniosków (1 601 wniosków złożonych przez 412 osób fizycznych oraz 122 wnioski złożone przez 13 podmiotów gospodarczych), które zostały wypłacone w kwocie 6 058 760 zł (średnia kwota przeznaczona na wypłatę wniosku wynosiła 3 454 zł). Obejmowały one 973 obywateli Ukrainy (851 obywateli Ukrainy zostało ujętych we wnioskach złożonych przez osoby fizyczne oraz 122 zostało ujętych we wnioskach złożonych przez podmioty gospodarcze).

Liczba wniosków, które zostały w 2024 r. rozpatrzone negatywnie wyniosła 70, natomiast wniosków pozostawionych bez rozpoznania było 26.

Tabela 33. Realizacja wypłat świadczeń na zapewnienie zakwaterowania oraz wyżywienia obywatelom Ukrainy w 2024 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób/podmiotów, które złożyły wnioski o przyznanie świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia	Liczba wypłaconych wniosków	Liczba obywateli Ukrainy, objętych wnioskami	Liczba osobodni wynikająca ze złożonych wniosków	Kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	Średnia kwota wypłaty na wniosek (w zł)
osoby fizyczne	412	1 601	851	130 683	5 227 320	3 265
podmioty	13	153	122	20 786	831 440	5 434
RAZEM	425	1 754	973	151 469	6 058 760	3 454

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

3. Świadczenia z pomocy społecznej oraz jednorazowe świadczenie pieniężne

Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przyznane zostały środki z Funduszu Pomocy z przeznaczeniem na wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę. W 2024 roku wypłacono 264 świadczenia dla 167 rodzin na kwotę 79.200,00 zł. Z Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy wypłacono również świadczenia pieniężne na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej. W roku 2024 przyznano następujące świadczenia:

- posiłki dla dzieci i młodzieży – udzielono łącznie 1 521 świadczeń dla 31 osób z 19 rodzin na kwotę 11 931,60 zł;
- zasiłki okresowe z powodu niepełnosprawności oraz bezrobocia - udzielono łącznie 41 świadczeń dla 10 osób z 10 rodzin na kwotę 22 127,91 zł;
- zasiłki stałe z powodu niepełnosprawności oraz wieku - udzielono łącznie 781 świadczeń dla 105 osób z 78 rodzin na kwotę 425 823,74 zł;
- sprawienie pogrzebu dla 2 dorosłych osób oraz 4 dzieci na kwotę 22 844,00 zł.

W związku trwającymi działaniami wojennymi na terenie Ukrainy kontynuowane jest wsparcie obywatelkom Ukrainy w formie całodobowych usług opiekuńczo - bytowych w domach pomocy społecznej zlokalizowanych poza Miastem Lublin, tj. w Jadwinowie (do 08.08.2024 r.), Różance oraz Sanoku (od dnia 20.11.2024 r.). Środki finansowe w wysokości 99 312,10 zł na pokrycie odpłatności za pobyt w w/w placówkach przekazane zostały przez Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie w ramach Funduszu Pomocy Ukrainie. Pracownicy Sekcji ds. domów pomocy społecznej pozostają w stałym kontakcie z pracownikami w/w placówek w ramach monitorowania pobytu tych osób w dps.

W ramach szeroko zakrojonych działań podejmowanych na rzecz uchodźców z Ukrainy, Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie kontynuuje usługi na rzecz obywateli Ukrainy w postaci bezpłatnej pomocy psychologicznej. Osoby doświadczające traumy związanej z dramatycznymi wydarzeniami za naszą wschodnią granicą otrzymywały wsparcie kadry Ośrodka. Liczba osób, które otrzymały pomoc ośrodka wyniosła 853.

4. Świadczenia z tytułu wypłaty świadczeń rodzinnych

Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przyznane zostały środki z Funduszu Pomocy z przeznaczeniem na realizację zadania, o którym mowa w cytowanym artykule tj. świadczeń rodzinnych. W 2024 roku wypłacono świadczenia na łączną kwotę 2.898.311,42 zł.

4.1 Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń

W 2024 r. wydatki z tytułu wypłat świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wynosiły 3 278 445 zł. Największe wydatki ponoszone są na wypłatę świadczeń opiekuńczych w formie świadczeń pielęgnacyjnych, które stanowią 44,45 % udzielanego wsparcia. Na drugiej pozycji w kategorii wydatków znajduje się zasiłek pielęgnacyjny (13,60%) wraz ze specjalnym zasiłkiem opiekuńczym łączna wartość świadczeń opiekuńczych odpowiada

za 58,16% całości wydatków. Same zasiłki rodzinne stanowią 12,76% wydatków, natomiast w kategorii dodatków do zasiłku rodzinnego najwyższą wartość stanowią dodatki z tyt. samotnego wychowywania dziecka (2,04%) oraz dodatki z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (1,30%).

Tabela 34. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia na obywateli Ukrainy w 2024 r.

LP.	Rodzaj świadczeń	Kwota	Ilość świadczeń	średnia wartość świadczenia (w zł)
1	Zasiłek rodzinny	418 358,62	3 536	118,31
2	Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:	176 403,00	1 333	132,34
2.1	urodzenia dziecka	11 000,00	11	1 000,00
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0,00	0	0,00
2.3	samotnego wychowywania dziecka, z tego, do którego prawo ustalono na podstawie:	67 022,00	338	198,29
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	38 760,00	356	108,88
2.4.1	do 5. roku życia	1 800,00	20	90,00
2.4.2	powyżej 5. roku życia	36 960,00	336	110,00
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	16 500,00	165	100,00
2.6	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tego w związku z:	629,00	13	48,38
2.6.1	zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	0,00	0	0,00
2.6.2	dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	629,00	13	48,38
3	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	42 492,00	450	94,43
4	Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego (wiersz 1 + wiersz 2)	594 761,62	4 869	122,15
5	Zasiłek pielęgnacyjny	445 906,00	2 066	215,83
6	Świadczenie pielęgnacyjne	960 880,00	379	2 535,30
7	Nowe świadczenie pielęgnacyjne	496 342,00	175	2 836,24
8	Specjalny zasiłek opiekuńczy	3 720,00	7	0,00
9	Świadczenia opiekuńcze (wiersz 5 + wiersz 6 + wiersz 7 + wiersz 8)	1 906 848,00	2 627,00	725,87
10	Razem (wiersz 4 + wiersz 9)	2 501 609,62	7 496	333,73
11	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	23 000,00	23	1 000,00
12	Świadczenie rodzicielskie	373 701,80	431	867,06
13	Razem (wiersz 10 + wiersz 11 + wiersz 12)	2 898 311,42	7 950	364,57
14	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze, z tego:	380 133,12	526	722,69

15	Razem (wiersz 13 + wiersz 14)	3 278 444,54	8 476	386,79
16	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze, z tego:	127 039,23	484	262,48

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

4.2 Rodziny objęte pomocą

W ramach omawianych świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w 2024 r. Ośrodek objął pomocą 472 rodziny.

W porównaniu do roku 2023 można dostrzec ogólny spadek ilości rodzin uprawnionych do pobierania świadczeń rodzinnych o 24%, przy czym spadek widoczny jest jedynie w przypadku zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłku rodzinnego (spadek o 45,76%), natomiast w przypadku świadczeń opiekuńczych widoczny jest wzrost liczby osób korzystających z tej formy wsparcia o 29,51%.

Tabela 35. Liczba rodzin pobierająca świadczenie w 2024 dot. obywateli Ukrainy

LP.	Rodzaj świadczeń	Liczba rodzin w 2023	Liczba rodzin w 2024
1	Zasiłek rodzinny	448	243
2	Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:	152	158
2.1	urodzenia dziecka	11	11
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0	0
2.3	samotnego wychowywania dziecka	48	34
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	36	40
2.4.1	do 5. roku życia	7	4
2.4.2	powyżej 5. roku życia	31	38
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	33	94
2.6	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tego w związku z:	2	1
2.6.1	zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	2	0
2.6.2	dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	0	1
3	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	57	37
4	Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego (wiersz 1 + wiersz 2)	448	243
5	Zasiłek pielęgnacyjny	169	224
6	Świadczenie pielęgnacyjne	32	54
7	Specjalny zasiłek opiekuńczy	2	1
8	Świadczenia opiekuńcze (wiersz 5 + wiersz 6 + wiersz 7)	183	237
9	Razem (wiersz 4 + wiersz 8)	587	440
10	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	22	23
11	Świadczenie rodzicielskie	60	59
12	Razem (wiersz 9 + wiersz 10 + wiersz 11)	624	480

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

5. Działania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

5.1 Sprawowanie opieki nad małoletnimi obywatelami Ukrainy przez opiekunów tymczasowych

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, małoletniego obywatela Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad jego osobą i majątkiem opiekun tymczasowy. Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawuje ośrodek pomocy. Powiatowe centrum pomocy rodzinie zapewnia wsparcie przy sprawowaniu nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego wyznaczonego dla małoletnich, którzy przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy.

Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekunów tymczasowych obejmuje m.in.:

- nawiązanie kontaktu telefonicznego i osobistego z osobami ustanowionymi opiekunami tymczasowymi,
- ustalenie sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i mieszkaniowej opiekuna tymczasowego i dziecka,
- sporządzenie wywiadu środowiskowego,
- wizyty w środowisku, monitorowanie prawidłowości sprawowanej opieki, dbałości o zdrowie, realizowania obowiązku szkolnego przez dziecko,
- udzielanie poradnictwa w zakresie przysługujących rodzinom świadczeń, dostępnych form pomocy,
- utrzymywanie kontaktu telefonicznego i osobistego,
- informowanie sądu w przypadku stwierdzenia nieprawidłowego funkcjonowania rodziny lub wyjazdu opiekuna,
- w przypadku zmiany miejsca pobytu opiekuna tymczasowego, informowanie o tym ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce nowego zamieszkania,
- prowadzenie „karty pracy z opiekunem tymczasowym”,
- udzielanie informacji osobom, które na terenie Ukrainy były ustanowione opiekunami zastępczymi o przysługujących im świadczeniach oraz procedurze składania wniosków i udzielanej pomocy,
- przygotowanie dokumentacji niezbędnej do prowadzenia ewidencji małoletnich,

Dodatkowe obowiązki pracownicy wykonywali zgodnie z zarządzeniem nr 51/2022 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 25 kwietnia 2022 r. w sprawie procedury nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekunów tymczasowych na terenie Miasta Lublin.

Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekunów tymczasowych na terenie Miasta Lublin sprawowało bezpośrednio 22 pracowników zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie, z tego:

- 16 pracowników Wydziału pomocy środowiskowej sprawowało nadzór nad 290 opiekunami tymczasowymi, którzy zostali ustanowieni dla 348 małoletnich;

- 5 pracowników w dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej sprawowało nadzór nad 36 opiekunami tymczasowymi którzy zostali ustanowieni dla 45 małoletnich;
- 1 pracownik sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym sprawował nadzór nad 17 opiekunami tymczasowymi ustanowionymi dla 19 małoletnich.

W trakcie 2024 roku nadzorem objęto łącznie **343 opiekunów tymczasowych** pod których opieką pozostawało **412 dzieci**.

W ramach wydziału pomocy środowiskowej w toku prowadzonych działań przekazano łącznie 10 pism do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie V Wydział Rodzinny i Nieletnich oraz Sądu Rejonowego dla Łodzi.

Zgodnie z art. 26. ust 4b ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa: „w postępowaniach o przyznanie świadczeń i dofinansowania, o których mowa w ust. 1, w imieniu i na rzecz opiekuna tymczasowego, o którym mowa w art. 25 ust. 7 zdanie trzecie (tj. jeżeli małoletni przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybyli wraz z osobą sprawującą nad nimi tę pieczę, sąd ustanawia tę osobę opiekunem tymczasowym dla wszystkich tych małoletnich), wnioski o świadczenia i dofinansowanie składa i działa w tych postępowaniach wyłącznie starosta lub upoważniony przez niego pracownik jednostki organizacyjnej powiatu”. Przepis ten oznacza, że jeśli opiekunem tymczasowym dziecka zostanie ustanowiona osoba, która na terytorium Ukrainy, bezpośrednio przed przybyciem z tym dzieckiem do Polski, sprawowała pieczę zastępczą nad tym dzieckiem, to wówczas do złożenia wniosku o dane świadczenie rodzinne, w imieniu tego opiekuna tymczasowego, jest uprawniony wyłącznie starosta lub inna osoba upoważniona przez starostę będąca pracownikiem innej jednostki organizacyjnej powiatu (np. dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej lub inna osoba). Następnie przyznane opiekunowi tymczasowemu reprezentowanemu przez ww. osobę, przez organ właściwy świadczenie rodzinne, po ich przekazaniu przez organ właściwy na konto powiatu na terenie którego opiekun tymczasowy sprawuje opiekę, powiat będzie przekazywał opiekunowi tymczasowemu z uwzględnieniem możliwości ich przekazywania w formie rzeczowej lub opłacania usług. Z uwagi na powyższe w 2024 roku pracownik Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej, który posiada upoważnienie Prezydenta Miasta Lublin, złożył 6 wniosków drogą elektroniczną, poprzez portal PUE/ZUS, o świadczenie wychowawcze 800+ w imieniu **6 opiekunów tymczasowych**, którzy na terytorium Ukrainy stanowili pieczę zastępczą dla 18 dzieci, a obecnie mieszkają w Lublinie.

Powyższy przepis został zmieniony nowelizacją ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Obecnie art. 26 ust .4b brzmi: „W postępowaniach o przyznanie świadczeń, o których mowa w ust. 1, w imieniu i na rzecz opiekuna, o którym mowa w art. 25¹ ust. 1, (tj. w przypadku, gdy dziecko pochodzi z ukraińskiej instytucjonalnej pieczy zastępczej, reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad jego osobą i majątkiem opiekun ustanowiony przez władze ukraińskie) wnioski o świadczenia składa i działa w tych postępowaniach wyłącznie starosta lub upoważniony przez niego pracownik jednostki organizacyjnej powiatu.”

Zgodnie z art. 25a ww. ustawy małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nim, oraz małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej

Polskiej i przed przybyciem był umieszczony w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy, podlega wpisowi do ewidencji małoletnich. W ewidencji małoletnich przechowuje się wszystkie dane wymienione w art. 25a ust. 5 ustawy. **Do końca 2024 roku w ewidencji małoletnich wprowadzono dane 48 dzieci z pieczy rodzinnej.**

5.2 Pobyt w pieczy zastępczej dzieci będących obywatelami Ukrainy

Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w placówce opiekuńczo-wychowawczej są umieszczane dzieci będące obywatelami Ukrainy, przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt jest uznawany za legalny, w wieku powyżej 3. roku życia. Umieszczenie dziecka w wieku do 3. roku życia w placówce jest możliwe w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa. Do limitów, o których mowa w art. 28 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (liczba dzieci w placówkach wsparcia dziennego przypadających na jednego wychowawcę - 15), art. 95 ust. 3, 4 i 4a (14 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno-terapeutycznego oraz 8 dzieci w placówce typu rodzinnego) nie wlicza się umieszczonych w pieczy zastępczej dzieci będących obywatelami Ukrainy, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt jest uznawany za legalny. Każdorazowe przyjęcie dziecka wymaga zgody wojewody oraz odpowiednio wójta, starosty lub marszałka województwa. Pobyt w pieczy zastępczej dziecka będącego obywatelem Ukrainy, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej jest finansowany z budżetu państwa (art. 27 ust. 17 ustawy).

W 2024 roku w związku z wybuchem wojny na Ukrainie działania:

- Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego obejmowały dodatkowo zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych dla małoletnich uchodźców wojennych, pozbawionych opieki. W tym celu współpracowano z koordynatorami punktów tymczasowego zakwaterowania dla uchodźców z Ukrainy, funkcjonariuszami Policji i Straży Miejskiej. W ciągu całego 2024 roku **6 dzieci cudzoziemskich**, które znalazły się na terytorium Polski z powodu działań wojennych w Ukrainie przebywało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. (w tym: 5 dzieci pochodzenia ukraińskiego i 1 dziecko pochodzenia uzbeckiego);
- Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej obejmowały dodatkowo zapewnienie miejsc w rodzinach zastępczych dla małoletnich obywateli Ukrainy, którzy w wyniku interwencji Policji zostali umieszczeni w pieczy zastępczej. W tym celu współpracowano z „Domem dla Dzieci i Rodzin z pieczy zastępczej w Ukrainie SOS Wioski Dziecięce” w Lublinie. W ciągu całego 2024 roku **9 dzieci**, które znalazły się na terytorium Polski z powodu działań wojennych w Ukrainie zostało umieszczonych w **5 rodzinach zastępczych niezawodowych**.

Lubelskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Lublinie przekazywano w trybie comiesięcznym sprawozdania dotyczące liczby wolnych miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych, liczby miejsc w placówkach utworzonych specjalnie dla dzieci ukraińskich oraz liczbie dzieci ukraińskich umieszczonych w placówkach oraz rodzinach zastępczych, wraz z opisem okoliczności, w których trafiły do

placówek. Sprawozdania dotyczyły również liczby dzieci z ukraińskiej pieczy zastępczej, które wraz z opiekunami zamieszkały w Lublinie.

Ponadto w 2024 roku, w związku z trwającymi działaniami wojennymi na terytorium Ukrainy, na podstawie art. 27 ust 3 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.) z oferty placówek wsparcia dziennego, za zgodą Wojewody Lubelskiego, mogły korzystać dzieci pochodzenia ukraińskiego. W 2024 roku z oferty jednej placówki - Środowiskowego Ogniska Wychowawczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci skorzystało 8 dzieci pochodzenia ukraińskiego.

X. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dział ds. osób niepełnosprawnych funkcjonujący w ramach Wydziału Wsparcia Społecznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizuje zadania określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2024 poz. 44 z późn. zm.). Działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnością, finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz ze środków budżetu Miasta Lublin.

1. Realizacja zadań w ramach środków PFRON

W 2024 roku przyjmowane i rozpatrywane były wnioski złożone przez klientów w ramach poszczególnych zadań realizowanych ze środków PFRON.

Tabela 36. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2024 roku

L.p.	Nazwa zadania	Ilość wniosków	Rozpatrzone pozytywnie	Wyplacono dofinansowań
1	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych	1092	675	590
2.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	27 ³⁹	31	30
3.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym	5 941	5 609	5 531
4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się dla osób niepełnosprawnych	459	228	212
5.	Tłumacz języka migowego i tłumacz - przewodnik	1	0	0
6.	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	0	0	0
RAZEM		7 520	6 543	6 363

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Na realizację zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Miasto Lublin otrzymało ze środków PFRON w 2024 roku 19 051 164 zł, z czego w dyspozycji Działu ds. osób niepełnosprawnych była kwota 18 413 084 zł. Wydatkowano 18 390 781,89 zł, co stanowi 99,88% kwoty przeznaczonej na rehabilitację społeczną. Niewydatkowano kwoty 22 302,11 zł (nie wykorzystano 125,28 zł powstałych z oszczędności na zadaniach sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych i zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne oraz środków w kwocie 22 176,83 zł wynikających ze zwrotów dokonanych przez warsztaty terapii zajęciowej zgodnie z warunkami zawartych umów).

Pozostałe 638 080,00 zł z przyznanego limitu zostały przekazane do dyspozycji Miejskiego Urzędu Pracy, który realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej. Spośród przekazanych MUP środków niewykorzystana została kwota 1 919,03 zł co ostatecznie zapewniło rozdysponowanie 99,70 % posiadanej kwoty.

³⁹ Wnioski na dofinansowanie niniejszego zadania złożone zostały do 30.11.2024 r. do realizacji na rok 2024

Środki przeznaczone na realizację zadań w 2024 roku stanowiły 124,78 % środków z 2023 roku. Limit wraz z ich wykorzystaniem przedstawia tabela 37.

Tabela 37. Limity i wykorzystanie środków PFRON pozostających w dyspozycji MOPR w Lublinie w latach 2023 i 2024(w złotych)

L.p.	Zadanie	Limit środków PFRON 2023	Limit środków PFRON 2024	Kwota wydatkowanych środków PFRON w 2024	Wykorzystanie środków w 2024 roku
1	Dofinansowanie kosztów utrzymania i działalności WTZ	7 964 470	9 435 480	9 413 303,17	99,76%
2	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	7 010 257	8 977 604	8 977 478,72	99,99%
3	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych				
4	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów				
5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych oraz usługi tłumacza języka migowego				
6	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym				
7	Program „Aktywny samorząd”	1 612 376	2 119 012	869 456,43 ⁴⁰	41,03 %
8	Program „Zajęcia klubowe w WTZ”	67 980	81 180	81 180	100 %
9	Program "Samodzielność - Aktywność - Mobilność!" - "Mieszkanie dla absolwenta"	203 000	230 000	43 242,83	18,80%
10	Program "Samodzielność - Aktywność - Mobilność!" "Dostępne mieszkanie"	80 000	295 535	82 417	27,89%
Razem (w zł):		16 938 083	21 138 811	19 467 078,15	92,09 %

Źródło: Opracowanie własne MOPR5

2. Realizacja zadań skierowanych bezpośrednio do indywidualnych osób niepełnosprawnych

W ramach zadań bezpośrednio skierowanych do osób niepełnosprawnych dofinansowywane są:

- wyroby medyczne, będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny,

⁴⁰ Stan na dzień 31 grudnia 2024 r. co wynika z faktu, że realizacja wniosków w ramach powyższego programu trwa do 15 kwietnia 2025 r.

- turnusy rehabilitacyjne,
- bariery techniczne, w komunikowaniu się i architektoniczne,
- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika,
- obszary w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”,
- programy "Samodzielność - Aktywność - Mobilność!" - "Dostępne mieszkanie" oraz "Mieszkanie dla absolwenta"

Na dofinansowanie do wyrobów medycznych będących przedmiotami ortopedycznymi i środków pomocniczych w 2024 roku złożono 5 861 wniosków na kwotę 11 953 330,50 zł. Rozpatrzone pozytywnie 5565 wniosków, a zrealizowano wypłaty środków dla 5487 wniosków (2 879 osób) na kwotę 6 275 040, 88 zł.

Na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wpłynęło w 2024 r. 80 wniosków na łączną kwotę 205 607,29 zł, z czego pozytywnie rozpatrzone i zawarto tym samym 44 umowy na łączną kwotę 60 528,04 zł, natomiast faktycznie zrealizowano umowy na kwotę 56 840,17 zł.

W 2024 r. w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych wpłynęło 459 wniosków na łączną kwotę 928 963,10 zł, natomiast faktycznie zrealizowano 212 umów na kwotę 815 003,19 zł.

O dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ubiegało się w 2024 roku 1 518 osób (w tym 426 opiekunów). Dofinansowanie uzyskało 958 osób (osoby niepełnosprawne oraz ich opiekunowie) na kwotę 1 819 029 zł, a ostatecznie wypłacono 1 588 958,00 zł dla 815 osób (w tym dla 225 opiekunów).

W roku 2024 złożono 1 wniosek o dofinansowanie do tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika ze środków PFRON, lecz nie zawarto żadnej umowy i nie wypłacono dofinansowania.

Od roku 2012 Miasto Lublin za pośrednictwem MOPR w Lublinie realizuje program Aktywny Samorząd.

W roku 2024 ze środków PFRON w ramach programu „Aktywny samorząd” w ramach Modułu I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, realizowano:

- Obszar A – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – złożono 13 wniosków, a wypłacono dofinansowanie dla 4 osób w łącznej kwocie 23 210,00 zł,
- Obszar A – Zadanie nr 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy - złożono 9 wniosków, a wypłacono dofinansowanie dla 1 osoby w łącznej kwocie 1 233,00 zł,
- Obszar A – Zadanie nr 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy - złożono 3 wnioski, nie wypłacono dofinansowań,
- Obszar A – Zadanie nr 4 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu- złożono 3 wnioski, a wypłacono dofinansowanie dla 1 osoby w łącznej kwocie 2 250,00 zł,
- Obszar B – Zadanie nr 1 lub 3 lub 4 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania - złożono 80 wniosków, a wypłacono dofinansowanie dla 33 osób w łącznej kwocie 193 716,75 zł
- Obszar B – Zadanie nr 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania - złożono 3 wnioski, a wypłacono dofinansowanie dla 1 osoby w łącznej kwocie 1 500 zł,
- Obszar C – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym- złożono 30 wniosków, a wypłacono dofinansowanie dla 5 osób w łącznej kwocie 77 096,00 zł,

- Obszar C – Zadanie nr 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym- złożono 6 wniosków, a wypłacono dofinansowanie dla 2 osób w kwocie 5 850,00 zł,
- Obszar C – Zadanie nr 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne- złożono 4 wnioski, a wypłacono dofinansowanie dla 1 osoby w łącznej kwocie 12 742,00 zł,
- Obszar C – Zadanie nr 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne - co najmniej na III poziomie jakości - złożono 3 wnioski, nie wypłacono żadnego dofinansowania,
- Obszar C – Zadanie nr 5 pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego- złożono 20 wniosków, a wypłacono dofinansowanie dla 8 osób w łącznej kwocie 65 130,00 zł,
- Obszar D pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej- złożono 34 wnioski, a wypłacono dofinansowanie dla 11 osób w łącznej kwocie 19 385,77 zł,
- Obszar E pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej poprzez dofinansowanie do energii elektrycznej dla osób z niepełnosprawnością korzystających z koncentratora tlenu lub respiratora, złożono 142 wnioski, a wypłacono dofinansowanie dla 113 osób w łącznej kwocie 43 600, 00 zł.

W roku 2024 ze środków PFRON w ramach programu „Aktywny samorząd” Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym złożono 231 wniosków, dofinansowania wypłacono dla 94 niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w łącznej kwocie 423 742,91 zł.

W ramach Modułu I i Modułu II programu „Aktywny Samorząd” w roku 2024 przyznano dofinansowania w łącznej wysokości: 1 653 983,36 zł.

Dane liczbowe dotyczące realizacji Programu „Aktywny samorząd” w 2024⁴¹ r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela 38. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu w 2024 roku

Moduł programu	Obszar programu	Wniosków złożonych	Kwota w. w zawartych umowach	Ilość wniosków wypłaconych	Kwota wypłat
I	A-1	13	32 750,00 zł	4	23 210,00 zł
I	A-2	9	1 233,00 zł	1	1 233,00 zł
I	A-3	3	0,00 zł	0	0,00 zł
I	A-4	3	2 250,00 zł	1	2 250,00 zł
I	B-1	37	153 697,00 zł	16	121 645,15 zł
I	B-2	3	1 500,00 zł	1	1 500,00 zł
I	B-3	17	66 421,00 zł	5	34 434,10 zł
I	B-4	26	65 519,00 zł	12	37 637,50 zł
I	B-5	0	0,00 zł	0	0,00 zł
I	C-1	30	289 042,00 zł	5	77 096,00 zł
I	C-2	6	14 100,00 zł	2	5 850,00 zł
I	C-3	4	117 242,00 zł	1	12 742,00 zł

⁴¹ Stan na dzień 31 grudnia 2024 r. co wynika z faktu, że realizacja wniosków w ramach powyższego programu trwa do 15 kwietnia 2025r.

I	C-4	3	11 800,00 zł	0	0,00 zł
I	C-5	20	88 410,00 zł	8	65 130,00 zł
I	D	34	89 614,00 zł	11	19 385,77 zł
I	E	142	-	113	43 600,00 zł
II	Moduł II	231	720 405,36 zł	94	423 742,91 zł
-	Razem Moduł I i II	581	1 653 983,36 zł	274	869 456,43 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Od roku 2022 Miasto Lublin realizuje program "Samodzielność - Aktywność - Mobilność!" - "Dostępne mieszkanie" oraz "Mieszkanie dla absolwenta". Program "Dostępne mieszkanie" dotyczy dopłaty do zamiany mieszkania - na pozbawione barier architektonicznych, znajdujące się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem. Program "Mieszkanie dla absolwenta" dotyczy zapewnienia samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności, a przedmiotem dofinansowania są koszty wynajęcia mieszkania, ponoszone w okresie do 60 miesięcy. W 2024 roku w ramach programu:

- „Mieszkanie dla Absolwenta” wpłynęło 7 wniosków, zawarto dwie umowy na kwotę 229 643,40 zł, wypłacono 43 242,83 zł, a dalsze wypłaty będą realizowane w 2025 r.
- "Dostępne mieszkanie" wpłynęło 12 wniosków, 3 wnioski rozpatrzono pozytywnie na kwotę 295 535 zł, zawarto 2 umowy na kwotę 188 976 zł, wypłacono 82 417,00 zł, a dalsze wypłaty będą realizowane w 2025 r.

3. Realizacja zadań skierowanych do osób niepełnosprawnych za pośrednictwem osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej

Zadaniami, finansowanymi ze środków PFRON, skierowanymi do osób niepełnosprawnych za pośrednictwem organizacji pozarządowych oraz osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej są natomiast:

- warsztaty terapii zajęciowej,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
- program „Zajęcia klubowe w WTZ”,
- zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym.

Na terenie Miasta Lublina funkcjonuje **9 warsztatów terapii zajęciowej (WTZ)**. Uczestniczy w nich **282 osoby** niepełnosprawne, korzystające z rehabilitacji społecznej i zawodowej. W **2024 r.** dofinansowanie do działalności WTZ ze środków PFRON wyniosło **9 413 903,17 zł**, co stanowiło nie więcej niż 90% kosztów działalności. Dopełnieniem kosztów działalności WTZ były środki z budżetu Miasta Lublin w wysokości **1 048 320,00 zł**.

W 2024 roku rozpatrywane były wnioski na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych złożone do 30.11.2023 roku. Złożono wówczas 32 wnioski, a zawarto 31 umów na kwotę 279 647,58 zł. Ostatecznie wypłacono dofinansowania na zrealizowanie zadań z zakresu sportu, turystyki oraz spotkań kulturalnych i rekreacyjnych dla 623 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 241 636,48 zł. W 2024 roku przyjęto również 27 wniosków na kwotę 509 698,70 zł, których realizacja nastąpi w roku 2025.

W 2024 w ramach dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek nie posiadających osobowości prawnej, złożono 7 wniosków na kwotę 179 746,40 zł. Nie zawarto żadnej umowy i nie wypłacono dofinansowania.

Program „Zajęcia klubowe w WTZ” jest realizowany przez Miasto Lublin za pośrednictwem MOPR w Lublinie od 2018 roku. „Zajęcia klubowe w WTZ” to program wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie przez WTZ zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Program „Zajęcia klubowe w WTZ” jest rozwiązaniem, które sprzyja aktywnemu wspomaganiu uczestników warsztatów, którzy weszli na rynek pracy oraz osób niepełnosprawnych przed rozpoczęciem procesu rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej. W roku 2024 w ramach programu „Zajęcia klubowe w „WTZ” wypłacono łącznie 81 180 zł na działalność 4 klubów działających na terenie Miasta Lublin. Ponadto w 2024 roku na kolejny okres realizacji wpłynęło 3 wnioski.

W roku 2024 nie zostały ogłoszone konkursy z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zleczanych fundacjom i organizacjom pozarządowym, z uwagi na ograniczone środki finansowe.

XI. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2021 – 2030

Rok 2024 był czwartym rokiem realizacji zadań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030 przyjętej uchwałą nr 776/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030.

Całość realizowanych zadań wpisywała się swoim zakresem w 8 kierunków Strategii:

- Kierunek 1 – Rodziny z dziećmi,
- Kierunek 2 – Piecza zastępcza,
- Kierunek 3 – Seniorzy,
- Kierunek 4 – Zdrowie i profilaktyka,
- Kierunek 5 – Osoby z niepełnosprawnościami,
- Kierunek 6 – Osoby bezrobotne,
- Kierunek 7 – Bezpieczeństwo socjalno-bytowe,
- Kierunek 8 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

W roku 2024 na realizację zadań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030 wydano łącznie **785,74** mln zł.

Poniżej uszeregowano kierunki Strategii ze względu na wysokość wydatków poniesionych na realizację zadań (celów operacyjnych) w ich ramach:

Kierunek 1 – Rodziny z dziećmi – 38% ogółu wydatków, tj. łącznie 298 538 393,30 zł;

Kierunek 5 – Osoby z niepełnosprawnościami – 37,45%, tj. łącznie 294 272 794,37 zł;

Kierunek 3 – Seniorzy – 10,85%, tj. łącznie 85 270 823,75zł;

Kierunek 2 – Piecza zastępcza - 4,1%, tj. łącznie 32 185 304,25 zł;

Kierunek 6 – Osoby bezrobotne – 3,63% tj. łącznie 28 483 489,67 zł;

Kierunek 7 – Bezpieczeństwo socjalno-bytowe 2,5%, tj. łącznie 19 659 105,54 zł;

Kierunek 4 – Zdrowie i profilaktyka – 2,27% tj. łącznie 17 861 867,02 zł;

Kierunek 8 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – 1,2%, tj. łącznie 9 465 422,19 zł.

Działania realizowane w ramach wyznaczonych celów Strategii opierały się w dużej mierze na programach miejskich, w tym w szczególności na:

- Programie Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2022 – 2024 (Uchwała nr 1071/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r.),
- Programie działań Miasta Lublin na rzecz mieszkańców z niepełnosprawnościami na lata 2021-2025” (Uchwała nr 775/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.),
- Programie Zdrowie dla Lublina na lata 2021-2025 (Uchwała nr 770/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.),
- Programie Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021-2025 (Uchwała nr 778/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.),
- Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin na lata 2024-2026 (Uchwała nr 1596/LIV/2023 Rady Miasta Lublin z dnia 16 listopada 2023 r.),

- Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021-2025 (Uchwała nr 777/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.),
- Programie Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2021 – 2027 (Uchwała nr 800/XXV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 28 stycznia 2021 r.),
- Programie współpracy Gminy Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024 (Uchwała nr 1571/LIII/2023 Rady Miasta Lublin z dnia 19 października 2023 r.).

Szczegółowa informacja, dotycząca zadań zrealizowanych w ramach celów operacyjnych Strategii w 2024 roku została przedstawiona w załączonej tabeli (Załącznik 1).

XII. PROJEKTY DOFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW POZABUDŻETOWYCH

1. Realizacja projektów dofinansowanych ze środków pozabudżetowych

Projekt „Polityka Senioralna EFS+” - realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Działania FELU.08.05. Zakres interwencji obejmuje „Działania w celu zwiększenia równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości trwałych i przystępnych cenowo usług”. Projekt realizowany jest w partnerstwie z 36 gminami województwa lubelskiego, w tym z Gminą Lublin, na podstawie Umowy Partnerskiej z dnia 27 października 2023 r. Partnerem Wiodącym jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.

Parametry finansowe projektu:

- wartość całkowita: 45 287 110,00 PLN
- wartość dofinansowania z UE: 43 022 754,50 PLN
- wartość dofinansowania z UE dla Gminy Lublin: 4 575 010,00 PLN
- w tym dla MOPR w Lublinie: 2 670 500,00 PLN

Okres finansowania programu: 2021-2027 Źródło finansowania: Europejski Fundusz Społeczny + Program: Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021–2027 Priorytet: VIII Zwiększanie spójności społecznej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie: 8.5 Usługi społeczne Termin realizacji: 01.09.2023 r. – 31.12.2025 r.

Głównym celem projektu jest poprawa dostępu do usług społecznych i zdrowotnych dla 12 921 seniorów w wieku 65 lat i więcej, w szczególności dla osób w niekorzystnej sytuacji oraz dla ich opiekunów z terenu 36 gmin województwa lubelskiego.

Cel szczegółowy projektu to zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 65 lat i więcej znajdujących się w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.

W ramach projektu Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie realizuje wsparcie w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla 700 Uczestników/czek. W okresie realizacji projektu zaplanowano łącznie 61 250 godzin usług opiekuńczych, z czego:

- w 2024 roku z usług opiekuńczych skorzystało 500 osób, średnio w wymiarze 87,5 godziny na osobę, łączna liczba godzin zrealizowanych w okresie sprawozdawczym wyniosła 43 730,
- w 2025 roku zaplanowano świadczenie usług dla 200 osób, średnio w wymiarze 87,5 godziny na osobę. Łączna liczba godzin do zrealizowania wyniesie 17 500.

Rekrutacja ma charakter ciągły i otwarty, powszechny wobec każdego kandydata, który spełnia wymagane kryteria dostępu: jest osobą w wieku 65 lat lub więcej, ma miejsce zamieszkania na terenie Gminy Lublin, z własnej inicjatywy jest zainteresowany korzystaniem ze wsparcia w ramach usług środowiskowych. Warunkiem niezbędnym

do udziału w procesie rekrutacji jest spełnienie wymaganych kryteriów oraz poprawne wypełnienie dokumentów rekrutacyjnych. Decyzję o zakwalifikowaniu uczestników do projektu podejmuje komisja rekrutacyjna, która ocenia kandydatów na podstawie spełnienia określonych kryteriów oraz sumy punktów uzyskanych za kryteria specyficzne dostępu.

Po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego w formie usług opiekuńczych w ramach projektu, w dniu 04.01.2024 ogłoszony został jego wynik. Wykonawcą zadania jest Stowarzyszenie „EGIDA”, 20-712 Lublin, ul. Orlanda 6.

W dniu 09.01.2024 r. została podpisana umowa na powierzenie realizacji ww. zadania. Stowarzyszeniu „Egida” przyznano dotację w wysokości – 2 450 000,00 zł.

Świadczenie usług opiekuńczych dla seniorów rozpoczęto od stycznia 2024 roku. Liczba osób korzystających z usług oraz liczba zrealizowanych godzin w kolejnych miesiącach rosła sukcesywnie:

- Styczeń 2024 r.: 47 osób, 438 godzin usług,
- Luty 2024 r.: 57 osób, 2564 godziny usług,
- Marzec 2024 r.: 90 osób, 2699 godzin usług,
- Kwiecień 2024 r.: 73 osób, 2166 godzin usług,
- Maj 2024 r.: 93 osoby, 2708 godzin usług,
- Czerwiec 2024 r.: 60 osób, 1725 godzin usług,
- Lipiec 2024 r.: 30 osób, 825 godzin usług,
- Sierpień 2024 r.: 118 osób, 3657 godzin usług,
- Wrzesień 2024 r.: 238 osób, 7170 godzin usług,
- Październik 2024 r.: 350 osób, 10 173 godzin usług,
- Listopad 2024 r.: 232 osób, 6600 godziny usług,
- Grudzień 2024 r.: 117 osób, 3025 godzin usług.

Realizacja projektu w 2024 r. przebiegała zgodnie z harmonogramem i założeniami projektu; osiągnięto zakładane rezultaty, cele oraz wskaźniki.

W okresie sprawozdawczym na bieżąco prowadzone były działania informacyjne i promocyjne.

2. Działania podejmowane w celu pozyskania środków pozabudżetowych na realizację działań statutowych MOPR w Lublinie

2.1 W roku sprawozdawczym pracownicy Sekcji ds. projektów podejmowali działania w celu pozyskania dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), na realizację projektu pn. „Silniejsi w przyszłość” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Działanie 8.8 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej (typ projektu 1a-b, 2, 4, 5).

Głównym celem projektu jest wzrost aktywności społeczno-zawodowej oraz wsparcie rodziny i pieczy zastępczej poprzez kompleksowe działania na rzecz osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą oraz inne instytucje opieki całodobowej, w których przebywają dzieci i młodzież.

Zgodnie z obowiązującymi procedurami, w dniu 7 czerwca 2024 r. draft projektu został zaakceptowany przez Prezydenta Miasta Lublin, co umożliwiło MOPR uzyskanie zgody na samodzielną realizację projektu. W dniu 17 czerwca 2024 r. w odpowiedzi na ogłoszony nabór nr FELU.08.08-IZ.00-001/24 złożono wniosek o dofinansowanie projektu.

Parametry finansowe projektu:

- całkowita wartość projektu: 442 533,34 PLN,
- Wartość dofinansowania z UE: 420 406,67 PLN.

Planowany termin realizacji: 1.03.2025 r. do 30.06.2026 r.

Po przeprowadzeniu oceny formalnej i merytorycznej projekt uzyskał wymaganą liczbę punktów w zakresie spełnienia kryteriów ogólnych merytorycznych, co skutkowało przejściem projektu do kolejnego etapu oceny, tj. negocjacji.

2.2 Fundacja Inicjatyw Menadżerskich, w partnerstwie z Gminą Lublin/Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie, podejmowała działania mające na celu pozyskanie dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), na realizację projektu pn. „Wspólnie w dorosłość” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Działanie 8.8 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej (typ projektu 1a-b, 2, 4, 5). Celem projektu jest wsparcie osób opuszczających pieczę zastępczą oraz innych instytucji opieki całodobowej w ich procesie usamodzielniania i integracji społeczno-zawodowej.

Zgodnie z procedurą zarządzania projektami w dniu 7 czerwca 2024 r. draft projektu został złożony do akceptacji Prezydenta Miasta Lublin. Uzyskano zgodę na samodzielną realizację zadań w projekcie oraz podpisanie umowy partnerskiej. W dniu 17 czerwca 2024 r. Fundacja Inicjatyw Menadżerskich w odpowiedzi na nabór nr FELU.08.08-IZ.00-0006/24 złożyła wniosek o dofinansowanie projektu.

Parametry finansowe projektu:

- wartość dofinansowania z UE na zadania realizowane przez MOPR: 41 400,00 PLN.

Projekt przewidziany jest do realizacji w okresie od 1 lutego 2025 r. do 31 grudnia 2026 r.

Po przeprowadzeniu oceny merytorycznej projekt uzyskał pozytywną ocenę i został przekazany do kolejnego etapu oceny, tj. negocjacji.

2.3 Pracownicy Sekcji ds. projektów podejmowali działania zmierzające do pozyskania dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), na realizację projektu pn. „Postaw na siebie” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa (Typ projektu nr 2, 3, 4), w odpowiedzi na nabór nr FELU.08.01-IP.02-001/2024.

Celem głównym projektu jest kompleksowe wsparcie w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób, rodzin oraz środowisk lokalnych zagrożonych ubóstwem oraz osób biernych zawodowo, w szczególności osób defaworyzowanych na rynku pracy. Projekt zakłada wykorzystanie instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej oraz zdrowotnej, a także wsparcie towarzyszące w postaci poprawy kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego, rekreacji i uczestnictwa w kulturze, z uwzględnieniem potrzeb w zakresie asystencji osobistej.

Parametry finansowe projektu:

- całkowita wartość projektu: 565 786,66 PLN,
- wartość dofinansowania z UE: 537 497,33 PLN.

Projekt przewidziany jest do realizacji w okresie od 1 września 2025 r. do 31 grudnia 2026 r.

Po przeprowadzeniu oceny merytorycznej projekt uzyskał pozytywną ocenę i został przekazany do kolejnego etapu oceny, tj. negocjacji.

2.4 W ramach pracy Sekcji ds. projektów podejmowano działania zmierzające do pozyskania dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), na realizację projektu pn. „Samodzielni w przyszłość” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Działanie 8.8 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej (typ projektu 1a-b, 2, 4, 5).

Zgodnie z procedurą zarządzania projektami w dniu 25 listopada 2024 r. draft projektu został złożony do akceptacji Prezydenta Miasta Lublin, z prośbą o zgodę na jego samodzielną realizację. Draft projektu został zaakceptowany 4 grudnia 2024 r. Opracowany wniosek o dofinansowanie projektu pn. „Samodzielni w przyszłość” został złożony 16 grudnia 2024 r. w odpowiedzi na nabór nr FELU.08.08-IZ.00-002/24.

Celem projektu jest wzrost aktywności społeczno-zawodowej oraz wsparcie rodzin i pieczy zastępczej poprzez kompleksowe działania na rzecz osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą oraz inne instytucje opieki całodobowej, w których przebywają dzieci i młodzież.

Parametry finansowe projektu:

- całkowita wartość projektu: 415 226,66 PLN,
- wartość dofinansowania z UE: 394 465,33 PLN.

Projekt przewidziany jest do realizacji w okresie od 1 września 2025 r. do 30 listopada 2026 r.

Projekt jest w trakcie oceny.

2.5 Pracownicy Sekcji ds. projektów podejmowali działania zmierzające do pozyskania dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na realizację projektu pn. „Rodzina zastępcza – szansa dla dziecka” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Działanie 8.8 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej (typ projektu 1a-b, 2, 4, 5) w ramach naboru nr FELU.08.08-IZ.00-0049/24.

W dniu 28 listopada 2024 r., zgodnie z procedurą zarządzania projektami draft projektu został złożony do akceptacji Prezydenta Miasta Lublin, z prośbą o zgodę na jego samodzielną realizację. W dniu 6 grudnia 2024 r. uzyskano akceptację draftu projektu i zgodę na jego realizację. Opracowany wniosek o dofinansowanie projektu pn. „Rodzina zastępcza – szansa dla dziecka” został złożony 16 grudnia 2024 r. w odpowiedzi na nabór nr FELU.08.08-IZ.00-002/24.

Celem projektu jest wsparcie rodzin zastępczych oraz osób opuszczających pieczę zastępczą poprzez kompleksowe działania w zakresie integracji społecznej i aktywizacji zawodowej, co umożliwi im skuteczniejsze przygotowanie do samodzielnego życia. w ramach projektu przewidziano działania obejmujące wsparcie psychologiczne, edukacyjne i doradcze dla rodzin zastępczych oraz dzieci i młodzieży znajdujących się pod ich opieką.

Parametry finansowe projektu:

- całkowita wartość projektu: 369 920,00 PLN,
- wartość dofinansowania z UE: 351 424,00 PLN.

Projekt przewidziany jest do realizacji w okresie od 1 września 2025 r. do 31 października 2027 r.

Projekt jest w trakcie oceny.

3. Utrzymywanie trwałości zakończonych w 2023 roku projektów dofinansowanych ze środków pozabudżetowych

W okresie sprawozdawczym, tj. od 01 stycznia 2024 r. utrzymywana była trwałość projektu pn. „Kompleksowa opieka domowa” dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 11 Włączenie społeczne, Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne. Celem głównym projektu było umożliwienie 150 osobom wykluczonym, bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zwłaszcza osobom starszym, niepełnosprawnym i niesamodzielnym dostępu do wysokiej jakości usług społecznych. Projekt realizowany był w terminie od 29.10.2021 r. do 31.10.2023 r.

Na utrzymanie trwałości projektu pn. „Kompleksowa opieka domowa” na 2024 r. w budżecie MOPR w Lublinie zabezpieczono środki w wysokości 1 400 000,00 zł. Trwałość utrzymywana była poprzez świadczenie usług opiekuńczych w takim samym wymiarze i zakresie, jak w ramach projektu. W okresie sprawozdawczym z usług opiekuńczych skorzystało 102 klientów MOPR w Lublinie, zrealizowano 36 710 godzin usług, wydatkowano 1 339 929 zł. Realizatorem usług opiekuńczych był Polski Czerwony Krzyż Oddział w Lublinie, wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego.

XIII. NADZÓR I KONTROLE

Zadaniem Działu ds. kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie jest w szczególności przeprowadzanie postępowań kontrolnych w:

- komórkach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie,
- jednostkach organizacyjnych miasta Lublin nadzorowanych przez MOPR,
- podmiotach, którym miasto Lublin zleciło realizację zadań publicznych,
- rodzinach zastępczych.

Podstawą prowadzenia działalności kontrolnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie są w szczególności:

- Zarządzenie nr 9/2022 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie ustalenia regulaminu przeprowadzania postępowań kontrolnych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- Zarządzenie nr 189/2007 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 16 kwietnia 2007 r. w sprawie upoważnienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie do sprawowania nadzoru i przeprowadzania kontroli w zakresie realizacji zadań zleconych podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych z zakresu pomocy społecznej oraz działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
- Zarządzenie nr 42/7/2021 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 9 lipca 2021 r. w sprawie procedury przeprowadzania kontroli realizacji zadań publicznych zleczanych przez miasto Lublin podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego;
- Zarządzenie nr 6/5/2024 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 8 maja 2024 r. w sprawie udzielenia Panu Grzegorzowi Sołtysowi - Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie upoważnień w sprawach z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej należących do właściwości Gminy Lublin - miasta na prawach powiatu.

W 2024 r. Dział ds. kontroli MOPR w Lublinie przeprowadził łącznie 18 postępowań kontrolnych, w tym uczestniczył w wizytacji 1 jednostki nadzorowanej przez MOPR. Większość przeprowadzonych postępowań miała charakter kontroli planowych (16), przeprowadzono również 1 kontrolę zleconą i 1 wizytację w jednostce nadzorowanej przez MOPR, na doraźne polecenie Dyrektora MOPR w Lublinie oraz Zastępcy Prezydenta Miasta Lublin. Szczegółowy zakres kontroli obejmował sprawdzenie prawidłowości wykonania zadań, w tym w oparciu o kryteria efektywności, rzetelności, jakości realizacji zadań, wykorzystanie środków przeznaczonych na realizację poszczególnych umów, sposób udokumentowania przeprowadzenia zadań.

Przeprowadzone w 2024 r. postępowania kontrolne obejmowały:

- 2 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań zleconych organizacjom pozarządowym i podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 2 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań zleconych organizacjom pozarządowym i podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z zakresu pomocy społecznej;
- 3 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości pełnienia funkcji rodzin zastępczych;

- 9 postępowań kontrolnych dotyczących sprawdzenia funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej (prawidłowość wykonania zadań objętych umowami określającymi warunki i wysokość dofinansowania kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych);
- 1 postępowanie kontrolne w komórce organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie – kompleksowa ocena realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej z zakresu przyznawania świadczeń pobytu i usług w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych (kontrola zlecona kontynuowana z 2023 r.);
- 1 postępowanie kontrolne o charakterze kontroli problemowej w jednostce nadzorowanej przez MOPR - dom pomocy społecznej (kontrola zlecona);
- udział w 1 wizytacji w jednostce nadzorowanej przez MOPR – dom pomocy społecznej.

Spis tabel:

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin	13
Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2024 roku	14
Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2024 roku, według źródeł pozyskania (w zł)	15
Tabela 4. Wydatki MOPR w 2024 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania	16
Tabela 5. Wydatki bieżące zrealizowane przez MOPR w 2024 roku z podziałem na formy wsparcia	18
Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2024 roku	22
Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2024 roku	23
Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2022 – 2024	31
Tabela 9. Liczba rodzin objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2021 – 2024 z podziałem na typy	32
Tabela 10. Dominujące powody przyznania pomocy	34
Tabela 11. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2024 r.	34
Tabela 12. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2024 roku	35
Tabela 13. Kontrakty socjalne zawarte w 2024 roku	36
Tabela 14. Działania prowadzone przez Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury "Niebieskie karty" za okres I-XII 2024 roku.	44
Tabela 15. Liczba osób objętych wsparciem Poradni w 2024 roku z podziałem na rodzaj wsparcia	64
Tabela 16. Liczba rodzin objętych terapią w 2024 roku	65
Tabela 17. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2024 roku z podziałem na typy	69
Tabela 18. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2024 roku	75
Tabela 19. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2024 roku	85
Tabela 20. Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2024 roku	88
Tabela 21. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w 2024 roku	89
Tabela 22. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza Lublinem w 2024 roku	92
Tabela 23. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2024 r.	95
Tabela 24. Liczba osób korzystających w 2024 roku z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin.	97
Tabela 25. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2024 roku	98
Tabela 26. Wykaz Środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z podziałem na organ prowadzący, liczbę miejsc oraz typ a także Klubów samopomocy	102
Tabela 27. Mieszkania treningowe dla usamodzielnianych wychowanków	115
Tabela 28. Wydatki na świadczenia w latach 2023 i 2024	118
Tabela 29. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2024 r.	120
Tabela 30. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2023-2024	121
Tabela 31. Odzyskane świadczenia nienależnie pobrane w 2024 r.	126
Tabela 32. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2023 i 2024	128
Tabela 33. Realizacja wypłat świadczeń na zapewnienie zakwaterowania oraz wyżywienia obywatelom Ukrainy w 2024 r.	132
Tabela 34. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia na obywateli Ukrainy w 2024 r.	134
Tabela 35. Liczba rodzin pobierająca świadczenie w 2024 dot. obywateli Ukrainy	135
Tabela 36. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2024 roku	140
Tabela 37. Limity i wykorzystanie środków PFRON pozostających w dyspozycji MOPR w Lublinie w latach 2023 i 2024(w złotych)	141
Tabela 38. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu w 2024 roku	143

Spis wykresów:

Wykres 1. Wydatki bieżące MOPR w 2024 roku, ze względu na przeznaczenie środków	17
Wykres 2. Wydatki bieżące MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2023-2024	18
Wykres 3. Liczba świadczeniobiorców w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2019-2024	27
Wykres 4. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj	28
Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2024 roku, z podziałem na rodzaj	30

Wykres 6. Struktura rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 2024 roku	32
Wykres 7. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2024 roku.....	33
Wykres 8. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” za lata 2022 – 2024.....	41
Wykres 9. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich przebywające.....	72
w 2024 roku	72
Wykres 10. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2024 roku (w zł, bez wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych)	75
Spis map:	
Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania Sekcji pracy socjalnej w 2024 roku.....	26